



مهاجر

خبرگزاری بین‌المللی

سال دهم . شماره ۱۱۹ . آبان ماه ۹۴

مدیر مسئول: حمید صابر فرزام

دبیر ویژه نامه: صدیقه صادقی

مدیر هنری: زهرا شیرخانزاده

همکاران این شماره: حسین الله وردی، زهرا

ایرجی، علی آتش زر، سمیرا باباجهد انصاری،

مریم رجبی، لیلا شرف، مریم علئی، علی

فرج زاده، تیمور کاکایی، لیلا محمدی، مرضیه

منگلی، سید یاسر موسوی، سیرانوش موسوی

با تشکر از خبرنگاران و عکاسان شعب

ایکنا در استان های قم، خراسان رضوی،

خوزستان و یزد

عکاس: حسن آقامحمدی، سید محمد نمازی

محمد نجفی، مجید فراهانی، مهدیه کرمانی.

این شماره از رایحه با مشارکت و

حمایت ستاد قاریان مهاجر الی الله و اداره

کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران

به چاپ رسیده است.

نشانی: تهران، خیابان قدس، خیابان

بزرگمهر، پلاک ۸۵، خبرگزاری بین المللی

قرآن (ایکنا)

تلفن: ۰۲۱۲-۶۶۴۷۰۲۱۲-۹۸+

پست الکترونیک نشریه: rayehe@

iqna.ir

سخن نخست ۲

گزارشی از فاجعه منا

اهمیت حضور کاروان قرآنی در حج و سابقه این حضور

۱۰ فاجعه منا از زبان اعضای کاروان قرآنی

بیشتر زائران در ساعات اولیه فاجعه زنده بودند

۱۰ همه جا بوی مرگ می آمد

۱۴ صالح اطهری فرد گویی زائران با نقشه قبلی محاصره شده بودند

۱۶ مسعود سیاح گرجی هیچ راه بازگشتی نبود

۱۸ حمید شاکرنژاد گزارشی از فعالیت ستاد بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله

۲۱ هادی ایزدپناهی آیت الله مؤیدی قمی؛ از ولادت تا مهاجرت الی الله

۲۴ آیت الله مؤیدی در کلام دیگران

۳۱ حجت الاسلام والمسلمین واعظ موسوی مفسری قرین با علوم معقول و منقول

۳۱ حجت الاسلام والمسلمین سید محمد رضا علم الهدی تواضع مثال زدنی آیت الله مؤیدی

۳۲ حجت الاسلام والمسلمین میرکتولی پیشگامی در تدریس نهج البلاغه و تفسیر قرآن

۳۳ حجت الاسلام والمسلمین سیدریاض حکیم جست و جو برای یافتن نشانی از آیت الله مؤیدی از ساعات اولیه فاجعه منا

۳۴ آیت الله مؤیدی از زبان فرزندان

۳۵ حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن مؤیدی نماز جمعه را در هر شرایطی ترک نمی کرد

۳۵ حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین مؤیدی پدرم حتی در ایام تعطیلی حوزه تدریس می کرد

۳۶ لاریجانی در منزل آیت الله مؤیدی فاجعه منا تا روشن شدن سرنوشت بقیه مفقودین باید پیگیری شود

۳۹ مهاجر الی الله حسن دانش

۴۲ ابوالفضل دانش کلمه به کلمه قرآن با گوشت و خونش آمیخته بود

۴۳ فاطمه بابایی زاده از تربیت قرآنی فرزندان غافل نمی شد

۴۴ شیررضا دهقان اشتیاق مثال زدنی برای آموزش قرآن

۴۷ چگونه بر ضعفها غلبه کنیم

مهاجر الی الله محسن حاجی حسنی کارگر

۵۰ رضای خدا؛ دغدغه همیشگی اش

۵۶ مسابقات قاری سوز است

مهاجر الی الله محمدسعید سعیدی زاده

۶۰ حاج محمد سعید؛ خستگی ناپذیر تا موفقیت

مهاجر الی الله امین باوی

۶۶ آرزویی که در منا محقق شد

مهاجر الی الله فؤاد مشعلی

۷۰ جوان ترین قاری مهاجر الی الله و نذری که زمان ادایش نزدیک است

۷۲ بزرگداشت جان باختگان فاجعه منا با حضور رهبر معظم انقلاب

۷۳ گزارشی از بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله همه قرآنی ها آمده بودند

۷۵ بیانیه جامعه قرآنی امور حرمین شرفین به نمایندگان همه مسلمانان سپرده شود

۷۸ پیام تسلیت افراد و نهادهای قرآنی

۸۲ پیام تسلیت شخصیت های قرآنی جهان اسلام

۸۵ آلبوم تصاویر

پیام امام خمینی (ره):

آیا سعودی‌ها و امثال آنان در طول تاریخ ارزش خود را برای تهیه آب در مواقع حج و زرق و برق تعمیرات مسجدالحرام را با ارزش‌های مسلمانانی که به خداوند روز جزا ایمان دارند و با نثار خون خود و جوانان مجاهد خود در راه خدا و برای دفع دشمنان خدا از حریم اسلام و حرم خداوند تعالی بپا خاسته‌اند مقایسه نکرده‌اند؟ و سعودی‌های عصر حاضر، پا را فراتر از آن نگذاشته و بر مسلمانان افتخار نمی‌کنند؟ و با مجاهدان راه خدا آن نمی‌کنند که روی امریکای جهان‌خوار و ارباب خود را سفید کرده است؟ و جالب توجه اینکه خداوند در این آیه ایمان به خدا و روز جزا را ذکر فرموده و از میان تمام ارزش‌ها و آیه‌ها خداوند با ذکر «و الله لا یهدی القوم الظالمین» نمی‌خواهد بفرماید خداوند سعودی‌های عصر را و تمام اعصار تاریخ را ستمگرانی بیش نمی‌داند که قابل هدایت نیستند و خدا آنان را هدایت نمی‌فرماید؟ آیا ستمکاری بر حق و خلق و بر رسول خدا و امت بزرگوار حضرت رسول خاتم، بالاتر از آنچه آل سعود با کعبه و حرم امن الهی و با زائران مجاهد آن که همه چیز و همه کس خود را در راه دوست و آرمان اسلام تقدیم کردند، می‌توان تصور کرد؟

پیام تاریخی امام خمینی (ره) درباره کشتار حجاج

۷ ذیحجه ۱۴۰۷ هجری قمری



پیام رهبر معظم انقلاب در پی فاجعه منا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

ساعات پُربرکت عرفات و مشعر و در حال انجام مناسک حج به دیدار معبود شتافته‌اند و ان شاءالله مورد لطف و رحمت ویژه احدیتند.

اینجانب با تسلیت دوباره به عزاداران، سه روز عزای عمومی در کشور اعلام می‌کنم.

والسلام علی عباد الله الصالحین

سیدعلی خامنه‌ای

دوم مهر یکهزار و سیصد و نود و چهار

فاجعه مصیبت‌بار امروز در منا که در آن جمع کثیری از ضیوف الرحمن و مؤمنان مهاجر الی الله از کشورهای گوناگون جان باختند، اندوهی بزرگ در جهان اسلام پدید آورده و عید آنان را عزا کرده است. در میهن عزیزمان نیز ده‌ها خانواده که مشتاقانه در انتظار عزیزان حج‌گزار خود بودند، اکنون به عزای آنان نشسته‌اند. اینجانب با قلبی سرشار از غم و همدردی با مصیبت‌دیدگان، این حادثه‌ی اندوه‌بار را به روح مطهر حضرت رسول اعظم (صلی الله علیه و آله) و به ساحت مقدس ولی الله الاعظم حضرت صاحب الزمان (ارواحنا فداه) که صاحب‌عزای اصلی است و به همه بازماندگان و عزاداران در سراسر جهان اسلام پیوسته در ایران عزیز تسلیت عرض می‌کنم و رحمت خاصه خداوند غفور و رحیم و شکور را برای این میهمانان گرامی‌اش و شفای عاجل آسیب‌دیدگان و مجروحان را از درگاه عطوفتش مسئلت می‌نمایم و یادآور می‌شوم:

۱. مسئولان نمایندگی اینجانب و سازمان حج، تلاش طاقت‌فرسای خود در شناسایی جان‌باختگان و معالجه مجروحان و اعزام به کشور و خبررسانی سریع را که سراسر امروز بدان مشغول بودند، همچنان ادامه دهند و همه کسانی که توانایی دارند به آنان کمک کنند.

۲. هرگونه کمک ممکن را به حجاج دیگر کشورها نیز تعمیم دهند و حق برادری اسلامی را به انجام رسانند.

۳. دولت سعودی موظف است مسئولیت سنگین خود را در این حادثه تلخ پذیرفته و به لوازم آن به قاعده حق و انصاف عمل کند. مدیریت غلط و اقدامات ناشایسته که عامل این فاجعه بوده، نباید از نظر دور بماند.

۴. جان‌باختگان این حادثه ان شاءالله مشمول این کلام نورانی قرآنند که: وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ؛ این برای بازماندگان، تسلیتی بزرگی است. آنان پس از طواف و سعی و پس از



بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون

خبر تأسف بار و تأثربرانگیز فاجعه مولمه کشته و مجروح شدن بیش از دویست نفر از حجاج ایرانی بیت‌الله‌الحرام در آستانه ورود به نیویورک غمی سنگین بر اینجانب و هیئت همراه مستولی نمود. درگذشت حجاج عزیزمان در کنار متمسکین به حبل‌الله از امت اسلامی و مجروح شدن ضیوف‌الرحمان در لباس احرام در سرزمین وحی و در آرزوی وصال حق تعالی مصداق روشن من یخرج من بیته مهاجرا الی الله است، که فقد وقع اجره علی الله. بی‌شک اعلام سه روز عزای عمومی در کشور نیز که مبین عمق این فاجعه است، حداقل همدردی دولت و ملت شریف ایران با بازماندگان این فاجعه خواهد بود.

اینجانب با تسلیت فاجعه دردناک مناه، به محضر حضرت ولی عصر(عج)، بازماندگان معزز، مقام معظم رهبری و ملت شریف ایران، از جناب آقای جهانگیری معاون اول محترم می‌خواهم تا در اسرع وقت با تشکیل ستاد ویژه رسیدگی به این فاجعه و تجمیع امکانات لازم، ضمن اطلاع‌رسانی به ملت شریف ایران، اقدامات زیر را انجام داده و مستمرا به اینجانب گزارش دهد:

۱- با اعزام تیم‌های امداد در صورت لزوم و ارسال هواپیما به کشور عربستان، رسیدگی به امور حجاج بیت‌الله‌الحرام، مجروحین

فاجعه و انتقال درگذشتگان به کشورمان را در اولویت اقدامات ستاد قرار دهند؛ لازم است حجاج عزیز احساس نمایند می‌توانند سایر مناسک باقیمانده خود را در آرامش و امنیت انجام داده و وفق برنامه به کشور خود بازگردند.

۲- از استانداران محترم خواسته شود با حضور در منازل درگذشتگان و مجروحین فاجعه ضمن ابلاغ پیام تسلیت اینجانب، کمک‌های لازم و تسهیلات مکفی برای انجام امور مربوطه را در اسرع وقت ارائه نمایند.

۳- وزارت امور خارجه و سفیر ایران در عربستان موظفانند، ضمن بررسی چگونگی رخ دادن این فاجعه تمامی اقدامات لازم جهت احقاق حقوق درگذشتگان و حادثه‌دیدگان را به عمل آورده و از دولت عربستان نیز می‌خواهم ضمن به عهده گرفتن مسئولیت این فاجعه، به وظائف قانونی و اسلامی خود در این زمینه عمل نمایند.

ضمن همدردی مجدد با خانواده‌های آسیب‌دیدگان از درگاه خداوند متعال طلب مغفرت برای جان باختگان، آرزوی شفای عاجل برای مجروحان و حج مقبول و سعی مشکور برای حجاج عزیز کشورمان توأم با امنیت کافی و سلامت مسألت دارم.

حسن روحانی

رییس جمهوری اسلامی ایران

سوم مهرماه ۹۴



سخن نخست

در قرآن کریم، زمانی که صحبت از حج به میان می‌آید؛ منافع فراوانی ذیل این فریضه برای انسان برشمرده می‌شود. این منافع عام هستند و شامل منافع مادی و معنوی است.

حج تجلی وحدت مسلمانان است؛ در آیه ۹۷ سوره مائده آمده است: «جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ؛ خداوند [زیارت] کعبه بیت الحرام را وسیله به پا داشتن [مصالح] مردم قرار داده و ماه حرام و قربانی‌های بی‌نشان و قربانی‌های نشاندار را [نیز به همین منظور مقرر فرموده است] این [جمله] برای آن است تا بدانید که خدا آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است می‌داند و خداست که بر هر چیزی داناست.»

پس در این سفر معنوی، مسلمانان در یک مکان مقدس دور هم جمع می‌شوند و از احوال یکدیگر آگاه می‌شوند. سفر حج فواید معنوی نیز دارد. از وقتی که لباس احرام پوشیده می‌شود تا وقتی که حج را به پایان می‌رساند، درس خودسازی و ترک تعلقات دنیوی... است؛ بنابراین حج، یک فلسفه دارد و صرفاً چرخیدن به دور یک خانه نیست. اینکه آیا این فلسفه تحقق پیدا می‌کند یا نمی‌کند؟ بحثی جداست.

با توجه به اهمیت و جایگاه حج بین مسلمانان، هر ساله میلیون‌ها مسلمان از سراسر دنیا در ایام حج به سرزمین وحی می‌روند تا در کنار یکدیگر اعمال حج تمتع را به جا آورده و از فواید معنوی این سفر بهره‌مند شوند. هر ساله همزمان با حضور مسلمانان جهان در حج تمتع، هزاران نفر از هم‌وطنانمان نیز پس از سال‌ها انتظار به این سفر معنوی اعزام می‌شوند تا در کنار مسلمانان دیگر کشورها به اعمال حج تمتع پرداخته و استفاده کافی از این سفر معنوی را ببرند.

هر چند که طی سال‌ها و دهه‌های گذشته شاهد حوادث و وقایع دردناک در طول ایام حج تمتع بوده‌ایم، اما در حج تمتع امسال، فاجعه‌ای عظیم رخ داد و در نخستین ساعات روز عید قربان، زمانی که حجاج بیت‌الله الحرام در سرزمین منا و به سمت رمی جمرات در حال حرکت بودند تا اعمال خود را به جا آورند به دلیل بی‌تدبیری آل سعود، ازدحام جمعیت و بسته بودن راه‌های منتهی به جمرات، فاجعه‌ای عظیم در سرزمین منا رخ داد که این فاجعه منجر به جان باختن هزاران نفر از مسلمانان جهان و به ویژه حجاج ایرانی شد و خانواده‌های بسیاری در غم از دست دادن عزیزان خود داغدار شدند.

در بین جانب‌اختگان حادثه منا، تعدادی از چهره‌های قرآنی نیز حضور داشتند که آیت‌الله مویدی قمی، مفسر قرآن کریم از جمله این چهره‌ها بود؛ همچنین پنج عضو کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع که برای اجرای برنامه‌های قرآنی و انجام امور تبلیغی و ترویجی در کنار اعمال و مناسک حج به سرزمین وحی، اعزام شده بودند نیز در بین جانب‌اختگان حضور داشتند که حسن دانش و محسن حاجی حسینی کارگر از قاریان بین‌المللی قرآن کریم و محمدسعید سعیدی‌زاده، امین باوی و فؤاد مشعلی که از اعضای گروه تواسیح باقرالعلوم (ع) بودند نیز در بین جانب‌اختگان قرآنی حادثه منا بودند که جان به جان آفرین تسلیم کردند و در سرزمین وحی به دیدار معبود شتافتند.

نشریه پیش‌رو به بهانه عروج مفسر قرآن کریم و قاریان مهاجر الی الله و گرامیداشت یاد و خاطره این چهره‌های قرآنی ماندگار آماده و پیش‌روی شما قرار گرفته است.

گزارشی از فاجعه منا

قیمت کاروان‌های حج نیز بین هفت میلیون و ۳۰۰ هزار تومان تا ۱۰ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان بود که نسبت به سال گذشته پنج درصد کاهش یافته است.

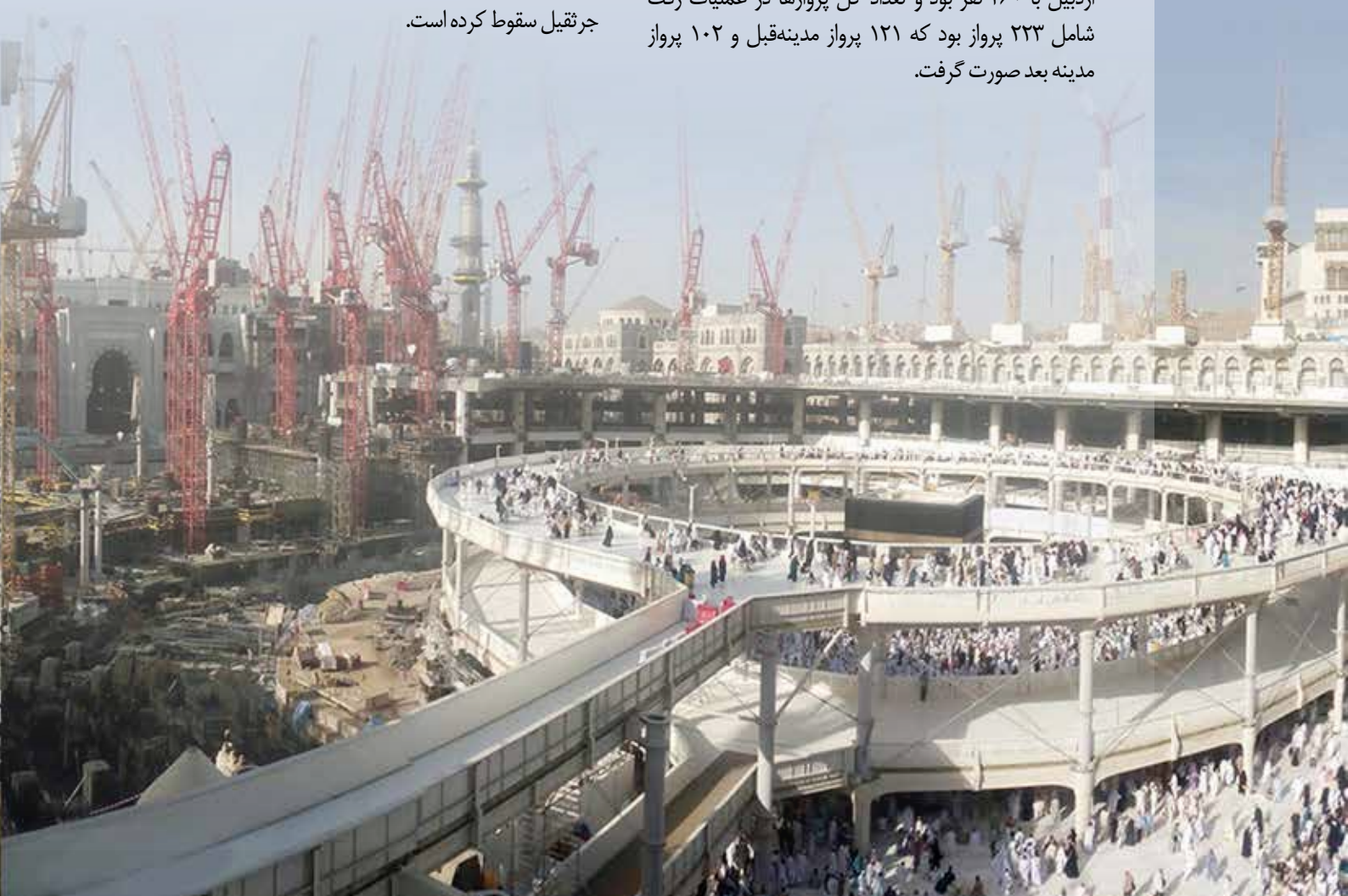
اما در حج تمتع سال جاری، شاهد دو فاجعه بسیار دردناک بودیم. فاجعه اول ساعت ۱۷:۱۰ روز جمعه ۲۰ شهریورماه در مسجدالحرام رخ داد که طی آن یکی از ۹ جرثقیل اطراف و داخل مسجدالحرام که برای طرح توسعه مسجدالحرام مورد استفاده قرار می‌گرفت، سقوط کرد و موجب کشته شدن بیش از ۱۰۷ نفر (بر اساس برخی از نقل قول‌ها بیش از ۱۵۰ نفر) و مجروح شدن بیش از ۲۳۸ نفر شد.

در این حادثه ۱۱ زائر ایرانی نیز کشته و حدود ۳۰ نفر نیز مجروح شدند. پس از این حادثه، دولت عربستان، باد و طوفان را عامل سقوط این جرثقیل اعلام کرد اما پس از گذشت چند روز از سوی مقامات سعودی اعلام شد که پایه‌های اصلی این جرثقیل به‌صورت محکم به زمین قرار نگرفته بود و به دلیل اتمام کار جرثقیل که بزرگ‌ترین جرثقیل اطراف مسجدالحرام بود، بتون‌های نگه‌دارنده آن سبک شده بود و به همین دلیل جرثقیل سقوط کرده است.

آخرین گروه از حجاج ایرانی حج تمتع ۹۴ شامگاه شنبه ۲۵ مهر ماه به کشور بازگشتند و با بازگشت این حجاج به صورت رسمی عملیات حج تمتع ۹۴ پایان یافت. این در حالی است که همچنان جست‌وجو برای یافتن ۳۶ زائر مفقود ایرانی در حادثه منا همچنان ادامه دارد.

عملیات حج تمتع سال جاری با پرواز اولین گروه از زائران ایرانی در روز اول شهریورماه آغاز شد و عملیات رفت حجاج تا ۲۶ شهریورماه ادامه یافت. طی این مدت ۶۴ هزار زائر ایرانی در قالب ۴۵۳ کاروان عازم سرزمین وحی شدند که تعداد آن‌ها با سال گذشته تفاوتی نداشت و زائران ۲۹ تا ۳۳ روز در عربستان حضور داشتند. پروازهای برگشت حجاج نیز از ۶ مهر ۹۴ آغاز شد و تا ۲۵ مهر ماه ادامه یافت.

امسال بیشترین زائر از طریق فرودگاه امام خمینی (ره) به حج تمتع اعزام شد و کمترین تعداد زائران نیز مربوط به استان اردبیل با ۴۶۰ نفر بود و تعداد کل پروازها در عملیات رفت شامل ۲۲۳ پرواز بود که ۱۲۱ پرواز مدینه‌قبل و ۱۰۲ پرواز مدینه بعد صورت گرفت.



نیز در این حادثه کشته و زخمی شده‌اند؛ تا اینکه بعد از ظهر روز پنجشنبه تعداد کشته‌های ایرانی ۴۷ نفر و تعداد زخمی‌ها ۶۰ نفر اعلام شد. تعداد کشته‌ها از سوی عربستان نیز ۴۰۰ نفر اعلام شد، اما لحظه به لحظه و ساعت به ساعت، ابعاد فاجعه منا بیشتر روشن شده و بر تعداد کشته‌شدگان و مجروحان حادثه افزوده می‌شد.

خبرها از ناهماهنگی مسئولان سعودی و عدم آمادگی آن‌ها برای مدیریت این بحران حکایت داشت به نحوی که حتی مأموران سعودی مانع کمک‌رسانی به حجاج شده و حتی تعدادی از افراد را به دلیل کمک به حجاج دستگیر کردند.

و این در حالی است که دلیل بروز این حادثه مهم‌ترین سؤال مطرح بود، پس از این فاجعه، دولت سعودی خود حجاج از جمله حجاج آفریقایی را عامل بروز این حادثه اعلام کرد و مفتی وهابی عربستان نیز باز قضا و قدر را عامل آن دانست، در همین زمان بود که در شبکه‌های اجتماعی فیلمی مبنی بر عبور کاروان یکی از شاهزادگان سعودی از خیابان منا منتشر و دلیل ازدحام حجاج در خیابان ۲۰۴ عبور این کاروان شاهزاده سعودی اعلام شد، خبری که بعدها تکذیب و مشخص شد تصاویر منتشر شده مربوط به دو سال قبل است.

پس از این حادثه و در حالی که سقوط این جرثقیل از سوی علمای وهابیت قضا و قدر اعلام شد! پادشاه عربستان در تلاش برای آرام کردن افکار عمومی اعلام کرد که مبلغی بالغ بر ۹۰۰ میلیون تومان به خانواده‌های کشته شدگان این حادثه اهدا می‌شود و امکان سفر به حج تمتع برای خانواده‌های قربانیان و مصدومان حادثه فراهم خواهد شد.

پس از این اتفاق، حوادث دیگری از قبیل سقوط پنکه هوایی در صفا و مروه که به کشته و مجروح شدن تعدادی از حجاج انجامید و حادثه ریزش کوه نیز رخ داد اما زائران ایرانی در این حوادث صدمه ندیدند.

فاجعه بزرگ

دومین فاجعه حج تمتع سال جاری نیز ساعت ۹ روز پنجشنبه دوم مهر ماه مصادف با عید قربان رخ داد که طی این فاجعه، به دلیل ازدحام حجاج در خیابان منتهی به رمی جمره بزرگ، بیش از هفت هزار زائر از کشورهای مختلف جهان کشته و بیش از این تعداد نیز مجروح شدند.

اولین خبرها از کشته شدن ۲۲۰ نفر حکایت داشت و سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت در اولین اظهار نظر خود در خصوص این حادثه اعلام کرد که به طور قطع زائران ایرانی



مانع کمک گروه‌های پزشکی به حجاج شدند

پس از بروز حادثه منا ۲۰ آمبولانس ایرانی به منطقه حادثه اعزام شده بودند که با مقاومت پلیس عربستان برای ورود به منطقه حادثه مواجه شدند، اما توانستند ۵۰۰ زائر مجروح از جمله ۱۰۰ زائر ایرانی را نجات دهند اما بعد از ظهر حادثه و در حالی که کشورهای مختلف از جمله ایران برای کمک رسانی به حادثه‌دیدگان منا اعلام آمادگی می‌کردند، عربستان اجازه هیچ‌گونه کمک رسانی به مجروحان حادثه را نداد و همین مسئله موجب افزایش قابل توجه تعداد کشته شدگان شد. تعداد زیادی از حجاج به دلیل عدم ارائه خدمات پزشکی و حتی نرسیدن آب و در دمای بیش از ۴۵ درجه با لب تشنه جان خود را از دست دادند.

اجساد ساعت‌ها بر روی زمین ماندند

اجساد کشته‌های این فاجعه تا ساعت‌ها پس از آن بر روی زمین مانده بود و در هنگام جمع‌آوری پیکر کشته‌شدگان نیز به دلیل پر شدن ظرفیت سردخانه‌های مکه، اجساد داخل ۲۳ کانتینر یخچال‌دار جمع‌آوری و با گذشت روزها به نوبت تخلیه شد.

خبرهای بعدی همه خبرهای بد محسوب می‌شد، چرا که علاوه بر افزوده شدن بر آمار کشته‌ها و مجروحان، مدام آمار مفقودان کاروان‌های ایرانی نیز روبه افزایش بود.

اولین اسامی اعلام شد

ساعت ۱۵ روز حادثه، اولین اسامی کشته‌شدگان حادثه منا از سوی سازمان حج و زیارت اعلام شد. ۱۳۱ اسم، ۱۰ نفر نیز مجهول‌الهویه بودند. یعنی ایرانی بودن آن‌ها قطعی بود اما مشخصاتی از آن‌ها در دست نبود و افرادی نیز که تلاش کرده بودند از کارت شناسایی زائران کشته شده به وسیله تلفن همراه خود عکس تهیه کنند، دستگیر و تلفن آن‌ها گرفته شده بود.

امکانات کم و خدمات نامناسب در بیمارستان‌های عربستان پس از مواجهه با بحران منا موجب شد، مرکز پزشکی حج و زیارت برای یافتن مجروحان ایرانی بستری شده در بیمارستان‌ها دست به کار شده و تک تک بیمارستان‌ها را برای یافتن زائران مجروح ایرانی جست‌وجو و زائران مجروح را به بیمارستان ایران در منا و مکه منتقل کند. تعداد مجروحان ایرانی فاجعه منا ۸۳ بیمار بستری اعلام شد. البته تعداد مجروحان بیشتر بود اما اغلب با درمان سرپایی بهبود یافته و به چادرها و بعد هتل‌های خود در مکه بازگشتند و با گذشت زمان مدام از تعداد مجروحان کاسته و بر تعداد کشته و مفقودان حادثه افزوده شد.

با پایان یافتن مناسک حج و بازگشت حجاج به هتل‌های خود در مکه، کار آمارگیری از زائران بازنگشته به کاروان‌های خود در منا راحت‌تر صورت گرفت و در اولین اعلام، حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی‌عسکر، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت از مفقود شدن ۳۳۵ ایرانی و بازنگشتن آن‌ها به کاروان‌هایشان خبر داد.





ششم مهر؛ آغاز بازگشت حجاج

از ششم مهر ماه و با پایان عملیات حج کاروان‌های مدینه قبل زائران ایرانی سفر حج خود را به پایان رسانده و شروع به بازگشت به وطن کردند. مسئولان حج و زیارت کشورمان نیز با توجه به وضعیت روحی خانواده‌ها و اعضای کاروان‌های آسیب دیده در فاجعه منا امکان بازگشت زودتر این حجاج را فراهم کردند.

ناگفته نماند که با وجود شرایط بسیار بد حاکم بر عربستان، برنامه‌های فرهنگی حجاج به روال خود ادامه داشت و دعاهای کمیل و سایر برنامه‌های قرآنی و دینی زائران اجرا می‌شد.

روز پنجم مهرماه پس از گذشته سه روز از فاجعه منا، آخرین آمار فاجعه منا؛ ۳۲۳ مفقودی، ۱۴۴ شهید و ۸۲ مجروح ایرانی اعلام شد. و در نهایت روز هفتم مهر ماه دولت عربستان به وزیر بهداشت، رئیس جمعیت هلال احمر و معاون کنسولی وزارت خارجه ویزای سفر به این کشور را صادر کرد. این در حالی بود که بر اساس آخرین آمار اعلام شده ۲۳۹ کشته و ۲۴۱ مفقود ایرانی در این فاجعه وجود داشته و منابع سعودی از کشته شدن بیش از چهار هزار نفر خبر دادند.

این در حالی بود که همچنان جست‌وجو در بیمارستان‌های شهرهای مختلف عربستان که مجروحان حادثه را به آن‌ها منتقل کرده بودند، ادامه داشت و مدام آمارهای ارائه شده در خصوص کشته شدگان، مفقودان و مجروحان حادثه تغییر پیدا می‌کرد. برخی از زائران به کاروان‌ها بازمی‌گشتند، برخی اسامی از فهرست مفقودان به فهرست کشته شدگان و یا از فهرست کشته شدگان به فهرست مفقودان منتقل می‌شد.

در این میان بازار داغ شایعات توان خانواده‌های حجاج و مسئولان را گرفته بود و به حدی شایعات دردآور و ناراحت‌کننده‌ای منتشر می‌شد که بخش قابل توجهی از انرژی مسئولان سازمان حج و زیارت، صرف پاسخگویی به شایعات می‌شد.

مسئولان ایرانی پس از بروز فاجعه منا خواستار کمک به مسئولان عربستانی در کنترل این بحران شده بودند اما مسئولان عربستانی کمک هیچ کشوری را نپذیرفتند، از سوی دیگر حتی به مسئولان ایرانی از جمله وزیر ارشاد کشورمان ویزا برای سفر به عربستان و پیگیری وضعیت زائران ایرانی داده نشد.

جمهوری اسلامی ایران در دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره) نوشهر حضور یافتند.

رهبر انقلاب با اشاره به فاجعه تأسف‌بار و خونین منا خاطر نشان کردند: «مسئولان عربستان به وظایف خودشان عمل نمی‌کنند و در مواردی عکس آن عمل می‌کنند و مودیگری می‌کنند. ایران اگر بخواهد عکس‌العمل نشان دهد اوضاع آن‌ها خوب نخواهد بود».

در این مراسم، ایشان این فاجعه را به دلیل جان باختن هزاران نفر از حجاج مسلمان به ویژه صدها نفر از حجاج ایرانی، عزا و مصیبتی واقعی برای ملت ایران خواندند و با اشاره به لزوم تشکیل کمیته حقیقت یاب با حضور کشورهای اسلامی و از جمله ایران، فرمودند: «دولت عربستان در انتقال ابدان مطهر جان باختگان به وظایف خود عمل نمی‌کند و جمهوری اسلامی ایران نیز تاکنون با خوبستنداری و ادب اسلامی، حرمت برادری را در دنیای اسلام نگه داشته است، اما این را بدانند که اندک بی‌احترامی به دهها هزار نفر از

با گذشت بیش از پنج روز از فاجعه، لحظه به لحظه فرضیه کشته شدن تمامی مفقودان ایرانی فاجعه قوت می‌گرفت و به نظر می‌آمد بیش از ۴۰۰ ایرانی در فاجعه منا کشته شده‌اند. اما هنوز خبری از تحویل اجساد زائران کشته شده ایرانی به کشور نبود و بر اساس اعلام مسئولان حج و زیارت کشورمان، عربستان برای انتقال اجساد کشته‌شدگان همکاری نمی‌کرد و تصمیم داشت تمام کشته‌شدگان منا را در عربستان دفن کند. شایعات بسیار زیادی در خصوص دفن دسته‌جمعی کشته‌شدگان منا در گورهای دسته‌جمعی منتشر شد اما مقام‌های کشورمان تصریح کردند که هیچ ایرانی نباید در عربستان دفن شود؛ اما خبرها حاکی از دفن هزار و ۴۰۰ حاجی در عربستان بود و همچنان عدم همکاری مسئولان سعودی ادامه داشت تا اینکه روز هشتم مهر ماه تحولی بزرگ در مسئله پیگیری وضعیت کشته‌شدگان فاجعه منا رخ داد.

«مقام معظم رهبری در مراسم دانش‌آموختگی، تحلیف و اعطای سردوشی دانشجویان دانشگاه‌های افسری ارتش





در ادامه پیکر ۸۷ زائر دیگر روز ۲۱ مهر ماه به کشور منتقل شد و مشخص شد پیکر ۱۷ زائر ایرانی در مکه دفن شده است و آمار مفقودان حادثه منا به ۳۶ نفر رسید.

روز ۲۵ مهرماه نیز با بازگشت آخرین گروه از حجاج به کشور عملیات حج تمتع پایان یافت اما دو گروه از مسئولان ایرانی برای پیگیری وضعیت مفقودان و تشخیص هویت افرادی که در مکه به خاک سپرده شده بودند در عربستان باقی ماندند.

و در نهایت پس از گذشت ۴۰ روز از فاجعه منا (۱۲ آبان ماه) و در حالی که مراسم چهلیم کشته شدگان ایرانی فاجعه منا در سراسر ایران برگزار شد، سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت که پس از بازگشت به ایران و ارائه گزارش‌های مربوط به فاجعه منا دوباره به عربستان بازگشته بود، از یافتن تعداد دیگری از کشته شدگان منا خبر داده و اعلام کرد: تعداد دیگری از حجاج ایرانی در میان افرادی هستند که در مکه به خاک سپرده شده‌اند.

بر اساس آخرین آماري که در چهلمین روز وقوع فاجعه منا اعلام شد: از مجموع ۴۶۴ زائر کشته و مفقود شده در فاجعه منا، کشته شدن ۴۳۶ نفر قطعی شده و پیکر آنها نیز پیدا شده است و همچنان ۲۸ نفر از حجاج حج ۹۴ مفقود هستند.

از این تعداد پیکر بیش از ۳۰۰ نفر به کشور منتقل شده و پیکر سایر حجاج هنوز به کشور منتقل نشده است.

حجاج ایرانی در مکه و مدینه و عمل نکردن به وظایف برای انتقال ابدان مطهر، عکس العمل سخت و خشن ایران را در پی خواهد داشت».

پس از بیانات از سوی مقام معظم رهبری، تغییر رفتاری مشهودی از سوی مسئولان عربستانی صورت گرفت و همکاری برای شناسایی کشته شدگان ایرانی در سردخانه‌های عربستان و بازگرداندن حجاج کشته شده تسریع شد. و در حالی که روز پنجشنبه اسامی ۴۶۵ زائر ایرانی شامل اسامی کشته شدگان و مفقودان فاجعه در قالب فهرست کشته شدگان فاجعه منا از سوی سازمان حج و زیارت منتشر شد، دیگر همه امیدها برای زنده بودن مفقودان حادثه از بین رفت و روز شنبه ۱۱ مهر ماه پیکر ۱۰۴ حاجی ایرانی و روز یکشنبه پیکر ۱۱۴ نفر دیگر و روز سه‌شنبه ۱۴ مهر ماه پیکر ۹۰ مهاجر الی الله دیگر به کشور بازگشت و روز دوشنبه نیز مراسم تشییع پیکرهای این کشته شدگان در تهران و سایر شهرهای کشور برگزار شد. اما همچنان از سرنوشت ۱۱۶ زائر ایرانی خبر در دست نبود.

روز ۱۶ مهرماه سرپرست حجاج ایرانی به کشور بازگشت و سوال مهم چرا زائران ایرانی به خیابان ۲۰۴ هدایت شدند؟ مطرح و عنوان کرد: در حالی که زائران ایرانی هرگز از این مسیر حرکت نمی‌کردند و در دو خیابان دیگر به سمت رمی جمره می‌رفتند، چرا مأموران سعودی راه را بر روی زائران ایرانی بسته و آن‌ها را به سمت خیابان ۲۰۴ هدایت کردند؟

اهمیت حضور کاروان قرآنی در حج و سابقه این حضور

جمهوری اسلامی ایران وارد شده از جمله اینکه قرآن ایران و قرآن شیعیان با قرآن دیگر مسلمانان تفاوت دارد نیز داده شده است.

قاریان و حافظان اعزامی علاوه بر تلاوت قرآن در جمع مسلمانان کشورهای اسلامی در جمع زائران ایرانی هم تلاوت قرآن و اجرای برنامه‌های قرآنی داشته‌اند اما در مجموع هدف‌گذاری اصلی اعزام کاروان قرآنی به حج تمتع، انجام کار تبلیغی و ترویجی در بین مسلمانان دیگر کشورها بوده است.

اعزام کاروان نور به حج تمتع در سال‌های نخست با حدود ۱۰۰ عضو از قاریان، حافظان و اعضای گروه‌های تواشیح آغاز شد که این رقم در سال‌های اخیر به ۴۰ نفر، ۳۲ نفر، ۲۵ نفر و در چند سال گذشته نیز به ۲۰ عضو کاهش پیدا کرده است؛ کاهش تعداد اعضای کاروان قرآنی اعزامی به حج، به دلیل شرایط و محدودیت‌هایی بوده که طی سال‌های اخیر بر سهمیه حجاج کشورمان حاکم بوده است.

آنچه در کنار اعزام اعضای کاروان قرآنی به حج تمتع اهمیت دارد حضور یکی از اساتید و قاریان قرآن کریم به عنوان سرپرست کاروان بوده تا ساماندهی و برنامه‌ریزی لازم برای اجرای هر چه بهتر برنامه‌های قرآنی فراهم شود. اساتید و قاریانی از جمله؛ مصطفی صدرزاده، علی‌اکبر حنیفی، مهدی دغاغله، محمدحسین سعیدیان، قاسم رضیعی، علی‌اکبر حشمتی، محمدتقی میرزاجانی، سعید رحمانی، علیرضا سبحانی، صالح اطهری فرد و... طی سال‌های گذشته سرپرستی کاروان قرآنی نور را عهده‌دار بوده‌اند.

انتخاب اعضای کاروان قرآنی براساس سیاست مصوب کمیته اعزام و دعوت از قاریان قرآن کریم صورت می‌گیرد؛ از سال ۸۶ تاکنون نفرات اول تا سوم رشته قرائت مسابقات قرآن استانی سازمان اوقاف، راه‌یافتگان به مرحله کشوری مسابقات قرآنی اوقاف و همچنین نفرات اول تا پنجم مسابقات

اعزام کاروان قرآنی جمهوری اسلامی ایران به سرزمین وحی همزمان با ایام حج تمتع از سال ۵۸، نخستین سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی آغاز و این کار طی بیش از ۳۵ سال گذشته تاکنون با سیاست‌گذاری و نظارت کمیته اعزام و دعوت از قاریان قرآن کریم و با مشارکت سازمان اوقاف و امور خیریه و بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و زیارت دنبال شده است و هر ساله شاهد آن هستیم که تعدادی از اساتید، قاریان، حافظان و گروه‌های مدیحه‌سرایی و همخوانی قرآن در قالب «کاروان نور» به حج تمتع اعزام می‌شوند.

پس از گذشت ۳۶ سال از انقلاب اسلامی تاکنون بالغ بر ۷۵۰ نفر از قاریان و حافظان به سرزمین وحی اعزام شده‌اند تا اهدافی از جمله؛ نمایش مراتب انس با قرآن و توانمندی‌های قرآنی مردم ایران اسلامی، صدور پیام متعالی انقلاب، انعکاس ارزش‌ها و برکات استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و پاسخگویی عملی به اتهامات ناروا و شبهاتی که توسط معاندان نظام در تخریب فرهنگ و مذهب ناب تشیع مطرح می‌شود، محقق کنند.

اعزام کاروانی از قرآنیان جمهوری اسلامی ایران به حج تمتع برای اجرای برنامه‌های قرآنی در بین مسلمانان جهان اسلام طی دهه‌های گذشته، بستر مناسبی را برای تعامل مسلمانان کشورهای اسلامی فراهم کرده و طی سال‌های گذشته نیز با برنامه‌ریزی انجام شده، تلاش شده است تا این ظرفیت و بستر ارزشمند بیش از پیش به کار گرفته شده و استفاده حداکثری از آن صورت گیرد.

طی این سال‌ها که کاروان قرآنی در ایام حج تمتع به سرزمین وحی اعزام شده است با فعالیت‌های قرآنی و تبلیغی اعضای این کاروان علاوه بر اینکه عمق انس مردم ایران اسلامی با قرآن کریم و معارف قرآنی به جهان اسلام معرفی شده پاسخ بسیاری از اتهاماتی که طی دهه‌های گذشته به



همچنین حافظ قرآنی که به عضویت کاروان قرآنی در می آید نیز طی ارزیابی هایی که بین حافظان برجسته کشور صورت می گیرد انتخاب می شود و انتخاب گروه تواشیح اعزامی به حج تمتع نیز سازوکار خاص خود را دارد که از طریق یک ارزیابی جامع بین گروه های تواشیح ممتاز کشور انجام می شود.

اسامی قاریان، حافظ و پنج عضو گروه تواشیح کاروان قرآنی حج ۹۴ به سرپرستی صالح اطهری فرد، قاری بین المللی، بدین شرح بود

حسین رستمی از تهران، حمید شاکرنژاد از خراسان رضوی، مسعود سیاح گرجی از تهران، محسن حاجی حسنی کارگر از خراسان رضوی، حسن دانش از یزد، حجت الاسلام محمدمهدی رجبی از خراسان رضوی (حافظ کل قرآن)، محمدجواد کاشفی از خراسان رضوی، مختار دهقان از خراسان رضوی، ابراهیم فلاح تبسم چهره از گیلان، محمدرضا تقانی از البرز، مرتضی یادگاری از تهران، هادی ایزدپناهی از تهران، مهدی علی بابایی از اصفهان و مجید نوری از زنجان، همچنین محمدمسعود سعیدی زاده (سرپرست گروه تواشیح باقرالعلوم (ع)) به همراه چهار عضو این گروه امین باوی (مبتهل)، فؤاد مشعلی، سیدمعین موسوی و محمدعلی ناصری حضور داشتند.

سراسری قرآن کریم در ادوار گذشته به آزمون حج دعوت شده اند تا پس از موفقیت در آزمون و احراز سایر شرایط لازم به عضویت کاروان قرآنی دربیایند. البته هر سال تعداد محدودی از قاریان ممتاز که از حیث فنی در سطح قابل قبولی هستند اما به هر دلیلی در مسابقات قرآن صاحب رتبه نیستند و سن آنها هم بالای ۳۲ سال است پس از تأیید صلاحیت های اولیه، مجوز حضور در آزمون مورد نظر را پیدا می کنند.

در انتخاب اعضای کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع علاوه بر مسائل فنی تلاوت، زوایای دیگری از قاریان متقاضی نیز بررسی می شود و توانمندی های جانبی، وضعیت فردی و اجتماعی در استان و شهر محل سکونت و... در انتخاب نهایی لحاظ می شود و کلیه این مباحث در کمیته اعزام مطرح و به تصمیم نهایی می انجامد.

هر ساله بخشی از اعضای کاروان نور تعدادی از قاریان برجسته و صاحب عنوان هستند که توانمندی تلاوت ایشان برای دبیرخانه کمیته اعزام محرز بوده و جزو قاریان خوش خوان و آماده کشور شناخته می شوند.

فاجعه منا از زبان اعضای کاروان قرآنی

پیکر پاک هزاران نفر از جانب‌خندگان این حادثه به دلیل عدم امدادسانی به موقع آل سعود ساعت‌ها بر روی زمین ماند و برخی از زائران نیز بعد از ساعت‌ها که از این فاجعه گذشته بود به بیمارستان‌ها منتقل شدند.

عروج ۵ عضو کاروان قرآنی در فاجعه منا

همزمان با فاجعه منا پنج عضو کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع از جمله؛ حسن دانش، محسن حاجی حسنی کارگر، هر دو از قاریان بین‌المللی در سال ۹۴ محمدسعید سعیدی‌زاده، امین باوی و فواد مشعلی سه عضو گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) که برای امر تبلیغ قرآن، اجرای برنامه‌های قرآنی در محافل و مراسم‌ها و در کنار آن اعمال مناسک حج به سرزمین وحی رفته بودند نیز مفقود شدند که پس از دو روز از این فاجعه، پیکر پاک محسن حاجی حسنی کارگر، قاری بین‌المللی قرآن و امین باوی، مبتهل در سردخانه‌ها شناسایی شد و یک هفته بعد از فاجعه منا بود که پیکر حسن دانش هم در یکی از سردخانه‌های جده شناسایی شد. اما پیکر محمدسعید سعیدی‌زاده و فواد مشعلی که از اعضای گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) بودند همچنان شناسایی نشده و این دو جانب‌خسته قرآنی حادثه منا هنوز جزو مفقودین حادثه هستند.

روز عید قربان امسال، مصادف با دهم ذی‌الحجه، زائران خانه خدا پس از انجام مناسک حج در صحرای عرفات راهی سرزمین منا شده بودند تا ادامه اعمال خود را در سرزمین منا انجام داده و پس از رمی جمرات، مناسک خود را به پایان برسانند.

زائران خانه خدا صبح روز عید قربان، دسته‌دسته و گروه‌گروه به سمت رمی جمرات در حال حرکت بودند که جمع زیادی از این زائران نیز زائران ایرانی بودند اما بخشی از مسیر را که طی کردند، ازدحام زائران به قدری زیاد شد که پیش‌روی به جلو دیگر سخت و حتی غیرممکن شد و در میان زائرانی که به دلیل ازدحام زیاد مسیر، تصمیم به بازگشت گرفتند تا در ساعت دیگری این مسیر را طی کنند دیگر راه بازگشتی نداشتند و همین ازدحام و شلوغی بود که موجب شد فاجعه‌ای عظیم در روز عید قربان امسال در سرزمین منا رخ دهد.

در فاجعه منا که پیش از ظهر روز عید قربان رخ داد به دلیل ازدحام زیاد زائران در خیابان ۲۰۴ منا، هزاران نفر از حجاج بیت‌الله الحرام جان به جان آفرین تسلیم کردند. در اثر فشار زیاد جمعیت، گرمای شدید هوا، عدم امدادسانی از سوی آل سعود و ده‌ها دلیل دیگر، زائران خانه خدا یکی پس از دیگری بر روی زمین افتادند و دیگر هیچگاه بلند نشدند و





صالح اطهری فرد:

بیشتر زائران در ساعات اولیه فاجعه زنده بودند

است و زمانی که این اتفاق شروع شد خواستم با دوستان در بعثه تماس بگیرم که حرکت نکنند و راه نیفتند اما نتوانستم؛ زمانی که برگشتم، دیدیم که همه بچه‌هایی که برمی‌گردند گریان هستند و همه زیر دست و پا افتاده بودند».

سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع عنوان می‌کند: «دلیل اصلی حادثه منا، به خاطر ازدحام و بسته بودن راه‌های منتهی به جمرات بود. فقط از یک خیابان راه برای جمرات وجود داشت که همه حجاج باید از همان راه می‌رفتند و از طرفی دو طرف این مسیر نیز چادرهای مربوط به حجاج کشورهای مختلف بود و جمعیتی که به سمت جمرات می‌رفتند راه را بسته بودند و ازدحام بسیاری زیادی بود. گاهی هم افرادی که در مسیر مخالف می‌آمدند تا به چادرهایشان برسند نیز ازدحام را بیشتر کردند، واقعا وضعیت کشنده‌ای بود».

اطهری فرد ادامه می‌دهد: «ازدحام و جمعیت طوری بود که وقتی به پایین نگاه می‌کردی، نمی‌توانستی انگشتان خود را ببینی و در این مسیر ویلچرها هم حرکت می‌کردند که در شلوغی و ازدحام این ویلچرها در نرده‌هایی که وسط خیابان برای فاضلاب بود، گیر می‌کردند و یکی یکی چپ می‌شدند و همین مسئله موجب می‌شد تا حجاج یکی پس از دیگری بر روی زمین بیفتند و زیر دست و پا بمانند».

صالح اطهری فرد، سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج که پس از فاجعه منا، تا چندین روز به بیمارستان‌ها و سردخانه‌ها می‌رفت تا شاید مفقودین حادثه منا را در بین مجروحین بیمارستان‌ها یا جانباختگان ببیند درباره حادثه منا می‌گوید: «متأسفانه در روز حادثه منا نیروهای امدادی آل سعود فوق‌العاده کُند عمل کردند که از صبح روز عید قربان که این اتفاق افتاده بود، اجساد جانباختگان بر روی زمین مانده بود و بعد از اینکه اجساد و مجروحین حادثه بیش از پنج، شش ساعت بر روی زمین بود، نیروهای امدادی وارد عمل شدند. اطهری فرد ادامه می‌دهد: «در حادثه منا خیلی از زائران در ساعات اولیه فاجعه زنده بودند، اما به این دلیل که ساعت‌ها روی زمین افتاده بودند و کسی به کمک آنها نیامد، جان خود را از دست دادند».

افرادی که از خیابان ۲۰۴ مناباز گشتند گریان بودند

وی درباره جزئیات حادثه منا می‌گوید: «بنده به همراه یکی، دو نفر از دوستان دیگر زودتر به سمت رمی جمرات حرکت کردیم؛ چرا که بقیه اعضای کاروان قرآنی می‌خواستند کمی استراحت کنند و بعد حرکت کنند؛ بنده در مسیر رمی جمرات بودم و مشاهده کردم که کم‌کم ازدحام خیابان در حال افزایش

مسعود سیاح گرجی:

همه جا بوی مرگ می آمد

وی ادامه می دهد «ترده های مرتفعی دور تا دور خیابان بود که البته درب این نرده ها بسته شده بود و برای ورود زائران باز نبود، در همین حین بود که عده ای از زائران شروع به بالا رفتن از نرده ها و رفتن به بالای چادرها کردند و در این شرایط رعب و وحشت در حال مستولی شدن بر جمعیت بود که در این میان بالگردهای سعودی نیز در حال پرواز بر روی جمعیت بودند. نیروهای عربستانی به وسیله بالگردها ازدحام را کامل می دیدند اما کاری انجام ندادند».

سیاح گرجی در ادامه می گوید: «محسن حاجی حسنی در چنین شرایطی به شدت مبهوت شده بود و باور این همه شلوغی را نداشت؛ به دلیل شلوغی زیاد از هم جدا شدیم و برای محسن که در حال دور شدن بود دست تکان دادم و بلند گفتم محسن بیا، اما موج جمعیت ما را از هم جدا کرد».

بوی مرگ می آمد

سیاح گرجی عنوان می کند: «دو دقیقه بعد از جدا شدن محسن از من و حمید شاکرنژاد، موج جمعیت، من و حمید را از هم جدا کرد. حالا من از همه اعضای کاروان جلوتر بودم و در کشاکش امواج جمعیت به هر سمتی که نگاه می کردم بوی مرگ می آمد، یک لحظه تصمیم گرفتم به سمت نرده ها

مسعود سیاح گرجی، قاری بین المللی قرآن و از اعضای کاروان قرآنی اعزامی به حج ۹۴ نیز درباره حادثه منا می گوید: «حدود ساعت ۸ صبح روز عید قربان، کاروان قرآنی طبق سنوات گذشته که بعد از خوردن صبحانه همیشه به سمت جمرات حرکت می کرد، به سمت جمرات حرکت کرد؛ این حرکت در واقع براساس تجربیات سال های قبل بود».

سیاح گرجی ادامه می دهد: «۱۸ نفر از اعضای کاروان قرآنی در ابتدای مسیر با هم بودیم، اما کم کم از هم جدا شدیم، یعنی فاصله ها در حدود دو یا سه متر بود و در شعاع دید همدیگر بودیم. یک جا که آتش نشانی مستقر شده بود، من و محسن حاجی حسنی کارگر و حمید شاکرنژاد با هم بودیم و تقریباً در رأس کاروان و جلوتر از بقیه بودیم، بعد از مدتی، تراکم به حدی زیاد شد که حتی نمی توانستیم دست های خودمان را بالا بیاوریم؛ از اینجا به بعد بود که فاجعه در حال شکل گرفتن بود و افراد ضعیف تر مانند پیرمردها و پیرزن ها و افراد کوتاه قد به دلیل تراکم و ازدحام بیش از حد به زمین می افتادند و با سقوط هر نفر چندین نفر از اطرافیان نیز بر روی همان فرد می افتادند».





جمعیت می گفتند که برگردید. یکی از حجاج می گفت راه برگشت به علت حضور یکی از مقامات سعودی بسته شده است و همین باعث وقوع این حادثه شد، این مطلب را یکی از حجاج پاکستانی گفت.»

وی با بیان اینکه تراکم، بخشی از تلفات را به خود اختصاص داد و گرما و تشنگی حجاج نیز دلیل بخش دیگری از تلفات حادثه منا بود، ادامه می دهد: «بعد از این فاجعه و به علت ماندن در زیر آفتاب، بدن من به حدی داغ شده بود که دست می زدم به خودم دستم می سوخت. خواب عجیبی در آن لحظات بر من غلبه کرده بود. به یکی از حجاج گفتم من ۱۰ دقیقه می خوابم بعد بیدارم کن، همان شخص گفت چشم‌هایت را که ببندی تمام کرده‌ای، واقعاً هم راست می گفت سطح هوشیاری پایین آمده بود و تحمل این وضعیت بسیار سخت بود.»

قیامتی برپا شده بود

سیاح‌گرگی می گوید: «بعد از یک ساعت و نیم از شروع فاجعه، مأموران سعودی از ابتدای خیابان شروع به جمع‌آوری اجساد کردند. تلفات بیشتر از گرما و تشنگی بود، حدود ساعت ۱۳ بود که به ما رسیدند و من بلند شدم و رفتم، واقعاً قیامتی برپا شده بود، برخی گریه می کردند، برخی بر سر و صورت خود می زدند، هرکسی مشغول خودش بود.»

بروم، با یک حرکت و پس از جا گذاشتن دمپایی و بیرون آوردن حوله بالاتنه احرام، خودم را به نرده‌ها رساندم، تمام تلاش من این بود که زیر دست و پا له نشوم، یک لحظه غفلت برابر بود با له شدن زیر پای مردم»

وی اضافه می کند: «سیاه پوست‌های آفریقایی با هیکل‌های درشت از نرده‌ها آویزان شده‌اند، نتوانستم هیچ اقدامی انجام دهم، در حال چرخاندن سر به اطراف برای تغییر مکان بودم که یک آن پشت سر من و درست چسبیده به من، هفت، هشت نفر بر روی زمین افتادند و بلافاصله جمعیت زیادی بر روی هم آوار شدند. از طرف کنار که سمت نرده‌ها بود فشار زیادی به من وارد می شد و پشت سرم هم جمعیت روی هم تلنبار شده بودند و چیزی نمانده بود که من نیز بر روی جمعیت بیفتم که با صدای بلند، یک یاحسین سر دادم و بعد هم پیرمرد تنومندی دست من را گرفت و از آن مهلکه پرت کرد بیرون و آن طرف جمعیت بر روی زمین فرود آمد.»

حجاج جان مردم در سرزمین منا

این قاری قرآن ادامه می دهد: «واقعاً هیچ امیدی به زنده ماندن نداشتم. در آن بحبوحه هرکسی به زبانی خدا را از ته دل صدا می زد، هر شخصی به زبان خود استمداد کمک از خدا می کرد. در آن فاجعه جان مردم به حجاج گذاشته شده بود. ما در چنین وضعیتی بودیم و مأموران در حال نظاره بودند و با بلندگوهای دستی به

حمید شاکر نژاد:

گویی زائران با نقشه قبلی

محاصره شده بودند



۱۸

و انرژی ما را تحلیل کرده و میان زائران و نرده‌ها از بین خواهیم رفت، با این وجود به گوشه‌ای رفته و سالخوردگانی را دیدم که بر روی زمین نشستند و استراحت می‌کنند تا از دحام جمعیت کاسته شود؛ گوشه‌ای پناه گرفته بودیم اما دیگر مجالی برای ایستادن باقی نمانده بود و جمعیتی که به گوشه پناه می‌آوردند لحظه به لحظه بیشتر می‌شد از این رو من و محسن آرام آرام به میان جمعیت رفته تا هر چه زودتر خود را به رمی جمرات برسانیم».

این قاری بین‌المللی قرآن با بیان اینکه گویی زائران با نقشه قبلی محاصره شده بودند؛ چراکه هیچ راه فرعی وجود نداشت که بتوانند تراکم جمعیت را کاهش دهد، عنوان می‌کند: «من و محسن حاجی‌حسنی کارگر به همراه هم بودیم و او به این دلیل که قدش کمی از من کوتاه‌تر بود پشت سر من حرکت می‌کرد و دست‌هایش را بر روی شانه‌های من گذاشته بود. دست‌های محسن بر روی شانه‌های من بود و گام به گام با هم پیش می‌رفتیم و در همین حین هر از چندگاهی با هم صحبت کرده و یا شوخی می‌کردیم تا شاید فضا و جو سنگین آن ازدحام بر ما غالب نشود».

وی با اشاره به جمعیت زیاد و گرمادگی که زائران را از خود بی‌خود کرده بود، می‌گوید: «محسن به دلیل ازدحام جمعیت به من گفت بهتر است در گوشه‌ای بمانیم تا جمعیت کاسته شده و پس از آن به راه خود ادامه دهیم، من نیز در پاسخ به محسن گفتم اگر به گوشه‌ای پناه ببریم ازدحام جمعیت نیرو

حمید شاکر نژاد، قاری بین‌المللی قرآن که به همراه زنده‌یاد محسن حاجی‌حسنی کارگر و دیگر اعضای کاروان قرآنی به سمت رمی جمرات حرکت کرده بود درباره مشاهدات عینی خود از حادثه منا می‌گوید: «روز وقوع فاجعه منا حدود ساعت ۸ صبح از مشعر به سمت منا برای انجام رمی جمرات حرکت کردیم؛ ابتدای مسیر جمرات ازدحام بسیار شدید به چشم می‌خورد به گونه‌ای که من نیز که شش بار توفیق زیارت بیت‌الله الحرام نصیب شده بود هم از این شلوغی دچار بهت شده بودم، اما دائم خود را دلداری می‌دادم که این ازدحام طبیعی و عادی است».

شاکر نژاد ادامه می‌دهد: «ازدحام جمعیت از یک طرف و فشردگی زائران و گرما بر بی‌قراری اضافه می‌کرد با این وجود همه راه را پیش گرفته و برای ادای مناسک حج به سمت رمی جمرات حرکت می‌کردند؛ حرکت زائران ادامه داشت اما ثانیه به ثانیه حرکت‌ها کند و کندتر می‌شد تا جایی که تمام زائران از حرکت باز ایستادند و دیگر نه راه پیش بود و نه راه پس».

فقدان «محسن» قابل جبران نیست

وی با بیان اینکه فقدان محسن حاجی حسنی کارگر به هیچ عنوان قابل جبران نیست به یاد خاطره‌ای از این مهاجر الی الله می‌افتد و می‌گوید: «از مکه به سمت عرفات در حال حرکت بودیم او در کنار من جای گرفته و نشسته بود و با گوشی تلفن همراهش دائماً در حال استماع بود؛ آخرین تلاوتی که محسن و من با هم شنیدیم، سوره حجرات به قرائت استاد شحات انور بود که حدود ۲۰ دقیقه آن را گوش کرده و راجع به تلاوت و لحن ایشان با هم صحبت کردیم».

به ثانیه توان جسمی زائران را تحلیل می‌داد بی خبر از آنکه در همان لحظات کشتار جمعیت آغاز شده بود؛ این روال تا ۴۵ دقیقه ادامه داشت و حس مرگ و اضطراب در چهره همه زائران بیت‌الله حرام موج می‌زد، در این میان همه زائران از خدا طلب کمک داشتند و صدای «یا الله» و «لا اله الا الله» در منا به گوش می‌رسید».

این قاری بین‌المللی قرآن عنوان می‌کند: «هیچ‌گونه همکاری از طرف عربستان صورت نگرفت و جمعیت به علت بی‌کفایتی آل سعود تلف شدند، این در حالی است که فاجعه منا شاید با ابتدایی‌ترین همکاری عربستان و امدادسانی به خیر و خوشی تمام می‌شد اما به خاطر کوتاهی، قتل عام صورت گرفت».

شاکر نژاد عنوان می‌کند: «در این میان، محسن طبق معمول دست‌هایش را بر روی شانه‌های من گذاشته بود که یک‌باره ۴۰ الی ۵۰ نفر از زائران آفریقایی، زائران را هل داده و با شتاب به سوی نرده‌ها حرکت کردند تا خود را به خیمه‌ها برسانند؛ من برگشتم و رو به محسن گفتم، محسن جان مراقب خودت باش که برایت اتفاقی نیفتد اما دیگر محسن پشت سر من حرکت نمی‌کرد؛ در آن لحظه من بهت زده بودم و نفهمیدم محسن کجا رفت و شاید محسن هم تا آخرین لحظه نگران حال من بود».

حس مرگ و اضطراب در چهره همه

وی اضافه می‌کند: «همه از پشت سر، من را هل داده و به جلو می‌راندند اما در این میان تشنگی و کمبود اکسیژن ثانیه



راه نفسم تنگ تر می شد صدای کمک خواهی برخی زنان را می شنیدم که از تنگی نفس و فشار زیاد جمعیت فریاد می زدند: «سعدونی! سعدونی!» کنار راست خیابان را که نگاه کردم، دیدم پر است از افراد مسنی که در اثر تشنگی و فشار جمعیت به آنجا پناه برده و به حالت زار و کم رmq نشسته بودند».

ایزدپناهی عنوان می کند: «کم کم اشیائی برجسته مثل زیراندازهای مجاله شده، دمپایی و ... را زیر پای خود احساس می کردم و این در حالی بود که به خاطر فضای موجود، اصلا قادر به مشاهده آنها نبودم. کثرت این اشیاء و فشار به وجود آمده باعث شد تعدادی از افراد به زمین واژگون شوند. در حالی که ذکر استرجاء و توبه و توسل به لب داشتیم حس کردم انتهای حوله بالا تنه ام لابه لای افراد گیر کرده و قسمت بالای آن دارد خفهام می کند. به ناچار آن را از بدن خارج کردم. دمپایی و کیسه سنگ و شیشه آبی هم که به همراه داشتم لابلای جمعیت از دست دادم».



هادی ایزدپناهی:

هیچ راه بازگشتی نبود

هادی ایزدپناهی، قاری قرآن و از اعضای کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع که از شاهدان عینی فاجعه منا است نیز درباره این فاجعه می گوید: «حوالی طلوع آفتاب عید قربان به همراه قراء و دیگر اعضای کاروان بعثه، پیاده و با زمزمه ذکر روز عید (الله اکبر، لا اله الا الله و الله اکبر، الله اکبر و لله الحمد، الحمد لله علی ما هدانا، و له الشکر علی ما اولانا) از مشعر راهی منا شده و حدود یک ساعت بعد به چادرهای بعثه رسیدیم، پس از صرف صبحانه حدود ساعت ۸ صبح با جمع دوستان راهی جمرات شدیم».

ایزدپناهی ادامه می دهد: «اوایل مسیر، هر چند نفر کنار هم بودیم و به راحتی طی مسیر می کردیم. می گفتند اگر مسیر خلوت باشد بین نیم ساعت تا سه ربع پیاده روی برای رسیدن به جمرات کافی است. سه ربع ساعت گذشت اما مسافت زیادی را طی نکردیم و هنوز در اواسط خیابانی بودیم که منتهی به جمرات می شد. خیابان از کناره ها مملو از چادرهای زائران کشورهای دیگر بوده و کم کم مثل دالانی می شد که از چهار جهت مسدود است. هرچه پیش می رفتیم تراکم جمعیت بیشتر می شد. عده ای از زائران به دلیل کلافگی از این تراکم، سعی در سرعت دادن به حرکت خود داشتند و همین امر موجب از هم گسیختگی دوستان ما شد».

عضو کاروان قرآنی اعزامی به حج یادآور می شود: «کمی که جلوتر رفتیم، متوجه شدم تنها شده ام و فشار جمعیت لحظه به لحظه بیشتر می شود. دریافتیم که راه در مقطعی جلوتر مسدود شده است؛ راه بازگشتی نبود، لحظاتی بعد علاوه بر اینکه

آنچه را احتمال می دادم به چشم دیدم

وی می گوید: «در این حال افراد قوی جثه آفریقایی را می دیدم که از ترس جان شان به حالت تمام برهنه از دیوارهای کناری بالا رفته و روی چادرها می روند؛ این حرکت برای همه مقدر نبود. به هر تلاشی بود خود را از سمت راست خیابان که متراکم تر بود به وسط رساندم و قصد داشتم به سمت چپ که دارای نرده هایی بود، بروم. از وسط خیابان که رد شدم جلوی پایم چند نفری روی زمین افتاده بودند. داشتم روی آنها می افتادم که متوجه نشدم پا روی زمین گذاشتم یا روی آنها و با یک پرش به کنار نرده ها منتقل شدم. دیگر نفسم بالا نمی آمد. سرم گیج می رفت و تشنه بودم».

این قاری قرآن در ادامه می گوید: «دست بر قضا یکی از چادرهای زائران الجزایری باز بود، به درون آن رفتم. عجیب بود چون از ترس اینکه خطری برایشان پیش بیاید، نه قبل از من در را به روی کسی باز کرده بودند و نه بعد از من، کسی را به چادر راه دادند. حدود نیم ساعت گذشت تا حالم کمی جا آمد. ترس بر وجودم مستولی شده بود و شدیداً نگران بیرون چادر بودم. اخبار حوادث سال های گذشته جمرات را دنبال کرده بودم و احتمال می دادم که این حادثه نیز صدها تلفات داشته باشد. بعد از یک ساعت که از چادر بیرون آمدم، آنچه احتمال می دادم را به چشم مشاهده کردم. مأمورین مشغول جمع آوری تعداد زیاد اجساد بودند. در آفتاب سوزان، بدون حوله بالاتنه و با پای برهنه راهی چادرهای بعثه شدم».

ستاد بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله

قرآنی خارج از ستاد به استان‌هایی که قاریان مهاجر الی الله در آنجا بوده‌اند، اعزام شوند تا مراتب تسلیت جامعه قرآنی را به صورت حضوری به خانواده‌های آنها ابلاغ و اعلام کنند و از خانواده‌های این قاریان فقید دلجویی داشته باشند.

از جمله تصمیماتی که در این ستاد گرفته شد، برپایی مراسم شکوهمندی به منظور بزرگداشت قاریان از دست رفته در حادثه منا بود که به تاریخ ۱۴ مهرماه با حضور اعضای جامعه قرآنی و خانواده‌های از دست‌رفتگان و عموم مردم برگزار شد و مراتب تسلیت فعالان قرآنی به خانواده‌های این عزیزان ابلاغ شد.

با مشارکت خبرگزاری ایکن، شبکه قرآن سیما و رادیو قرآن، اطلاع‌رسانی وسیع و در شأن عزیزان قرآنی که جزو نام‌آوران قرآنی کشور و جهان اسلام بودند صورت گرفت. همچنین در این جلسات به توصیه اعضای ستاد، مقرر شد برای اینکه از انتشار اخبار غیرموثق جلوگیری به عمل آید تمامی رسانه‌ها حتی الامکان اخبار خود را با همکاری و مساعدت خبرگزاری ایکن تنظیم کنند.

خبرگزاری ایکن، بنابر رسالتش از همان دقایق اولیه انتشار خبر فاجعه منا، اخبار این فاجعه را پیگیری و با تشکیل ستاد خبری، لحظه به لحظه منتشر کرد و از زمانی که مشخص شد چند تن از اعضای کاروان قرآنی نیز در این حادثه آسیب دیده‌اند به عنوان تنها خبرگزاری تخصصی قرآنی بر خود واجب دانست تا بیش از دیگر

به منظور برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات استقبال از پیکرهای مطهر اعضای کاروان قرآنی درگذشته در حادثه منا و بزرگداشت این عزیزان، ستادی با عنوان «قاریان مهاجر الی الله» تشکیل شد.

نخستین جلسه آن به تاریخ چهارم مهرماه در شورای عالی قرآن و پنجمین جلسه آن نیز دهم آبان ماه در دفتر حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر، نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی برگزار شد.

سیدعلی سرابی، قائم مقام شورای عالی قرآن، بهرام محمدی‌نیا، مدیر شبکه قرآن سیما، محمدحسین محمدزاده، مدیر رادیو قرآن، محمد انجم‌شعاع، معاون نظارت راهبردی شورای توسعه فرهنگ قرآنی، حمید صابر فرزام، مدیرعامل خبرگزاری ایکن، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمصطفی حسینی، رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه، مهدی قره‌شیخلو، رئیس سازمان دارالقرآن الکریم، علی اکبر توپچی، رئیس فرهنگ‌سرای قرآن، رحیم قربانی، رئیس سازمان قرآن و عترت بسیج تهران بزرگ، حسن محمدی، مدیرعامل اتحادیه تشکل‌های قرآن و عترت، محمدتقی میرزاجانی، رئیس حوزه ارتباطات شورای عالی قرآن؛ همچنین علیرضا سبحانی و سعید رحمانی از اعضای جامعه قرآنی نیز در این جلسات حضور داشتند.

نخستین تصمیمی که در این جلسات گرفته شد این بود که گروه‌هایی از ناحیه ستاد، شامل اعضای ستاد، اساتید و پیشکسوتان



برنامه‌های متعدد تلویزیونی و رادیویی می‌پردازند، دیگر شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی نیز به معرفی این عزیزان از دست رفته بپردازند و از تلاوت‌هایشان در تلویزیون و رادیو بیشتر استفاده کنند.

اجرای طرح تلاوت سوره حمد به منظور طلب شفا برای مجروحین و مصدومین حادثه منا و اهدای ثواب تلاوت‌ها به روح درگذشتگان این حادثه و راه‌اندازی نرم‌افزار چندرسانه‌ای قاریان مهاجر الی الله و سائیتی جهت آرشیو تلاوت‌های این قاریان از جمله طرح‌های رادیو قرآن بود.

تهیه یادمان جان‌باختگان کاروان قرآنی

مقرر شد تا یادمان جان‌باختگان کاروان قرآنی در حادثه منا تهیه شود و این یادمان‌ها در مکان مناسبی در شهرهای این عزیزان نصب شود تا یاد و خاطره آنها همیشه زنده بماند. آماده‌سازی تندیس توسط مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه نیز مطرح شد.

همچنین در مراسم چهلمین روز درگذشت قرآنیان جان‌باخته در فاجعه منا یاد مفسر قرآن آیت الله مؤیدی قمی نیز گرمای داشته خواهد شد

اجرای نمایش رمی جمرات

همچنین رئیس سازمان قرآن و عترت سپاه حضرت محمدرسول الله(ص) از اجرای نمایشی با موضوع «رمی جمرات-حماسه عاشورا، قاریان مهاجر الی الله در منا» خبر داد که این نمایش دینی در ایام چهلم جان‌باختگان منا اجرا خواهد شد. آلبوم و نرم افزار چندرسانه‌ای آثار و تلاوت‌های این پنج عزیز قرآنی که توسط رادیو قرآن تولید و آماده‌سازی شده، در این مراسم رونمایی و ویژه نامه قرآنیان فاجعه منا با عنوان «رایحه» نیز که به همت خبرگزاری ایکننا تهیه شده، توزیع می‌شود.

در پنجمین جلسه این ستاد، سرپرست حجاج ایرانی طی سخنانی ضمن تشکر از اقدامات انجام شده توسط نهادهای قرآنی کشور در قالب ستاد بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله، گفت: از این فاجعه بزرگ بویژه عروج قرآنیان عزیز، عمیقاً متأثر هستیم. بنده علاقه خاصی به این عزیزان قرآنی داشتیم.

قاضی عسکر، تدین، ادب قرآنی، وقت‌شناسی و تسلط به هنر و فن تلاوت و تواشیح را از ویژگی‌های پنج قاری و مبتهل مهاجر الی الله دانست و اضافه کرد: استقبال از تلاوت‌های آقایان دانش و حاجی حسنی کارگر و همچنین اجرای گروه باقرالعلوم(ع) در محافل مکه و مدینه طی حج تمتع ۹۴ قابل توجه بود.

رسانه‌ها از احوال کاروان قرآنی و اعضایش باخبر شود، پس به صورت شبانه‌روز با تماس‌هایی که با سرپرست کاروان قرآنی و دیگر منابع رسمی می‌گرفت، پیگیر این فاجعه غمبار بود.

در این مدت بالغ بر ۲۵۰ خبر با محوریت قرآنیان مهاجر الی الله و بیش از ۴۰۰ خبر از فاجعه منا و پیگیری پس از آن و همچنین گزارش تصویری و فیلم روی خروجی خبرگزاری ایکننا قرار گرفت. در ادامه برای اینکه اخبار فاجعه منا به صورت منسجم در اختیار خوانندگان قرار گیرد، ایکننا بر آن شد تا پرونده ویژه‌ای را تشکیل و تمام اخبار را در آن منتشر کند.

پخش تلاوت‌های قرآنیان حادثه از همه شبکه‌ها

همچنین در این جلسات تأکید شد تا علاوه بر اینکه شبکه قرآن سیما و رادیو قرآن به معرفی عزیزان جان‌باخته در قالب





آیت الله مؤیدی قمی؛ از ولادت تا مهاجرت الی الله

آیت الله مؤیدی قمی از عالمان بزرگوار و به راستی مصداق روایت شریف «العلماء ورثة الانبیاء» است که در راه رساندن پیام رسولان و تبلیغ دین مبین اسلام تمام تلاش خویش را به کار گرفت.

آیت الله محمدرضا مویدزاده قمی که به مؤیدی قمی معروف بود به دنبال پرکردن خلأهای علمی در حوزه بود به همین دلیل وقتی دید قرآن در حوزه مهجور است، به سراغ ترویج آن رفت و وقتی تعداد دروس تفسیری به حد متناهی رسید وارد عرصه نهج البلاغه و صحیفه سجادیه شد.

ولادت

آیت الله مؤیدی قمی در سال ۱۳۲۰ هجری شمسی در شهر مقدس قم در یک خانواده مذهبی که به فضائل نفسانی معروفند دیده به جهان گشود. جد اعلای ایشان حاج حسن تاجر و حاج محمد ابراهیم تاجر حاجی حسینی که از تجار معروف و بنام قم به شمار می رفتند و والد معظم ایشان حاج میرزا محمود نیز از کسبه قم بودند. والده ماجده معظمه، صبیبه مرحوم حاج آقا شیخ اصغر مؤید الشریعه شاگرد و محرر مرحوم آیت الله حاج سید محمد حجت کوه کمری، داماد مرحوم حجت الاسلام ملامحمود زاهدی قمی (۱۳۲۵-۱۲۲۶)، (مشهور به حاج ملا محمود) نماینده مردم قم در اولین مجلس شورای ملی - در زمان مشروطیت - و همشیره زاده مرحوم آیت الله حاج میرزا ابوالفضل زاهدی قمی بوده است. ابوالزوجه آیت الله مؤیدی قمی هم، فقیه اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام مرحوم آیت الله حاج شیخ علی اصغر فقیهی قزوینی (ره) بود.





تحصیلات

آیت‌الله مؤیدی قمی، بعد از یادگیری فنون ادب و علوم قرآنی در مدرسه ابتدایی شایگان قم (۱۳۶۷ هـ ق) مشغول خواندن دروس کلاسیک گردید و دیپلم را به طور متفرقه خواند. سال ورود ایشان به حوزه علمیه قم قبل از بنای مسجد اعظم (مسجد حضرت آیت‌الله بروجردی) سال ۱۳۳۸ بوده است، وی نخست ادبیات عرب و معنی و مطول و سیوطی و حاشیه ملاعبدالله... (منطق) و لمعه را نزد اساتید بنام حوزه علمیه قم همانند حضرات آیات: آیت‌الله سلطانی طباطبایی - مرحوم آیت‌الله مشکینی - مرحوم آیت‌الله ستوده و مرحوم آیت‌الله محقق داماد سپری کرده است.

اساتید

این استاد تفسیر بعد از سپری نمودن دروس سطح نزد اساتید معظم، توفیق یافت دروس خارج فقه و اصول را نزد حضرات آیات عظام، آیت‌الله حائری یزدی فرزند مرحوم مؤسس حوزه علمیه قم، آیت‌الله میلانی، آیت‌الله العظمی گلپایگانی و رهبر کبیر انقلاب آیت‌الله العظمی امام خمینی (ره) زانوی ادب بر زمین زند و معظم له قبل از نهضت در امتحانات خارج فقه (سطح ۴) - قبل از ارتحال آیت‌الله العظمی بروجردی - شرکت کرده‌اند و دارای اجازه نقل احادیث و روایات و اجتهاد از بعضی از مراجع معظم تقلید بودند.

تبلیغ دین

در آیات قرآن و احادیث اسلامی از امر تبلیغ به‌عنوان موهبت الهی یاد شده همانطوری که خداوند متعال در سوره الرحمن بعد از آن که سخن از خلقت انسان می‌نماید می‌فرماید: الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ * عَلَّمَهُ الْبِیَانَ و در حدیث معروف (مداد العلماء افضل من دماء الشهداء) ذکر این نکته بخوبی تبلور می‌کند که مرکب قلم‌های عالمان گرانبهارتر از خون شهداء است و مفسران حکمت این را این چنین پنداشته‌اند که قلم‌های علماء انگیزه قیام شهیدان است، به علاوه پاسدار خون شهیدان نیز همین قلم‌های دانشمندان است در حدیث دیگری از رسول ختمی مرتبت (صلی الله علیه وآله) است. هنگامی که انسان از دنیا می‌رود رابطه‌اش با عالم قطع می‌گردد و امیدش از همه چیز بریده می‌شود مگر از سه چیز، یکی از آن سه، همان علمی است که از آن عالم به یادگار می‌ماند، چه از راه بیان و تبلیغ، چه از راه تألیف و نگارش. آیت‌الله مؤیدی قمی هم با الگوگیری از قرآن و عمل به سیره معصومین از همان اوایل طلبگی شان به تبلیغ دین پرداخت و سال‌های متمادی تشنگان معارف دین را با بیان دل‌نشین شان موعظه نمود.

فعالیت‌های علمی و پژوهشی

ایشان در عمر با برکت خویش به تلاش در حوزه تبلیغ اکتفا ننموده، مدتی در دانشگاه امام حسین(ع) در تهران به تدریس مشغول بود و چند سال در دانشگاه زاهدان مشغول تدریس گردید. ایشان با روحیه خستگی‌ناپذیر خود علاوه بر تدریس در ارتش جمهوری اسلامی در تهران نیز مشغول بود.

این استاد حوزه، همچون بیان شیوای خود در امر تدریس و تبلیغ به امر پژوهش نیز روی آورد و تحقیقات و تطبیقات گسترده‌ای بین مجلدات کتاب بحارالانوار قدیم با بحارالانوار جدید داشته است که در طی بیش از چهار سال تطبیقات را انجام داده‌اند. وی همچنین عضو جامعه روحانیت مبارز تهران در سال‌های ۵۷ و ۵۸ نیز بوده است. معظم له عضو مدرسین حوزه علمیه قم از سال ۱۳۶۲ تا پایان عمر بود. همچنین استاد گرانقدر چندین سال امام جماعت و رئیس هیئت امنای مسجد

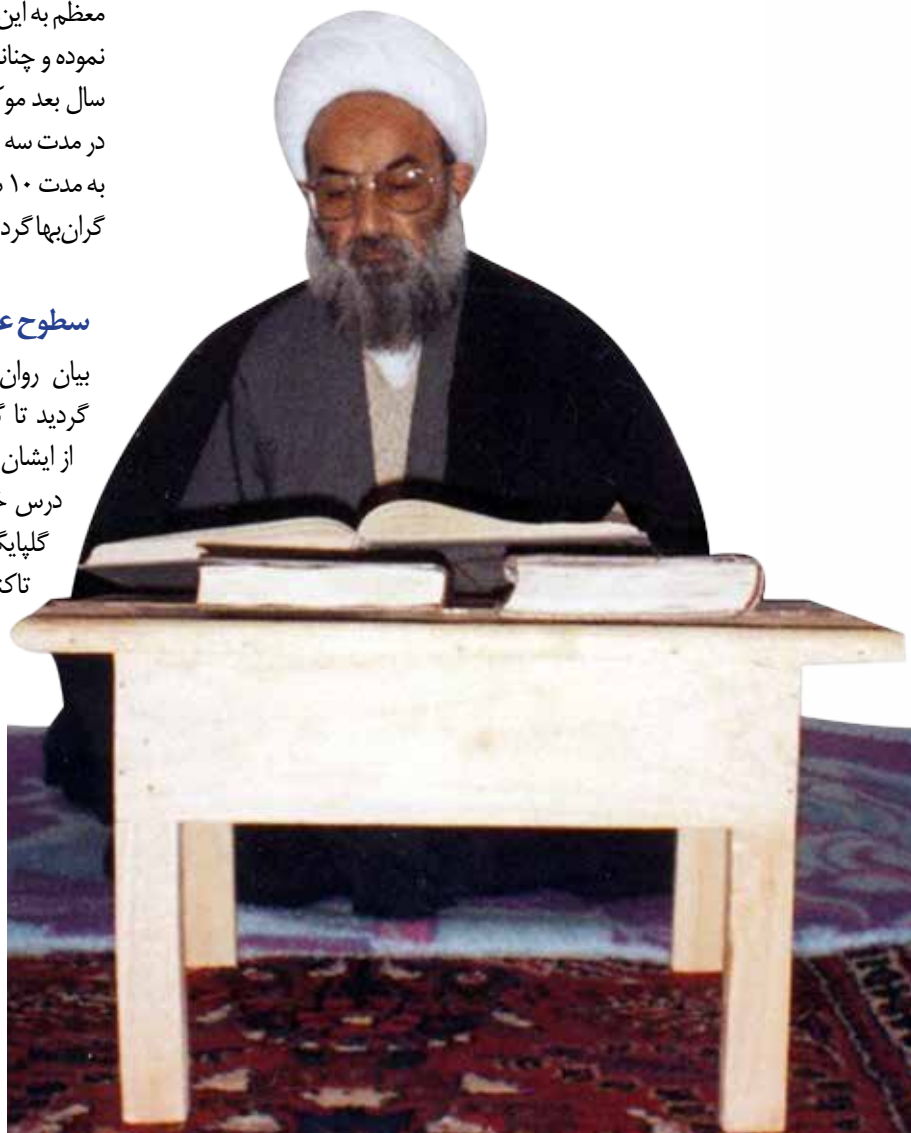
حسینی در شرق تهران بوده و با خلق و خوی نیکوی خویش و اخلاق حسنه پذیرای نیازها و کمک به مردم بوده است.

تدریس

استاد معظم حضرت آیت‌الله مؤیدی قمی از همان ابتدای طلبگی خود مشغول تدریس گردید. همیشه توصیه ایشان به شاگردانشان این جمله بوده است که (الدرس حرف و التکرار الف) و تکرار جز با تدریس کردن تحقق نخواهد یافت. وی ابتداء به تدریس مقدمات پرداخته و کتب سیوطی، مغنی، حاشیه ملاعبده الله (منطق، باب حادی عشر) و ادبیات را به مدت هفت سال تدریس نمود و بعد از آن به تدریس سطوح پرداخت. ایشان کتاب لمعه را به مدت ۲۰ سال در مدرسه فیضیه تدریس نمود و علاوه بر آن کتب معالم و قوانین، رسائل و مکاسب و کفایه را در مدرسه مرحوم حضرت آیت‌الله العظمی گلپایگانی به طور ۵ دوره کامل به پایان رساند. روش و متد استاد معظم به این سبک بوده است که کتب را به‌طور کامل تدریس نموده و چنانچه در پایان سال به اتمام نمی‌رسید ادامه آن را به سال بعد موکول می‌نمود. همچنین معظم له کفایة الاصول را در مدت سه سال در حوزه علمیه زاهدان تدریس نمود و سپس به مدت ۱۰ سال در حوزه علمیه قم مشغول تدریس این کتاب گران‌بها گردید.

سطوح عالی

بیان روان و شیوای استاد در سنگر تدریس انگیزه‌های گردید تا گروهی از شاگردان معظم له و فضلالی گرامی از ایشان تقاضای تدریس خارج فقه و اصول کردند. استاد درس خارج اصول خویش را در مدرسه آیت‌الله العظمی گلپایگانی شروع نموده و همچنین از سال ۱۳۷۶ تاکنون نیز در مدرسه مبارکه فیضیه به تدریس خارج فقه مشغولند و کتاب‌های صلاة جمعه، صلاة استیجاری، صلاة جماعت، صلاة مسافر، صلاة آیات، کتاب صوم (طریق ثبوت هلال) صوم قضاء و صوم کفارات و همچنین کتاب اعتکاف و خمس را تدریس کرد.



تفسیر موضوعی قرآن کریم

استاد معظم حضرت آیت الله مؤیدی قمی (مدظله) بر این اعتقاد بود که قرآن باید در زندگی انسان حضور فعال و چشمگیر داشته باشد، لذا معظم له انس با قرآن و تفسیر و تدریس آن را از دیر زمان سرلوحه خود قرار داد و جزء برنامه اصلی زندگی خود نمود. ابتدا ایشان به تدریس و تفسیر موضوعی قرآن کریم (چندین سال به تفسیر آیات توحید برهان، فطرت، نظم، وجوب و امکان صرف الوجود، حرکت، فقر و غناء، تمناع، علمی، صدیقین، علت) پرداخت و سپس آیات صفات باری تعالی (ثبوتیه، سلویه، کمالیه، جلالیه، جمالیه) را تفسیر نمود.

نهج البلاغه

آیت الله مؤیدی قمی با اندیشه باز و تفکر شگرف با توجه به این که کتاب نهج البلاغه همچون حضرت امیرالمؤمنین (ع) مظلوم مانده است، بر آن شد که به تدریس این کتاب پربار همت گمارد و متجاوز از ۱۰ سال

مشغول تدریس این کتاب شد و موفق گردید دو دوره کامل کلمات قصار را تدریس نموده و همچنین نیمی از خطبه‌های امیر بیان و تمام نامه‌های حضرت را به طور کامل تدریس کرد.

مبارزات سیاسی

آیت الله مؤیدی قمی از شاگردان فقهی، اصولی سیاسی و انقلابی امام خمینی (ره) بود. هنگامی که حرکت انقلابی و اعتراض آمیز امام خمینی علیه سیاست‌های ضد اسلامی و آمریکاپسند محمدرضا شاه پهلوی آغاز شد، ایشان نیز از سال ۱۳۴۲ به صورت جدی و فعال، وارد میدان مبارزات سیاسی شد و ۱۶ سال تمام با وجود فراز و نشیب‌های فراوان و شکنجه‌ها و تبعیدها و زندان‌ها مبارزه کرد و از هیچ خطری نهراسید. آیت الله مؤیدی قمی پس از انقلاب اسلامی نیز همچنان پرتلاش به فعالیت‌های ارزشمند اسلامی پرداخت و همچنین در ایام دفاع مقدس به عنوان مبلغ و رئیس حوزه علمیه زاهدان با حضور خود موجب دلگرمی رزمندگان اسلام در طول دوران دفاع مقدس بود.





این است که ایشان قبل از فاجعه منا چند بار دستگیر شده بود و این موضوعی بود که مفقودی ایشان را با ابهام مواجه می کرد؛ اما سرانجام نامش در فهرست جان باختگان اعلام و پیکرش پس از ۱۸ روز شناسایی شد و به میهن بازگشت.

حجت الاسلام والمسلمین سیدریاض حکیم، رئیس دفتر آیت الله العظمی سیدسعید حکیم در این باره می گوید: «آیت الله مؤیدی قمی یکی دو بار در این سفر دستگیر شد و جرم ایشان هم این بود که چرا مؤمنین و زائران دیگر کشورها که مجذوب گفتار و رفتار وی می شدند به احترام دست ایشان را می بوسیدند، وهابی ها هم نمی توانستند این مسئله را تحمل کنند به همین دلیل از سوی مرکز آمرین به معروف آنجا دستگیر و تعرضی هم به ایشان شد که در نهایت با ورود بعثه، ایشان را آزاد کردند.»

حسنى و همچنين تاسيس كتابخانه بزرگ (در شرق تهران) از ديگر اقدامات اين عالم بزرگوار به شمار می رود.

فاجعه غم بار منا و فقدان مفسر قرآن

همزمان با روز عید قربان در حالی که مؤمنان مہیای برپا کردن جشن بزرگ این روز بودند، خبری از سوی رسانه ها و شبکه های خبری منتشر شد که قلب جهان اسلام را به درد آورد. این خبر حکایت از جان باختن تعداد زیادی از زائران خانه خدا که رهسپار برگزاری مراسم رمی جمرات بودند، بر اثر سوء مدیریت رژیم آل سعود داشت.

آیت الله محمدرضا مؤیدی قمی، از استادان تفسیر و اخلاق حوزه علمیه نیز یکی از جان باختگان در این فاجعه بود. نکته قابل توجه در مورد آیت الله مؤیدی

فعالیت های اجتماعی

آیت الله مؤیدی قمی در دوران زندگی پر بار خویش علاوه بر خدمات بسیار ارزشمند فرهنگی، سیاسی و تربیت فرزندان و اندیشمندان، خدمات اجتماعی فراوانی را انجام داده است. وی بر احداث بناهای خیریه فراوانی همت گمارد و تاکنون چندین بنای خیریه را تأسیس نمود. استاد معظم علاوه بر تأسیس مؤسسات خیریه مختلف و تحت پوشش گرفتن بسیاری از ایتم و مستمندان و فقراء سطح شهر و تهیه جهیزیه ایتم، خود نیز به عمران و آبادی یکی از روستاهای استان مازندران (روستای سوته) تلاش مضاعفی نمود و در احداث حسینیه، مسجد، صندوق قرض الحسنه و... نقش بسزایی داشت. مساعدت در ساخت بنای جدید ساختمان حوزه علمیه زاهدان، ساخت و تجدید بنای مسجد

خصوص اینکه اگر کسی برای خدا از خانه خارج شود و عزم حج کند و در این راه بمیرد، خداوند با او طرف حساب خواهد بود، گفت: حجاج ایرانی با قصد خالص در این مراسم حضور پیدا کردند و پس از احرام و طواف عرفه و غسل عید و رمی جمرات در بهترین حالت جان خود را از دست دادند.

این خطیب گفت: این حاجیان به شدت مظلومانه به لقاءالله رفتند و نزد خداوند نیز جایگاه خاصی خواهند داشت، زیرا اکثر این زائران در حالت تشنگی و در حالتی جان دادند که سعودی‌ها از عمد به آنها کمک نمی‌کردند و بعضا به گواه شاهدان عینی از عمد آنها را می‌کشتند.

این استاد حوزه و از همراهان آیت‌الله مؤیدی در سفر حج امسال تصریح کرد: وقتی که پس از رمی جمرات به خیمه

مروج طیبی، حجت‌الاسلام لکزایی، استاندار قم، فرماندار و نمایندگان بیوت مراجع معظم حضور داشتند.

حضور مراجع تقلید در مراسم ارتحال آیت‌الله مؤیدی

مراسم ارتحال آیت‌الله محمدرضا مؤیدی قمی، استاد تفسیر حوزه نیز ۲۲ مهر با حضور مراجع تقلید و استادان حوزه در مسجد اعظم قم برگزار شد. در این مراسم آیات عظام نوری همدانی، شبیری زنجانی، آیت‌الله گرامی، هادوی تهرانی و حجج‌اسلام غروی، غرویان و باقر گلپایگانی، بهجت و فضلا و نمایندگان سایر بیوت مراجع تقلید حضور داشتند.

حجت‌الاسلام والمسلمین صالحی خوانساری، سخنران این مراسم در سخنانی با اشاره به آیه‌ای از قرآن در

خاکسپاری در آستان حضرت معصومه(س)

پیگر مطهر آیت‌الله مؤیدی قمی، استاد اخلاق و تفسیر حوزه، ۲۲ مهر در جمع زیادی از مردم استان قم، اساتید و فضلاء حوزه، نمایندگان بیوت مراجع معظم تقلید و زائران و مجاوران بارگاه کریمه اهل بیت(س) تشییع و به خاک سپرده شد.

در این مراسم که حجت‌الاسلام والمسلمین ناطق نوری نیز حضور داشت تشییع از مقابل مسجد امام حسین(ع) آغاز شد سپس در حرم مطهر، نماز میت توسط آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی اقامه شد و بدن مطهر وی در بقعه ۳۵ صحن آئینه حرم به خاک سپرده شد.

در این مراسم، علاوه بر استادان مجمع عالی تفسیر حوزه، اعضای بیت شریف آن مرحوم، آیات اعرافی، سعیدی،





با حضور آیت‌الله حسینی بوشهری، مدیر حوزه‌های علمیه و جمعی از همکاران وی در مجمع عالی تفسیر حوزه برگزار شد حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله بحرینی در سخنانی به تجلیل از مقام این عالم پرداخت.

وی با بیان اینکه آیت‌الله مؤیدی علاوه بر تبحر علمی از ویژگی‌های اخلاقی برجسته‌ای برخوردار بود، گفت: آیت‌الله مؤیدی قمی تواضعی زبان‌زد داشت و عمر خود را در راه تدریس و تحصیل علم و اشتغال به تقوا و خدمت به مردم سپری کرد.

بحرینی بیان کرد: آیت‌الله مؤیدی در همه عرصه‌های علمی از جمله فقه، اصول، تفسیر، نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه به تدریس پرداخت و عشق خود را به قرآن و اهل بیت(ع) به منصفه ظهور رساند.

این محقق حوزه علمیه افزود: آثاری که از ایشان برجای مانده است نشان‌دهنده جامعیت علمی او در زمینه‌های مختلف از جمله تفسیر قرآن است که خدمات قابل توجهی در ترویج تفسیر در حوزه ارائه کردند.

وی با بیان اینکه خدمات این عامل وارسته قابل شمارش نیست، اظهار کرد: او کسی بود که می‌توان مصداق این روایت قرار داد که خداوند می‌فرماید عالمی که اهل دین و تقوی نیست، لذت مناجات از او گرفته می‌شود و عالمی که اهل تقوا باشد، لذت مناجات را به او می‌چشانم.

بحرینی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به حرکت انسان در دو بعد مادی و معنوی تصریح کرد: گاهی حرکت انسان به صورت فیزیکی و از جایی مادی به جایی دیگر است، اما گاهی مراد از حرکت جنبه معنوی آن است که با ترک هواهای نفسانی و تمرین در تقوا و ورع حاصل می‌شود.

رسیدیم خبرهایی شنیدیم که وقتی با دیده‌ها همراه شد، واقعا زبان از وصف آن قاصر است.

وی گفت: حجاج با بدترین وضع به شهادت رسیدند، زیر آفتاب سوزان ۵۰ درجه و با تشنگی و بدن‌های عریان و نیمه عریان و با فجایعی که سعودی‌ها رقم زدند، صحنه‌هایی خلق شد که لاتدرک و لاتوصف است.

وی اظهار کرد: در این سفر افتخار همراهی با این عالم بزرگوار را داشتم و آنچه از ایشان دیدم چیزی جز خلوص و دلباختگی به ساحت ربوبی و تقوا و خلوص باطن و نورانیت باطن و ظاهر نبود.

آیت‌الله مؤیدی؛ مفسری مجتهد

وی گفت: ایشان مجتهدی مفسر، قرآنی، روایی، رجالی، علوی، اخلاقی و محدث بودند؛ ایشان عمر خود را صرف تفسیر قرآن و نهج‌البلاغه و بحارالانوار کردند و آثار بسیاری در این زمینه خلق کردند.

صالحی خوانساری بیان کرد: ایشان یکی از انقلابی‌های اصیل بودند و بدون هیچ ترسی در حرم مطهر و در زمان پهلوی با زبان عربی شدیدترین لعن‌ها را نثار او و اربابان او می‌کردند و به خاطر همین مواضع انقلابی بارها به زندان افتاد و تبعید شد. وی تأکید کرد: وی در این راه، خلوص را پیشه خود کرد و هیچگاه به دنبال عواید این خدمت نبود و هرچه داشت برای خدا گذاشت و در بهترین حالت نیز به دیدار خدا رفت.

مراسم هفتمین روز ارتحال آیت‌الله مؤیدی قمی

مراسم هفتمین روز ارتحال آیت‌الله مؤیدی قمی از جانب باختگان فاجعه منا و از اساتید اخلاق و تفسیر حوزه عصر ۲۸ مهرماه در قم برگزار شد. در این مراسم که در مسجد آبشار و

آیت الله مویدی در کلام دیگران

اعتقاد راسخ به کارهای تفسیری، خوشنامی، جامعیت علمی، تواضع مثال زدنی و پیشگامی در تدریس نهج البلاغه تنها گوشه‌ای از ویژگی‌هایی است که همکاران آیت الله مویدی قمی درباره شخصیت او می‌گویند.

حجت الاسلام والمسلمین واعظ موسوی:

مفسری قرین با علوم معقول و منقول

۳۱

وی بیان کرد: در اولین برخورد با ایشان بیش از هر چیز فروتنی و تواضع این استاد به چشم می‌آمد که با منش بزرگوارانه خود برای دیگران جلب توجه داشت و انصافاً به واسطه همین تواضع در کنار سواد علمی بالا از خود نام نیکی بر جای گذاشت.

جامعیت علمی

واعظ موسوی تصریح کرد: نام آیت الله مویدی با عناصر و ویژگی‌های اخلاقی مانند فروتنی، ادب، نزاکت و اخلاق و در عین حال جامعیت علمی گره خورده است و تداعی کننده این صفات است.

وی تأکید کرد: وی از جامعیت و تنوع علمی در علوم مختلف و شاخه‌های معقول و منقول برخوردار بود و کلاس‌هایی داشت که شاگردانش بهره زیادی از آن بردند.

واعظ موسوی ضمن تسلیت ایام شهادت حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) گفت: محرم امسال مقارن با حادثه تلخ مناشد که بسیار جانسوز و غم‌بار بود و تعداد زیادی از مسلمین و از جمله نزدیک به ۵۰۰ نفر از مردم کشور در این حادثه جان خود را از دست دادند و داغ ما را چند برابر کردند.

عضو خبرگان رهبری ادامه داد: باید با تشکیل کمیته حقیقت‌یاب، وضعیت این حادثه مشخص شود و باید با اراده جمعی مسلمین تلاش کنیم حرمین شریفین از دست آل سعود جنایتکار خارج شود و بتوان اداره حج را به دست انسان‌های وارسته و شایسته سپرد.

وی گفت: باید حج به هیئتی متشکل از جهان اسلام واگذار شود تا با برنامه‌ریزی دقیق آسیب‌ها به کمترین حد ممکن برسد و پیام نجات‌بخش و رهایی‌بخش حرمین از دست آل سعود در همه جا منتشر شود.



حجت الاسلام والمسلمین سید محمد واعظ موسوی، عضو خبرگان رهبری در گفت‌وگویی اظهار کرد: آیت الله مویدی از استادان وارسته و برجسته و با سابقه در مباحث تفسیری حوزه بود. ایشان از استادان بسیار خوشنام و دارای حلقه‌های تدریس متفاوت در شاخه‌های مختلف علمی در حوزه بود و درس پویا و متنوعی داشت.

حجت الاسلام والمسلمین علم الهدی:

تواضع مثال زدنی آیت الله مویدی

سبب شد تا مرگ شهادت گونه داشته باشند و در حج به لقاء الله بپیوندند و دعوت خدا را لبیک گفتند.

این قرآن پژوه علاقه به نظام و رهبری را از دیگر ویژگی های آن مرحوم برشمرد و اظهار کرد: ایشان از کارهایی که سبب اعتلای حوزه و نظام بود دریغ نمی کرد و حتی در بخش های قضایی هم طبق شنیده هایی که من دارم خدماتی را به نظام داشتند.

علم الهدی گفت: ما هر وقت با ایشان نشست و برخاست داشتیم از انس با وی لذت می بردیم و طلاب هم از محضر وی خوب استفاده می کردند زیرا تواضع زیادی داشت برخلاف برخی استادان که با تکبر با طلبه برخورد و فضا را برای بهره مندی از خود تنگ می کنند.

وی تصریح کرد: ایشان دقت زیادی در مطالب فنی علمی داشت و سال ها با عزت و آبرو زندگی کرد و با وجود اینکه برای چندمین بار به حج می رفتند امسال از سوی خداوند دعوت شده بود تا دعوت حضرت حق را لبیک بگویند و چنین مرگ با عزتی داشته باشد.

علم الهدی ادامه داد: این افراد بار خود را بسته بودند زیرا شهادت در سن بالا هم به تعبیر برخی دوستان سرقفلی می خواهد و در مجموع ما انسان وارسته ای را از فضای حوزه از دست دادیم که ان شاء الله در دنیای دیگر با موالی خود محشور خواهد بود.

استاد حوزه علمیه با بیان اینکه رسانه ها باید در معرفی این افراد به جامعه علمی کشور کوتاهی نکنند، گفت: ما مفاخر زیادی داریم که گاهی در لابلای زندگی شلوغ امروزی به آن بی توجهی می شود.

رسانه ها از معرفی بزرگان علمی دریغ نکنند

وی افزود: ما در چند سال گذشته یکی از اطباء بسیار بزرگ کشور به نام احمد مسعود را از دست دادیم و وفات ایشان همزمان با وفات یکی از نویسندگان کشور بود که البته سابقه چندان خوبی هم در دوره گذشته نداشت، اما چنان در رسانه ها به مرگ او توجه شد که از مرگ چنین بزرگانی غافل شدیم در حالی که خدمات این مرد قابل مقایسه با آن فرد دیگر نبود.



حجت الاسلام والمسلمین سید محمد رضا علم الهدی، قرآن پژوه و عضو مجمع عالی تفسیر اظهار کرد: حادثه منا با کمال تأسف منجر به از دست دادن چندین عزیز از جامعه علمی کشور از جمله در حوزه علمیه شد که دو استاد از قم و یکی هم از مشهد بود که آیت الله مؤیدی نیز در زمره این افراد محسوب می شوند.

وی ادامه داد: ایشان استاد با سابقه حوزه در زمینه فقه، اصول، نهج البلاغه و کلام و تفسیر بودند و تواضع بسیاری داشتند و با علاقه بسیاری هم در این زمینه تحقیق و تدریس داشتند.

علم الهدی با اشاره به ورود ایشان به کارهای اجتماعی و خدمات عام المنفعه تصریح کرد: در مجمع عالی تفسیر از محضر ایشان استفاده می کردیم و در دوره ای سه سال رئیس این مجمع بودند و در کنار کارهای علمی در زمینه خدمات اجتماعی هم فعالیت هایی داشتند.

ممتاز بودن در اخلاق

وی گفت: آیت الله مؤیدی در اخلاق، بسیار ممتاز بود و تواضع این استاد برای همه طلاب، آموزنده است؛ ما از ایشان اخلاص و ویژه ای سراغ داشتیم که همین اخلاص



حجت الاسلام والمسلمین میرکتولی:

پیشگامی در تدریس

نهج البلاغه و تفسیر قرآن

حجت الاسلام والمسلمین سیدمرتضی میرکتولی، دبیر مجمع عالی تفسیر ضمن تسلیت فاجعه منا و ابراز همدردی با خانواده معظم قربانیان این حادثه به جایگاه معنوی و علمی آیت الله مؤیدی قمی پرداخت و گفت: آیت الله مؤیدی قمی از پیشگامان تدریس تفسیر و نهج البلاغه بود.

وی افزود: آیت الله مؤیدی قمی ۲۰ سال درس تفسیر می گفت و عضو شورای منتخب مجمع عالی تفسیر بود و جزء پیشگامان درس خارج فقه، نهج البلاغه و قرآن و جزء مدرسان مجمع عالی تفسیر بودند.

صداقت و نظم

دبیر مجمع عالی تفسیر اظهار کرد: ایشان فردی با صداقت و با تقوا، منظم و پایبند بود و با عقیده وارد مسایل کاری و درسی می شدند.

میرکتولی ادامه داد: در دوره‌ای از فعالیت‌های مجمع عالی بود که ما با مشکلات زیادی مواجه شدیم و به حدی در سختی و تنهایی بودیم که من می خواستم کار را رها کنم و خدمت ایشان این مسئله را مطرح کردم و آیت الله مؤیدی گفتند اگر شما رها کنید کار زمین خواهد ماند و مسئولیت و تکلیف آن بر گردن شما خواهد بود و کار را ادامه دهید.

وی اظهار کرد: من گفتم شما باید کمک کنید تا ما هم ادامه دهیم و همین طور هم شد و ایشان کمک زیادی در این زمینه به ما داشتند همچنین این استاد حوزه از نوعی شیخوخیت و وزانتی در حوزه برخوردار بودند.

میرکتولی بیان کرد: آیت الله مؤیدی فردی مورد احترام در حوزه و وزین بود و با مجموعه ما نیز همکاری خوبی داشت و ریاست سنی مجمع را نیز برعهده داشت.

وی افزود: در همایش دهم مجمع عالی تفسیر، یعنی همایش دو دوره قبل، دبیری همایش را برعهده داشتند و با عقیده و اعتقاد خالص و راسخ پا در عرصه تفسیری گذاشت که امروز ذخیره یوم المعاد ایشان است.

اعتقاد راسخ به کارهای تفسیری

میرکتولی عنوان کرد: در ماه مبارک رمضان درس تفسیر داشتند که نشانگر پایبندی وی به تفسیر بود تا چراغ تفسیر در حوزه پرفروغ تر شود و در این مسیر نیز پایدار بودند تا معارف قرآنی در سطوح مختلف مردمی جا بیفتد و ترویج شود.

وی تأکید کرد: یکی باید در کارهایی که کمتر کسی سراغ آن می رود فدا شود تا آن کار ترویج پیدا کند و تحکیم یابد از این رو حضور استاد مؤیدی در کارهای قرآنی تأثیر گذار بود.

حجت الاسلام والمسلمین سیدریاض حکیم:

جست و جو برای یافتن نشانی از آیت الله مؤیدی

از ساعات اولیه فاجعه منا

جاذبه اخلاقی

حکیم اظهار کرد: تواضع ایشان در برخوردهایی که داشتند نمایان بود و حتی در سفر حج امسال که منجر به این فاجعه دردناک شد، جاذبه اخلاقی ایشان برای همسفرانش مشهود بود و کسانی که با ایشان در این حج بودند از خلق و خوی نیک او سخن می گویند.

استاد حوزه علمیه نجف و قم تصریح کرد: ما در سفر حج امسال چندین زیارت با کاروان‌های غیرایرانی داشتیم و در همه این دیدارها، زوار دیگر کشورها مجذوب شخصیت وی شده بودند و حتی فیلمی نیز از این جلسات و از خلوص نیت ایشان داریم که در طول سفر مشغول عبادت و راز و نیاز بودند.

رئیس دفتر آیت الله العظمی سیدسعید حکیم ادامه داد: آیت الله مؤیدی در طول سفر به مکه و مدینه و به خصوص در عرفات و مشعر راز و نیاز خالصانه‌ای با خداوند داشتند که در ذهن ما به یادگار مانده است.

وی افزود: گذشته از مباحثی که در بعثه صورت می گرفت علاقه وی به اهل بیت (ع) زبانزد بود و در طول سفر تجلی داشت و از اهل بیت آموخته بودند که نسبت به مومنین مستحق نیز باید طبق سیره اهل بیت (ع) رسیدگی شود و هر کاری از دست ایشان چه در داخل کشور و چه در خارج برای مومنین می توانست بکند دریغ نمی کرد.

حکیم با اشاره به حادثه منا افزود: ما از همان ساعات اولیه‌ای که خبر این فاجعه منتشر شد اکیبی تشکیل داده و دنبال این سه نفری که از بعثه ما اعزام شده بودند یعنی آیت الله مؤیدی و حجج اسلام سیدحیدر حسنی و قلی پور گشتیم و به بیمارستان‌ها و سردخانه‌ها و هر جا که امکان آن بود رفتیم اما موفق نشدیم. الحمدلله پیکر مطهر آیت الله مؤیدی بعد از دو هفته شناسایی شد و به میهن بازگشت اما از دو نفر باقی مانده متأسفانه خبری نداریم.

حجت الاسلام والمسلمین سیدریاض حکیم اظهار کرد: آیت الله مؤیدی از اساتید معروف و سطح عالی حوزه بودند که فعالیت‌های متنوع از جمله جلساتی برای عزاداری و تبیین فضایل حضرت سیدالشهداء (ع) در حسینیه خود داشتند.

وی ادامه داد: جلسات مباحث دینی و درس تفسیر قرآن و شرح نهج البلاغه از جمله کارهای ماندگار آن مرحوم و از توفیقات الهی نسبت به ایشان است زیرا علاوه بر پشتکار و انگیزه، توفیق الهی نیز در قدم برداشتن در این مسیر لازم است.



آیت الله مؤیدی از زبان فرزندان

آیت الله مؤیدی قمی شش فرزند دارد که چهار فرزند ایشان، پسر و دو فرزند نیز دختر هستند. فرزندان پسر طلبه و دختران نیز مشغول فراگیری علوم حوزوی هستند؛ همچنین ۵ نوه پسری آن مرحوم نیز در کسوت طلبگی حضور دارند. آنچه در ادامه می آید گفت و گویی با دو تن از فرزندان ایشان است.

حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن مؤیدی:

نماز جمعه را در هر شرایطی ترک نمی کرد

۳۵



امام جمعه پردیس رودهن و بومهن تصریح کرد: ایشان مقید بود قبل از درس حتماً به زیارت بارگاه مطهر حضرت معصومه (س) بروند و اگر زیارت بیش از نیم ساعت هم طول می کشید ایشان سر پا برای تکریم و احترام می ایستاد.

اهتمام به نماز شب

وی افزود: یکی دیگر از کارهایی که ایشان اهتمام زیادی به آن داشت، نماز شب بود و آن را ترک نمی کرد و حتی اگر گاهی دچار بیماری و یا کسالت و بی حالی می شدند قبل از خواب می خواند و گرنه در همان نیمه شب آن را به جا می آوردند.

وی اظهار کرد: آیت الله به نوافل نیز اهتمام زیادی داشت و آن را برای تکمیل انسان با اهمیت می شمردند و در مجموع من اهتمام ایشان به سه چیز را خیلی جدی دیدم یکی نماز اول وقت، نماز شب و نوافل به طوری که حتی در مجلسی هم بود هنگام نماز برمی خواست.

چاپ استفتائات، تفسیر موضوعی و شرح نهج البلاغه

فرزند این استاد حوزه با اشاره به آثار آن مرحوم گفت: مجموعه استفتائاتی از ایشان

حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن مؤیدی، یکی از فرزندان آیت الله مؤیدی قمی در گفت و گویی اظهار کرد: آیت الله مؤیدی قمی ویژگی های خاص و برجسته ای داشتند که از جمله آن می توان به تواضع مثال زدنی او اشاره کرد و ایشان از شهرت و عنوان پرهیز جدی داشت.

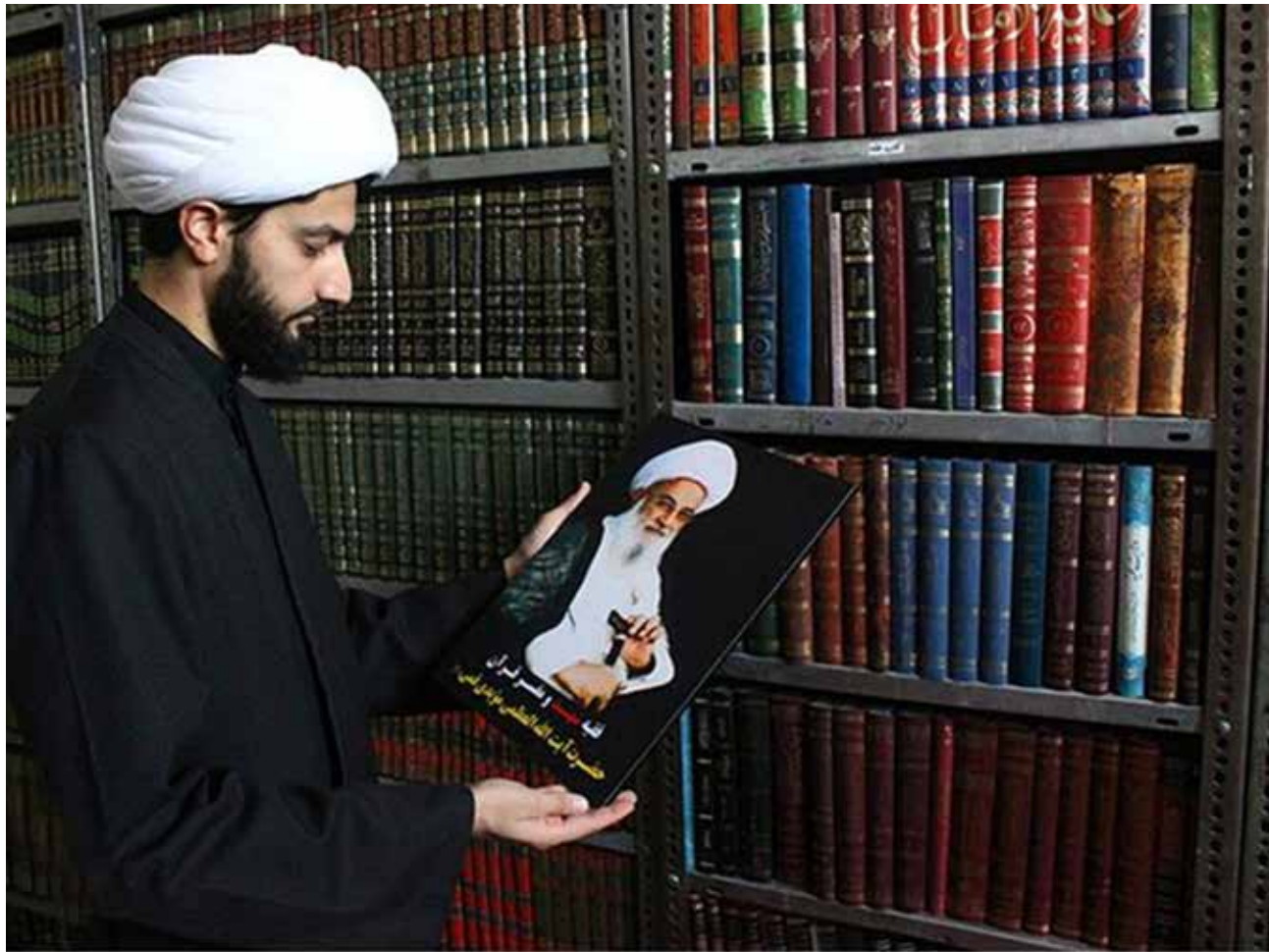
وی گفت: ایشان در مجالس در میان مردم می نشست و حتی با اینکه می توانستند در صفوف جلو و در جایگاه ویژه در برخی مجالس که علمای دیگر هم بودند حضور داشته باشند اصراری بر این مسایل نداشتند.

مؤیدی با اشاره به اهتمام جدی والد ایشان به نماز جمعه عنوان کرد: ایشان نماز جمعه اش ترک نمی شد و حتی در استفتائاتی که دارند نماز جمعه را واجب می دانستند و خودشان نیز همیشه در میان مردم در صفوف نماز جمعه شرکت داشتند.

وی با اشاره به اهمیت نماز اول وقت در نزد این استاد حوزه اظهار کرد: من در ۴۷ سال عمری که از خدا گرفته ام یاد ندارم که حاج آقا نماز اول وقت را به تأخیر انداخته باشند و در خیابان و بیابان و جاده هر جا وقت نماز بود می گفتند باید نماز را بخوانیم و بعد به مسیر ادامه می دادیم و برای نماز اول وقت تأکید خیلی زیادی به ما می کردند.

چاپ شده است همچنین منشور حکومت اسلامی از دید امام علی (ع) که حاصل تحقیقات ایشان بر روی نهج البلاغه است و کتابی با عنوان «قیساتی از امیر کلام؛ شرحی بر نهج البلاغه» نیز از ایشان چاپ شده است.

وی افزود: ایشان تفسیر موضوعی نوشته اند و کتابی با عنوان «۳۰ قدم تا کوی دوست» که به انضمام احکام و مسائل شرعی بیان شده است از ایشان است اما چندین اثر دیگر نیز دارند که مراحل مجوز و مقدماتی را گذرانده و در دست چاپ است و آن را تا چاپ نهایی پیگیری خواهیم کرد.



حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین مؤیدی:

پدرم حتی در ایام تعطیلی حوزه تدریس می کرد

کارهای فرهنگی و تدریس در دانشگاه و حوزه علمیه مروی و ... شد و در کنار آن نیز به کارهای سیاسی مبادرت داشت.

فرزند آیت الله مؤیدی تصریح کرد: بعد از انقلاب، چندسالی نیز در زاهدان بودند و در آنجا به تعمیر و تجهیز حوزه علمیه آن دیار پرداختند و رونقی به آنجا دادند و بعد وارد قم شدند و تا پایان عمر نیز در این شهر مقدس زندگی کردند و از ویژگی های ایشان این بود که حتی در ایام تعطیلات حوزه نیز مقید بود درس برقرار کند و آن را ترک نمی کردند و در ماه رمضان نیز جلسات تفسیر قرآن داشتند.

حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین مؤیدی، فرزند دیگر آیت الله مؤیدی قمی عنوان کرد: ایشان قبل از انقلاب تدریس را کنار تحصیل در سطوح عالی حوزه آغاز کرد و در عین تحصیل، پایه های قبل را نیز تدریس می کرد و از محضر بزرگانی مانند آیت الله گلپایگانی، بروجردی، امام خمینی (ره) و فرزند شیخ عبدالکریم حائری و ... بهره مند شد.

وی ادامه داد: وقتی نهضت امام خمینی (ره) آغاز شد و شاگردان ایشان نیز براساس تکلیفی که داشتند دست به فعالیت زدند، آیت الله مؤیدی نیز به تهران رفت و مشغول

پیشگام در تفسیر روزانه

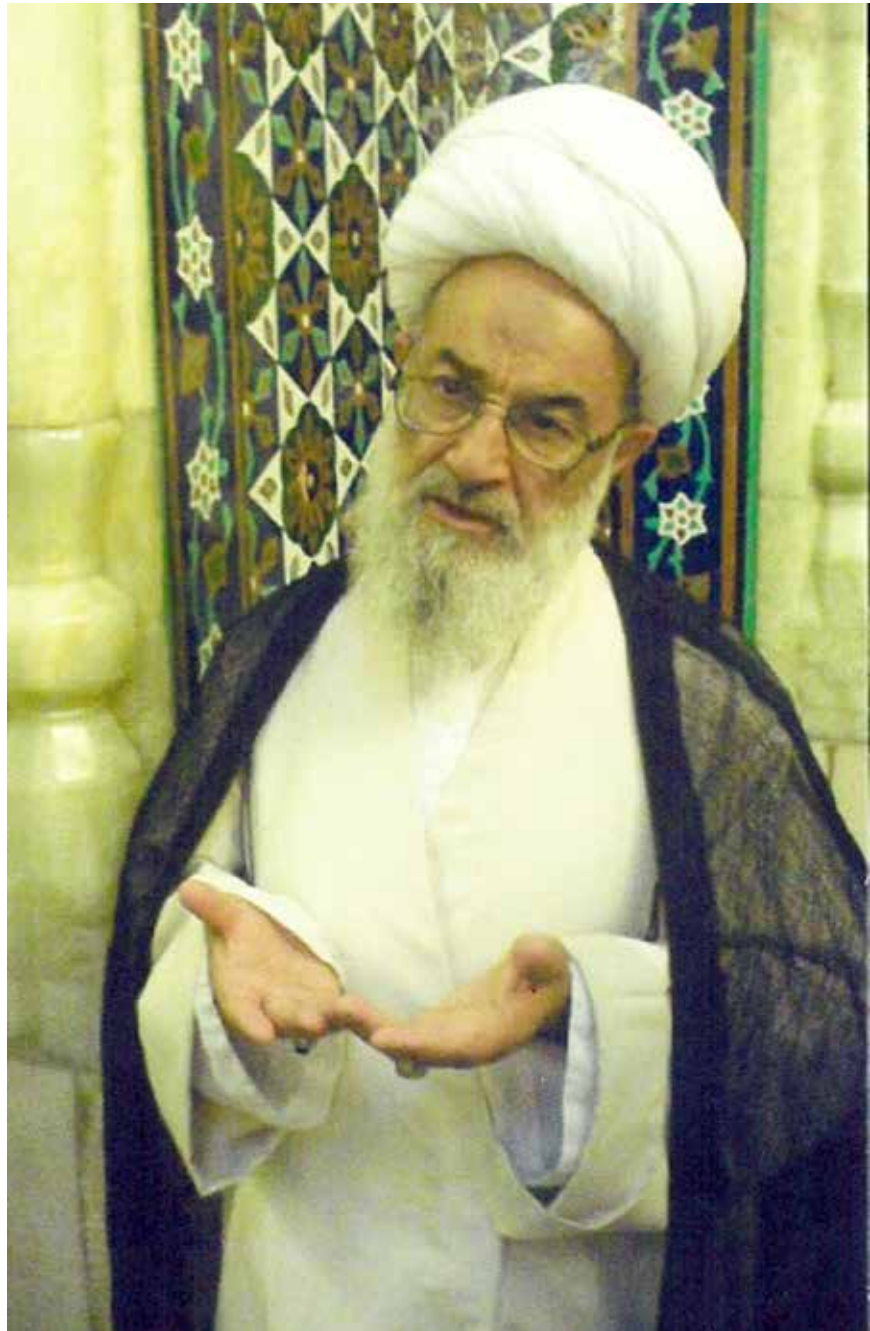
مؤیدی تصریح کرد: بعد از مدتی، ایشان تأمل کرد و گفت من دیگر خارج فقه و اصول درس نمی دهم زیرا قرآن و نهج البلاغه در حوزه علمیه غریب هستند و درس تفسیر کم است زیرا در آن وقت تفسیر در حوزه رایج نبود و درس اصلی هم نبود بنابراین پدرم درس تفسیر روزانه را ایجاد کردند و از پیشگامان تفسیر روزانه در حوزه علمیه هستند

وی اظهار کرد: دروس مقدماتی را شروع به تدریس کردند و مشی ایشان این بود که باید یک درس را چندین دوره تدریس کرد و بعد به مرحله بالاتر برویم به همین دلیل برخی دوره‌ها مانند لمعه را ۲۰ بار و مکاسب و کفایه را چندین مرتبه تدریس کردند و وقتی شاگردان ایشان از وی تقاضا کردند که برای آنان فقه تدریس کنند وارد فقه شده و صوم و صلوات و خمس و زکات و ... را درس دادند و ۲۰ سال هم درس خارج می‌گفتند و دو دوره نیز خارج اصول را در مدرسه آیت الله گلپایگانی تدریس کردند.

اعتقاد به رسمی شدن درس تفسیر

وی اظهار کرد: آیت‌الله مؤیدی معتقد بودند که باید درس تفسیر آنقدر تدریس شود تا در حوزه جا باز کند و به درس اصلی تبدیل شود؛ لذا با همکاری گروهی، مجمع عالی تفسیر را راه‌اندازی کردند و با تلاش‌های صورت گرفته هم‌اکنون ۴۰۰ درس تفسیر در حوزه علمیه دایر شده است در حالی که در حوزه تعداد بسیار کمی جلسه و درس تفسیر قرآن داشتیم.

فرزند آیت‌الله مؤیدی بیان کرد: ایشان هم‌زمان با فعالیت‌های این‌گونه، شروع به تألیف در عرصه تفسیر نیز نمودند و تفسیر موضوعی را شروع کردند و مباحثی مانند صفات سلبيه و ثبوتیه و براهین توحیدی و ... را در قالب تفسیر موضوعی تألیف و تدریس کردند و روش ایشان نیز در تفسیر، تفسیر قرآن به قرآن بود و البته از روایات و تاریخ نیز استفاده می‌کردند.



تفسیر حبل المتین

وی افزود: تفسیر سور مسبحات و حامدات و برخی سور دیگر را نیز تألیف کرده‌اند که در قالب تفسیر حبل المتین در دست چاپ است و ان شاء الله در آینده نزدیک منتشر خواهیم کرد. وی تأکید کرد: آیت‌الله مؤیدی آن قدر نسبت به قرآن و نهج البلاغه دغدغه داشت که درس خارج اصول و فقه را رها کرد و قریب به ۱۵ سال هر روز غیر از روزهای دوشنبه نهج البلاغه را شرح می‌دادند و شرح بخشی از آن هم در قالب «قبساتی از امیر کلام» از آثار ایشان منتشر شده است.

ولایت‌مداری

مؤیدی عنوان کرد: چند خطبه آخر نهج البلاغه مانده بود که یک دوره کامل نهج البلاغه را شرح و تدریس کنند که عمرشان کفاف نداد. همچنین کتبی مانند منشور حکومت اسلامی که شرح نامه امام به مالک اشتر است از دیگر آثار ایشان و نشان‌دهنده ولایتی بودن آن مرحوم است و ایشان پشتیبانی از ولایت فقیه را به همه ما توصیه و وصیت کردند.

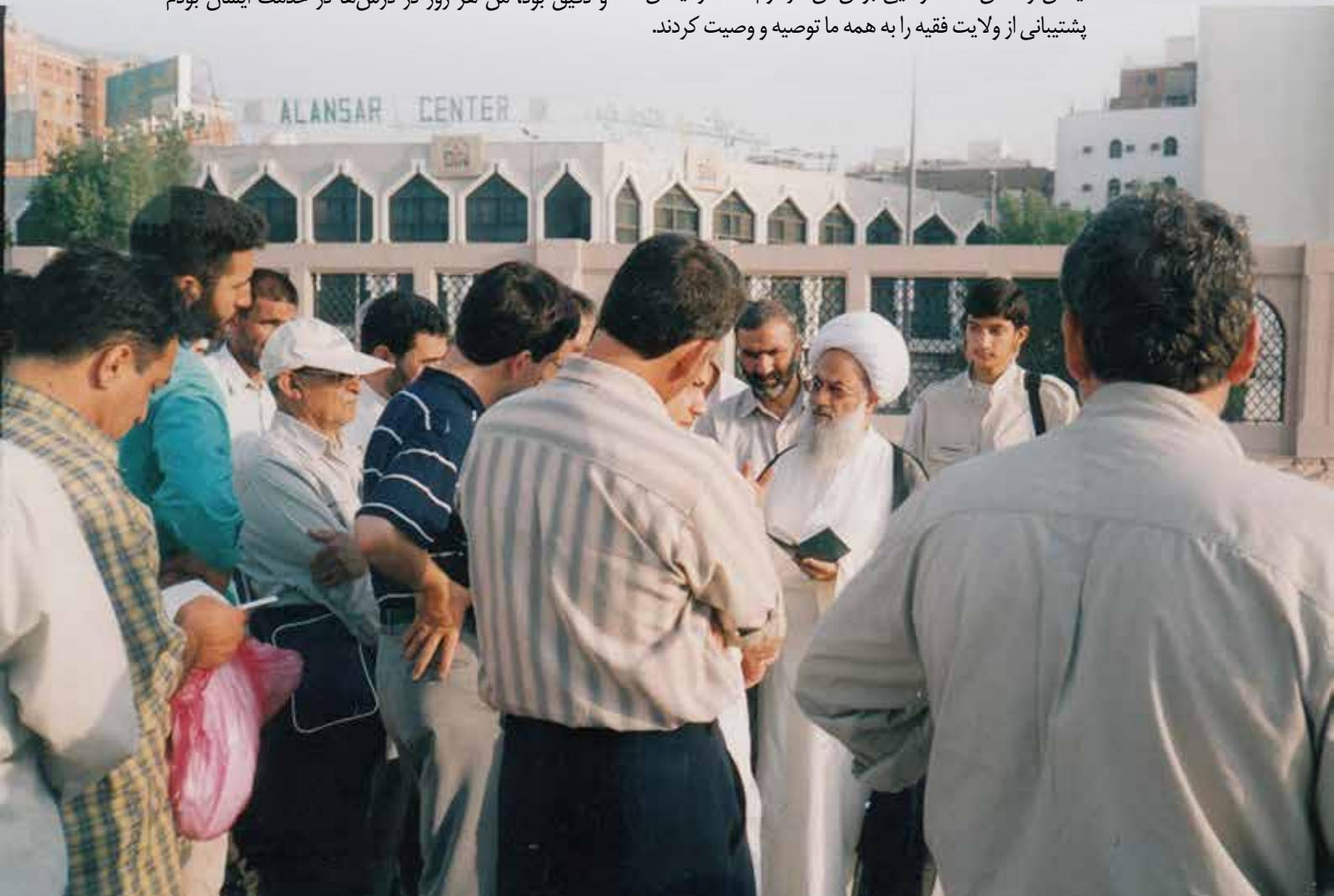
فقه و اصول در حوزه متورم است

وی ادامه داد: ایشان در اواخر عمر، روزهای دوشنبه درس نهج البلاغه را تعطیل و صحیفه سجادیه را تدریس و شرح می‌کردند، زیرا معتقد بودند که فقه و اصول در حوزه علمیه به اندازه کافی تدریس شده و می‌شود و این درس در حوزه متورم شده است.

وی تأکید کرد: آیت‌الله مؤیدی معتقد بودند که صحیفه سجادیه و نهج البلاغه در حوزه مظلوم است و تلاششان هم این بود که اول خودشان به مفاهیم و مطالبی که به شاگردان منتقل می‌کردند عمل کنند سپس آنان را دعوت به عمل کرده باشند.

صبر و حلم آیت‌الله مؤیدی

حجت‌الاسلام مؤیدی صبر و حلم را از جمله ویژگی‌های این عالم حوزه برشمرد و تصریح کرد: ایشان فردی حلیم، صبور و دقیق بود، من هر روز در درس‌ها در خدمت ایشان بودم



«اللهم حب لقای»؛ دعای مستجاب شده آیت الله مؤیدی

حجت الاسلام محمدحسین مؤیدی گفت: در اواخر عمر، دعای قنوت ایشان نیز تغییر کرده بود و من چندین بار قصد داشتم از ایشان سؤال کنم که چرا دعا را عوض کرده‌اید که هر بار فراموش می‌کردم؛ ایشان در اواخر عمر در قنوتش می‌گفت: «اللهم حب لقای» و سرانجام نیز این دعا مستجاب شد.

۳۹

و ایشان مقید بودند که رأس ساعت ۷ تدریس را آغاز کنند و اگر من کمی با تأخیر دنبال وی می‌رفتم می‌دیدم جلوی در منتظرند همچنین وی مقید بود قبل از درس هر روز ایستاده زیارت حضرت معصومه(س) را بخواند و گاهی ۴۰ تا ۵۰ دقیقه می‌ایستاد و زیارت را می‌خواندند.

فرزند آیت الله مؤیدی بیان کرد: پدرم مقید بود هر روز دعای «فرج امام زمان(عج)» را بخواند که نشان دهنده حب اهل بیت(ع) است؛ بیتشان را وقف حسینیه کرده بود و بالغ بر ۴۰ سال است که در آن روضه برپاست و در مجلس عزای نیز در جلوی همه تمام قد می‌ایستاد از بچه گرفته تا بزرگانی که به مجلس می‌آمدند.

وجوب نماز جمعه

وی اظهار کرد: مردمی بودن از دیگر ویژگی‌های آن مرحوم بود به گونه‌ای که در مجلس ترجیح می‌داد بین مردم باشد تا اینکه بخواهد در محلی که به اصطلاح بالای مجلس است بنشیند همچنین مقید بود که نماز جمعه را در هر شرایطی ترک نکند و جزء فتاوای ایشان وجوب نماز جمعه بود زیرا ایشان معتقد بود وقتی مجتهد جامع الشرایطی بر رأس کار است و حکومت اسلامی در جامعه داریم حکم نماز جمعه، واجب است.

فرزند آیت الله مؤیدی گفت: ما امروز فقدان ایشان را در خانواده حس می‌کنیم و با خاطراتی که داریم، یاد او را گرامی می‌داریم؛ ایشان در منش خانوادگی طوری بودند که اگر از دست کسی ناراحت می‌شد برای رفع کدورت خودش پیشقدم می‌شد.

وی افزود: سفر حج امسال پنجاه و دومین حجی بود که می‌رفتند، قبل از آن خانواده اصرار زیادی کردیم که امسال به حج نروند و در نهایت با اصرار ما گفتند من استخاره می‌کنم که استخاره کردند و خوب آمد و بعد هم گفت این راه، راه بهشت است، چرا مانع می‌شوید.



لاریجانی در منزل آیت‌الله مویدی:

فاجعه منا تا روشن شدن سرنوشت بقیه مفقودین باید پیگیری شود

می‌کردند که معلوم شد بیش از ۷ هزار نفر جان خود را از دست دادند.

وی با تاکید بر اینکه در سطح دنیا، حادثه این‌چنینی سابقه نداشته است، اظهار کرد: عربستان به دنبال سرپوش گذاشتن بر این فاجعه است.

لاریجانی با اشاره به تشکیل کمیته حقیقت‌یاب، گفت: از طریق این کمیته در حال پیگیری هستیم و همچنین از طریق بین‌المجالس کشورهای اسلامی، سازمان ملل متحد و ... هم دنبال می‌کنیم تا ابعاد حادثه مشخص شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی در این دیدار با بیان اینکه فاجعه منا حادثه‌ای استثنایی و عجیب است، گفت: شنیدیم که ۱۵۰۰ نفر از کشته‌ها مربوط به کشور عربستان است، اما تاکنون در دنیا به صورت رسمی تعداد کشته‌ها اعلام نشده است.

علی لاریجانی عصر روز جمعه، ۸ آبان‌ماه، با حضور در منزل آیت‌الله مویدی قمی مفسر قرآن و استاد اخلاق که در فاجعه تاسف‌بار منا جان خود را از دست داد، ضمن دیدار با خانواده ایشان و تسلیت درگذشت این عالم برجسته، برای آن فقیه عالیقدر طلب مغفرت و رحمت و برای خانواده ایشان طلب صبر کرد.

رئیس مجلس شورای اسلامی افزود: هنوز ابعاد این فاجعه برای دیگر کشورها روشن نشده است. این حادثه ضایعه‌ای برای کشور بود و برای تعیین سرنوشت مفقودین در حال پیگیری هستیم تا تعیین تکلیف شود.

رئیس قوه مقننه با بیان اینکه عربستان در ایجاد این حادثه، مقصر است و بعد از آن نیز بسیار بد عمل کرد، بیان داشت: باید برای کشف حقیقت مسیر را طی کنیم تا به نتیجه برسیم.

وی با تاکید بر اینکه عربستان رفتاری غیرمعمول در موضوع حادثه منا داشت، اضافه کرد: دولت عربستان می‌توانست این حادثه را مدیریت و ساماندهی کند که در این صورت تعداد جانباختگان بسیار کمتر می‌شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: سعودی‌ها تا همین چند روز پیش تعداد کشته‌ها را حدود ۷۰۰ نفر اعلام



المملكة العربية السعودية
وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
فرع الوزارة بمنطقة مكة المكرمة

مسجد ميقات الجحفة براغ





است باورم نمی شود دیگر نیستی، باور اینکه دیگر تلاوتی از تو پخش نمی شود خیلی سخت است.

حسن آقا یادت می آید آن روزی که اول شدی و توانستی رقبای خودت را پشت سر بگذاری چقدر تشویق کردند؟ حالا نیستی که ببینی آن همه تشویق ها در فراق، تبدیل شده به دست‌هایی که بر سر و سینه می کوبد و اشک‌های دیدگان را پاک می کند.

باورت می شود حاج حسن! لحظه‌ای که می خواستم شروع به نوشتن از تو و زندگی‌ت کنم آن هم در نبودنت، تپش قلب گرفتم؟ باورت می شود گریه امانم را بریده بود؟ نمی دانستم چگونه واژه‌ها را کنار هم قرار دهم تا آنطور که لایقش هستی توصیف شوی.

حاجی حلال کن...

حاج حسن دانش به تاریخ دهم تیر ۶۵ در خانواده‌ای مذهبی در شهر یزد به دنیا آمد، خانواده‌ای که متشکل از دو برادر و یک خواهر بود، وی از همان دوران کودکی علاقه زیادی به فعالیت‌های قرآنی داشت و هنوز به مدرسه نمی رفت و با بهره‌مندی از کتابی که مادر در اختیارش قرار داده بود و حاوی جزء ۳۰ بود توانست حفظ قرآن را شروع کند.

مرحوم دانش ۸ یا ۹ سال بیشتر نداشت که با توجه به استعداد خوبی که در زمینه فعالیت‌های قرآنی داشت توانست در مسابقات مختلفی که در مدارس برگزار می شد شرکت کند و رتبه‌های خوبی را نیز کسب کند.

نوشتن درباره تو ای بزرگ‌مرد قرآنی کاری بس سنگین است، چگونه کلمات را در کنار هم بچینم تا بتوانم آنطور که باید و شاید شخصیتت را معرفی کنم، زبانم از گفتنی‌ها قاصر است، قبول کن نوشتن از تو سخت است، سخت.

چه بگویم و چه بنویسم تا فردا روز شرمندهات نشوم. اصلاً بگذار راحت‌تر بگویم کم آوردم... چگونه می توان در نبودنت کلمات را کنار هم گذاشت و از تو نوشت.

این روزها دوستان در فراقت گریانند، چگونه می توان دل پردرد مادرت را آرام کرد، با چه جملاتی می توان به همسرت گفت که دیگر سایه بالای سرش نیست که برایش همدم و همراهی باشد، با کدامین واژه به دخترانت بگویم که دیگر پدر نیست که دست‌نوازی بر سرتان بکشد، آخ پدرت را بگو، پدری که این روزها با بیماری دست و پنجه نرم می کند و غم از دست دادن تو کمرش را شکسته، به کل دیگر درد خود را فراموش کرده... شاگردانت را بگو که در نبودنت گریه امانشان را بریده و تاب این را ندارند که در کلاسی حاضر شوند که تو دیگر نیستی برایشان قرآن قرائت کنی.

حاج حسن قرار این نبود که رفیق نیمه‌راه باشی و تنهایی سفر کنی، سفری بی بازگشت...

مردم شهر از زن و مرد، پیر و جوان همه آمده بودند تا بدرقه‌ات کنند، چه اشک‌هایی که سرازیر نشد، چه آه و فغان‌هایی که بلند نشد، نمی دانم چرا هنوزم که هنوز

ابوالفضل دانش:

کلمه به کلمه قرآن با گوشت و خورش آمیخته بود

که بیرون مسجد، در خیابان باشم و اجازه بدهم تا دیگران بهره کافی را ببرند».

ناگفته نماند فعالیت قرآنی حسن دانش، تنها به اینجا ختم نشد و علاوه بر حضور در محافل قرآنی در مسابقات مختلفی که در مدارس برگزار می‌شد شرکت کرد و از جمله این مسابقات، مسابقه نونهالان اوقاف بود که توانست در آنجا رتبه خوبی را کسب کند. برادرش می‌گوید: «سال ۸۰ تقریباً ۱۶ ساله بود که در مسابقات شکوفه‌های سازمان اوقاف شرکت کرد و توانست رتبه اول این مسابقات را کسب کند و همان سال برای کسب چنین رتبه ای به حج واجب مشرف شد».

حاجی، نه تنها استاد صوت و لحن بود، بلکه در رشته تجوید نیز ید طولایی داشت و سعی می‌کرد اندوخته‌های خود در این دورشته را با جان و دل با برگزاری کلاس‌های مختلف در اختیار قرآن‌آموزان قرار دهد.

آیات قرآن با گوشت و خورش آمیخته بود

با برادرش که صحبت می‌کردم می‌گفت: «حاج حسن، از زمانی که دوره ابتدایی را گذراند و وارد دوره راهنمایی شد با توجه به اینکه علاقه زیادی به طلبگی و حوزه علمیه داشت به حوزه علمیه یزد رفت و بعد از آن برای ادامه دروس طلبگی به قم عزیمت کرد. همین همنشینی با کلام خدا و در کنار آن خواندن احادیث مختلف موجب شده بود که روی رفتار و کلامش تأثیر زیادی بگذارد و متخلق به اخلاق

حاج حسن دانش، بسیار با محبت و قلبی مهربان داشت و این را نه تنها اعضای خانواده‌اش، بلکه تمامی اطرافیانش تأیید و بر آن صحنه می‌گذارند، همیشه سعی می‌کرد در برخورد با دیگران رعایت ادب و احترام را تمام و کمال داشته باشد.

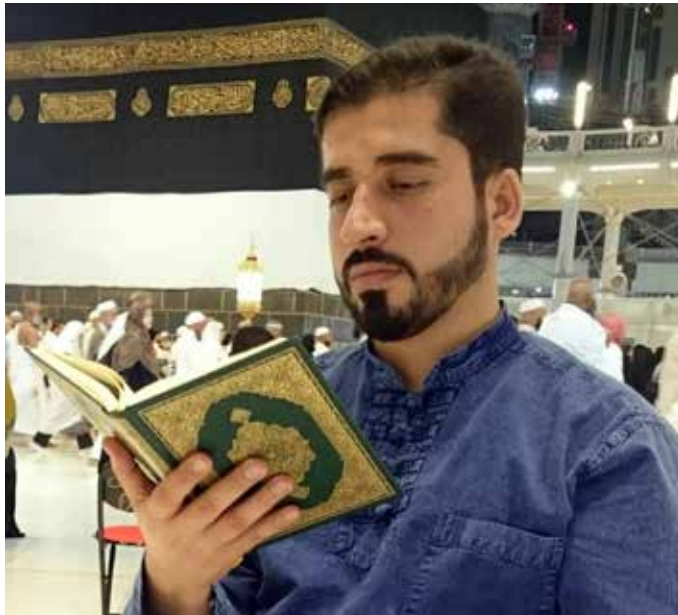
مناعت طبع برادرم زبان زد بود

حاج حسن که مناعت طبعش همیشه و همه جا زبانزد خاص و عام است از همان دوران کودکی سعیش بر این بود که زکات علمش را پرداخت کند و با حضور در مراسم و محافل قرآنی متخلف، داشته‌هایش را در اختیار علاقه‌مندان به قرآن قرار می‌داد.

همین روحیه بالا و تواضع او بود که حجت‌الاسلام گندمی، یکی از روحانیان شهر یزد که خود نیز فعالیت قرآنی انجام می‌داد، استعداد نهفته حاج حسن را کشف کرد و تصمیم گرفت وی را برای حضور در مراسم و محافلی که در مساجد برگزار می‌شد انتخاب کند، یکی از این مساجد، مسجد «قیام» بود که به گفته برادرش، اغلب شب‌های جمعه برنامه قرآنی برگزار می‌کرد و تعداد زیادی در آن شرکت می‌کردند.

ابوالفضل دانش، برادر زنده‌یاد حسن دانش می‌گوید: «شب‌هایی که حاج حسن در این محافل شرکت می‌کرد، پدرم در بیرون مسجد، ساعت‌ها منتظرش می‌ایستاد تا کلاش تمام شود و با هم به خانه برگردند، البته ناگفته نماند پدر، خودش علاقه‌مند به قرآن بود، اما چون محیط داخلی مسجد ظرفیت زیادی نداشت و پدر می‌گفت که با توجه به اینکه خیلی برایم شیرین است که در محافلی که پسرم آنها را اداره می‌کند، حضور داشته باشم ولی ترجیح می‌دهم





رزق حلال، توجه ویژه ای داشت، البته این قضیه جای تعجبی ندارد و با وجود خانواده‌ای این چنین مذهبی و پدری که خود همیشه به لقمه و رزق حلال تأکید داشت و این قضیه از اولویت‌های زندگی‌اش بود، باید چنین فرزندی با این خصوصیات اخلاقی تربیت شود».

«حسن آقا، سعی می‌کرد هر زمانی برای خرید خانه و مایحتاجش به مغازه می‌رود در حد پولی که در جیب داشت خرید کند و حتی زمان‌هایی می‌شد که مغازه‌دار محل خودش ابراز رضایت می‌کرد که اگر پولت کافی نیست خرید کن و بعداً پولش را بپرداز ولی حاج حسن ما که دست‌پرورده پدری بود که به این جور مسایل خیلی مقید بود، می‌گفت خیر به اندازه پولی که دارم خرید می‌کنم و تمام و کمال پولش را پرداخت می‌کرد».

«یادم می‌آید من و حاج حسن، کوچک بودیم که همراه پدر برای گردش به بیرون رفته بودیم و سر راهمان درخت توتی بود که شاخه‌هایش از باغ، بیرون زده بود و چند تا توت روی زمین ریخته بود و حاج حسن که از من کوچکتر بود خم شد و یکی دوتا از توت‌ها را برداشت و گذاشت در دهانش که همان لحظه پدرم فوری توت را از دهانش خارج کرد و گفت شاید صاحب باغ راضی نباشد».

حسن دانش همچون مولایش، امیرالمؤمنین (ع) از فقرا و مستمندان غافل نبود و با توجه به اینکه خودش خیلی دارایی نداشت و تنها مستمری‌اش اندک حقوق طلبگی بود سعی می‌کرد در همه حال دست فقرا را بگیرد و در حد توانش به آنها کمک کند. حتی بارها شده بود برای قرآن‌آموزانی که توان مالی خوبی برای ثبت نام در کلاس‌های آموزش قرآن نداشتند پنهانی کلاس می‌گذاشت.

بسیاری از کلاس‌های آموزش

که به عنوان پیش‌نماز برای مسجد «خطیره» - قدیمی‌ترین مسجد استان یزد انتخاب شد، همان مسجدی که پدرش نیز سی سال از عمر خود را در راه خادمی‌اش گذراند - اما چون حاج حسن، اعتقاد زیادی به تقوا در عمل داشت و همیشه سعی می‌کرد کوچکترین گناهی را مرتکب نشود به تمام مسائل دینی، تمام و کمال توجه داشت و همه را در زندگیش پیاده می‌کرد و این دعوت را رد کرد و می‌گفت که من در خود نمی‌بینم که بخواهم پیش‌نماز باشم و مسئولیت این امر، خیلی بالاست که به قول گفته برادرش این‌ها همه ریشه در تواضع و مناعت‌طبع وی داشت.

فرهنگ اروپایی روی رفتارش تأثیری نداشت

مرحوم دانش طی ۲۹ سال زندگی‌اش بارها به کشورهای اروپایی سفر کرده بود اما چون با قرآن مانوس بود و آیات الهی در قلبش نفوذ کرده بود هیچ وقت تحت تأثیر فرهنگ اروپایی قرار نگرفت. ابوالفضل دانش می‌گوید: «حاج حسن در همه حال و در هر شرایطی به کسب

قرآنی باشد و می‌توان گفت که کلمه به کلمه قرآن با گوشت و خون او آمیخته و بازتابش در رفتارش نمایان شده بود».

«یاد ندارم بداخلاقی کند و ترش‌رو باشد، همیشه سعی می‌کرد در همه حال، لبخند بر روی لب‌هایش باشد و حتی زمانی که رتبه اول مسابقات کشوری و یا زمانی که در مسابقات بین‌المللی اول شده بود به هیچ وجه به خود مغرور نشد و با همان تواضع و مناعت طبع همیشگی‌اش با همه روبرو می‌شد و کلاس‌هایش را برگزار می‌کرد».

حاج حسن علاوه بر فعالیت‌های قرآنی، در بسیج، عضوی فعال بود و فعالیت‌های خوبی را در این راه انجام می‌داد، عاشق ولایت و رهبر و آرمان‌های انقلاب بود؛ البته خانوادش نیز علاقه شدیدی به انقلاب و مقام معظم رهبری دارند.

به خوش پوشی اهمیت می‌داد

خوش‌پوشی از صفات ظاهری حسن دانش بود و به گفته برادرش ابوالفضل دانش همیشه سعی می‌کرد تحت هر شرایطی لباس‌های تمیز و اطو کشیده بپوشد و به ظاهرش خیلی توجه می‌کرد. «حاج حسن، تقریباً دو سال پیش بود



برادرش می‌گوید: «زمانی که در مسابقات بین‌المللی قرآن اوقاف، اول شده بود همراه او یک قاری مصری برای حضور در محافل قرآنی یزد، دعوت شده بود که همراه حاج حسن به شهرمان آمد و قرار بود همان روزی که به یزد می‌آیند شبش در محفلی قرآنی حضور پیدا کنند و هر دو قرائت داشته باشند و حاج حسن با توجه به اینکه خیلی خسته بود اما گفت من قرآن قبل از اذان را تلاوت می‌کنم تا قاری مصری کمی استراحت کند تا بتواند شب اجرای خوبی داشته باشد».

۴۵

حاج حسن با توجه به اینکه در محافل زیادی حضور پیدا می‌کرد اما هیچ وقت در مقابل تلاوتی که داشت وجهی را مطالبه نمی‌کرد، مگر اینکه صاحب مجلس به خواست خودش مبلغی به او می‌داد و به گفته برادرش با اینکه مرحوم دانش امریه سازمان اوقاف بود و دوران سربازیش را می‌گذراند و اندکی پولی از آنجا می‌گرفت، شاید این مقدار اندک، کفاف زندگیش را نمی‌داد اما هیچ وقت در مقابل کار قرآنی که انجام می‌داد، پولی طلب نمی‌کرد.

برادرش می‌گوید: «زمانی که در مسابقات بین‌المللی قرآن اوقاف، اول شده بود همراه او یک قاری مصری برای حضور در محافل قرآنی یزد، دعوت شده بود که همراه حاج حسن به شهرمان آمد و قرار بود همان روزی که یزد می‌آیند شبش در محفلی قرآنی حضور پیدا کنند و هر دو قرائت داشته باشند و حاج حسن با توجه به اینکه خیلی خسته بود اما گفت من قرآن قبل از اذان را تلاوت می‌کنم تا قاری مصری کمی استراحت کند تا بتواند شب اجرای خوبی داشته باشد».

احترام به دیگران و رعایت ادب از اولویت‌هایش بود

حاج حسن دانش، بسیار با محبت و قلبی مهربان داشت و این را نه تنها اعضای خانواده‌اش، بلکه تمامی اطرافیان‌ش تأیید و بر آن صحنه می‌گذارند، همیشه سعی می‌کرد در برخورد با دیگران رعایت ادب و احترام را تمام و کمال داشته باشد،

قرآنش را پنهانی برگزار می‌کرد

برادر مرحوم دانش ادامه می‌دهد: «حاجی، همیشه کارهای خیری که انجام می‌داد در خفا بود و اگر در زمان‌هایی که مشغول کار خیر بود خانواده، جویای احوالش می‌شدند، می‌گفت جلسه قرآن دارم و یا سر کلاس هستم و الان پس از فوتش ما تازه متوجه شده‌ایم که مرحوم، چندین کلاس قرآن پنهانی برای مستمندان برگزار می‌کرده است که این امر باعث مباحثات خانواده دانش است».

از همه اینها که بگذریم نکته‌ای که سرآمد تمامی کارهای خیر او بود حضورش در روستایی دورافتاده در ۲۰۰ کیلومتری شهر یزد است، روستایی که قرآن دوستان، زیادی دارد و حسن دانش برحسب اینکه بر خود واجب می‌دید که زکات علمش را پرداخت کند، به این روستا می‌رفت و با توجه به اینکه ۲ یا ۳ ساعت در راه بود، خستگی بر او غالب نمی‌شد و با رویی خوش و با علاقه زیادی سر کلاس می‌رفت و آموزش قرآن را آغاز می‌کرد.



فاطمه بابایی زاده:

از تربیت قرآنی فرزندانش غافل نمی‌شد

همسر مرحوم دانش که خود نیز دوره تربیت مربی قرآن را گذرانده و در حال حاضر دو سالی است که روخوانی و قرائت قرآن را تدریس می‌کند، ادامه می‌دهد: «من و حاج حسن هر شب یک صفحه از قرآن را با هم تفسیر می‌کردیم و در مباحث و نکات قرآنی با هم تبادل نظر می‌کردیم و کلاً جو خانه راه جوی قرآنی کرده بودیم و هر دو دخترم (عارفه پنج‌ساله و مائده چهارساله) نیز از همان کودکی با قرآن آشنا شدند و عارفه الان در مؤسسه قرآنی که در شهر یزد مختص کودکان است مشغول به فراگیری مباحث قرآنی است و بحث حفظش را خود در خانه عهده‌دار هستیم».

همسر حسن دانش می‌گوید: «بارها می‌شد چندین شب در روستا و کنار قرآن‌آموزان می‌ماند و به آنها آموزش می‌داد و من هم ایشان را تشویق می‌کردم که به کارش ادامه دهد و دینش را ادا کند».

همسر مرحوم دانش که برایش از خداوند خواستار صبر جمیل هستیم می‌گوید: «حاج حسن با اینکه کلاس‌های مختلفی برگزار می‌کرد و در محافل زیادی شرکت می‌کرد، به هیچ عنوان خسته نمی‌شد و حتی یک بار هم اتفاق نیفتاد که از خانواده و بچه‌هایش غافل شود و همیشه با رویی خوش وارد خانه می‌شد و با دخترانش شوخی می‌کرد و تربیت قرآنی آنها جزو مهمترین اهدافش بود».

حاج حسن از طریق دوستش که او نیز قرآنی بود با همسرش آشنا شد و از همان ابتدای زندگی، قرارشان بر این بود که هر دویشان در راه قرآن، استوار قدم بردارند و فرزندانی قرآنی تربیت کنند.



شیررضا دهقان:

اشتیاق مثال زدنی برای آموزش قرآن

اشتیاق مرحوم دانش برای آموزش قرآن

وی با اشاره به اینکه سرپرستی و مربی قرآن کلاس‌های قرآن بانوان را همسر بنده به عهده دارد، ادامه داد: مرحوم حسن دانش به عنوان مربی قرآن کلاس‌های بخش آقایان را در اختیار داشت و با جان و دل به آموزش قرآن آموزان و رفع اشکال آنها می‌پرداخت.

۴۷



شیررضا دهقان، واقف یزدی با بیان این که چند سالی است خانه خود را در اختیار مرحوم حاج حسن دانش قرار داده تا فعالیت قرآنی انجام دهد، از آن روزها می‌گوید.

شیررضا دهقان، واقف قرآنی استان یزد در گفت‌وگویی با بیان اینکه بنده توفیق داشتم که حدود پنج سال منزل را در اختیار مرحوم حسن دانش قرار داده تا جلسات آموزش قرآن در آن برگزار کند، اظهار کرد: بنده خودم فرد فعال در امور قرآنی نیستم، اما چون به قرآن علاقه‌مندم و خداوند سرمایه‌ای نصیبم کرده بود سعی کردم قسمتی از منزل خود را به نور قرآن روشن کنم و فعالیت‌های قرآنی را انجام دهم.

وی با اشاره به اینکه با افراد قرآنی آشنایی خاصی نداشتم و از مؤسسه قرآنی طلایه‌داران وحی طلب کمک کردم، افزود: زمانی که تصمیم به این کار گرفتم از مؤسسه طلایه‌داران وحی و حجت‌الاسلام علی‌گندمی که خود فعال قرآنی شهر یزد است کمک گرفتم و با مرحوم حسن دانش آشنا شدم.

دهقان اظهار کرد: از همان ابتدا که پیشنهاد حضور مرحوم دانش در این مجموعه که به نام «مکتب‌الغدیر» راه‌اندازی شده بود، داده شد، ایشان استقبال کردند و بدون درخواست وجهی شروع به فعالیت قرآنی در این مجموعه کردند.

این واقف قرآنی با بیان اینکه کلاس‌های این مجموعه در دو بخش خواهران و برادران برگزار می‌شود، گفت: در حال حاضر ۶۰۰ نفر از بانوان روزانه در این کلاس‌ها حضور دارند و در بخش آقایان نیز فعالیت‌های منسجم قرآنی را ادامه می‌دهند.

دهقان خاطرنشان کرد: بنده متأسفانه خیلی دیر با شخصیت حسن دانش آشنا شدم با توجه به اینکه آن مرحوم بدون دریافت وجهی ساعت‌ها اطلاعات قرآنی خود را در اختیار قرآن‌آموزان قرار می‌داد و حتی شبهایی بود که بعد از ساعت کلاس‌ها بیرون از مجتمع بدون هیچ‌گونه خستگی و با حوصله به تمام سؤالات شاگردانش پاسخ می‌داد.



تواضع و فروتنی؛ ویژگی بارز حسن دانش

واقف قرآن، تواضع و بزرگمنشی مرحوم دانش را از ویژگی‌های بارز وی دانست و اظهار کرد: زمانی که مردم شهر یزد و مدیران و قرآن آموزان «مکتب الغدیر» متوجه شدند که حسن دانش در مسابقات بین‌المللی قرآن رتبه برتر را کسب کرده است خودشان را آماده کردند تا برخوردی غیر از برخورد همیشگی با وی داشته باشند اما وقتی ایشان به یزد بازگشت در کمال فروتنی و مناعت طبع با مردم روبرو شدند و هیچ گونه تغییر رفتاری در مرحوم دانش مشهود نبود.

وی با بیان اینکه بعضی اوقات می‌شد که بنده فرصت راه‌اندازی و تشکیل کلاس‌ها را نداشتم، افزود: روزهایی می‌شد که حاج حسن دانش با تمام اشتیاقی که مقوله آموزش قرآن به قرآن آموزان داشت، در غیاب بنده کلاس‌ها را برگزار می‌کرد و همین امر موجبات شرمندگی بنده را موجب می‌شد.

دهقان در ادامه افزود: متین و باوقار بودن از دیگر ویژگی‌های مرحوم دانش بود و هیچ وقت پیش نیامد که روی حرف بنده در زمینه برگزاری کلاس‌ها و برنامه‌های مکتب الغدیر حرفی بزند و حتی زمان‌هایی پیش می‌آمد که حجت‌الاسلام گندمی و آقای میرجلیلی، مدیر مؤسسه طلایه‌داران وحی پیشنهاداتی را در باب فعالیت‌های قرآنی به ایشان پیشنهاد می‌دادند با جان دل و بدون هیچ گونه مخالفتی می‌پذیرفت.

پاسخ‌گویی به سؤالات قرآن‌آموزان با جان و دل

این واقف قرآنی با اشاره به اینکه متراژ منزل بنده ۱۴۵۰ متر است و حدود ۴۵۰ متر آن را در اختیار مکتب الغدیر قرار داده بودم و ۱۰۰۰ متر آن مسکونی بود، اظهار کرد: شبیهایی می‌شد که کلاس‌های مرحوم دانش ساعت‌ها طول می‌کشید و ایشان برای اینکه مزاحمتی برای اهل منزل ایجاد نکند ساعت ۱۰ که کلاس تمام می‌شد، خارج و تا پاسی از شب در شب‌های سرد زمستان بیرون از مکان برگزاری کلاس‌ها به سؤالات قرآن‌آموزان پاسخ می‌داد.

دهقان افزود: در طی این ۴۴ سالی که از خداوند عمر گرفتم همیشه اگر کسی می‌گفت به خاطر غصه و غمی که دارد شبها خوابش نمی‌برد، باورم نمی‌شد ولی از زمانی که متوجه شدیم اسم مرحوم حسن دانش نیز در فهرست آسیب‌دیدگان فاجعه مناست، شبها خواب به چشمم نمی‌رفت و تمام افراد خانواده‌ام نگران وضعیت ایشان بودند.

خواب واقف قرآنی درباره مرحوم دانش

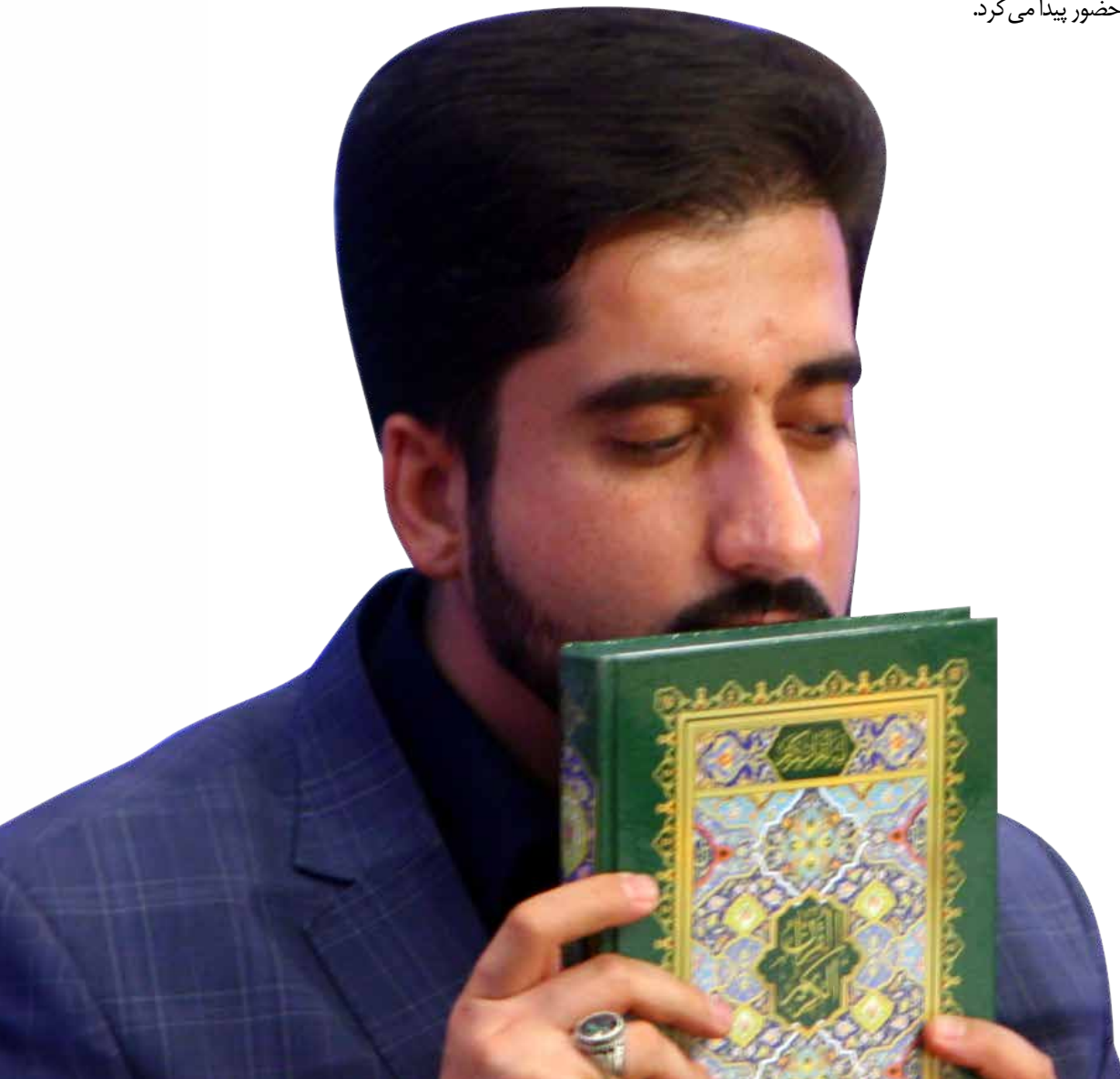
وی همچنین به خوابی که قبل از پیدا شدن پیکر مرحوم حسن دانش دیده بود اشاره کرد و افزود: با توجه به اینکه کلاس‌های مرحوم دانش شب‌های یکشنبه برگزار می‌شد،

دهقان با اشاره به اینکه برای همه ما سخت است که کسی را جایگزین این بزرگوار کنیم، افزود: برای اینکه کلاس‌های مرحوم دانش به فراموشی سپرده نشود و همچنان چراغ این کلاس‌ها روشن بماند در نظر داریم از این به بعد از حضور محمدحسین شایق که ایشان نیز از قرآنیان استان یزد هستند بهره‌مند شویم.

این واقف قرآنی با اشاره به اینکه در نظر دارد که راه این بزرگوار را ادامه دهد، اظهار کرد: اگر خداوند توفیق دهد قرار است ان‌شاءالله در زمینی به متراژ ۵۰۰ متر که روبروی مجتمع مکتب‌الغدیر است، مجتمع دیگری را به نام مرحوم حسن دانش بسازیم و به کوری چشم وهابیت هزاران دانش دیگر را پرورش دهیم.

دقیقا همان شب یعنی یکشنبه شبی که مشخص شد ایشان نیز از مفقودان است خواب دیدم که مرحوم دانش در پشت میز همیشگی در مکتب‌الغدیر نشسته و آیه «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» را تلاوت کرد و همان موقع بود که بنده از ایشان پرسیدم حاج حسن کی برمی‌گردد؟ گفت یک هفته بهم فرصت بدین تا حال خوب بشود برمی‌گردم که از همان لحظه امیدی در دلم روشن شد و تصمیم گرفتم مراسمی برای سلامتی و بزرگداشت ایشان در شب یکشنبه هفته بعد برگزار کنم و وقتی تقریباً تمامی کارهای این مراسم به خوبی پیش می‌رفت خبر فوت ایشان به دستمان رسید و تازه فهمیدم که حاج حسن به چیزی که می‌خواست رسید و حال خوب خود را در بهشت تجربه خواهد کرد.

این واقف قرآنی که همچنان از اینکه مبلغی را در مقابل فعالیت قرآنی مرحوم دانش به وی پرداخت نکرده است، اظهار پشیمانی می‌کند، اظهار کرد: مرحوم دانش در تمامی کلاس‌هایی که برگزار می‌کرد، بدون دریافت وجهی و حتی با هزینه شخصی خود حضور پیدا می‌کرد.



زنده یاد حسن دانش:

چگونه بر ضعف‌ها غلبه کنیم

که در این دوره از مسابقات توسط نمایندگان استان یزد به دست آمده مشاهد کرد. رتبه سوم ترتیل، رتبه اول ترتیل بانوان و کسب رتبه اول رشته قرائت تحقیق آقایان تنها نشان دهنده بخش کوچکی از این رشد است.»

نقاط ضعف قاریان

دانش در مورد نقاط ضعف قاریان در سی و هفتمین دوره مسابقات سراسری قرآن، افزود: «این یک بحث تخصصی است که باید مفصل در مورد آن صحبت شود، اما به نظر من اولین ضعف قاریان، دور شدن از فضای تحریری آیات است و بحث دیگر نیز فهم آیات است، قاریان در زمینه قرائت آیات با الحان مرتبط با معانی آیات، دچار مشکلاتی هستند.»

وی خاطر نشان کرد: «برای اینکه بر این موارد غلبه شود باید تمرینات را در حد بسیار زیادی افزایش داد و علاوه بر آن از تلاوت‌های اساتید قدیمی مصری که بیشتر از فضای لحن و بیان استفاده می‌کردند، بیشتر استفاده کنند.»

تمهیدات ویژه برای حضور در رقابت‌های بین‌المللی

نفر اول سی و هفتمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم در رشته قرائت تحقیق در مورد حضورش در رقابت‌های بین‌المللی قرآن جمهوری اسلامی ایران در سال آینده (اردیبهشت ۹۴)، تصریح کرد: «از چند ماه پیش تمرینات خودم را شروع کرده بودم، این فضا ادامه پیدا خواهد کرد و با چند نفر از اساتید بین‌المللی جلسات خصوصی و بیشتری را خواهم داشت و امیدوارم بتوانم در آن رقابت‌ها نیز سربلند بیروم بیایم.»

دانش در مورد فعالیت‌های شخص خودش نیز گفت: «هم اکنون در اداره کل اوقاف و امور خیریه استان یزد مشغول فعالیت هستم و سطح دو حوزه را به پایان رسانده‌ام و هفت سال پیش ازدواج کرده‌ام و دو فرزند دختر نیز دارم.»

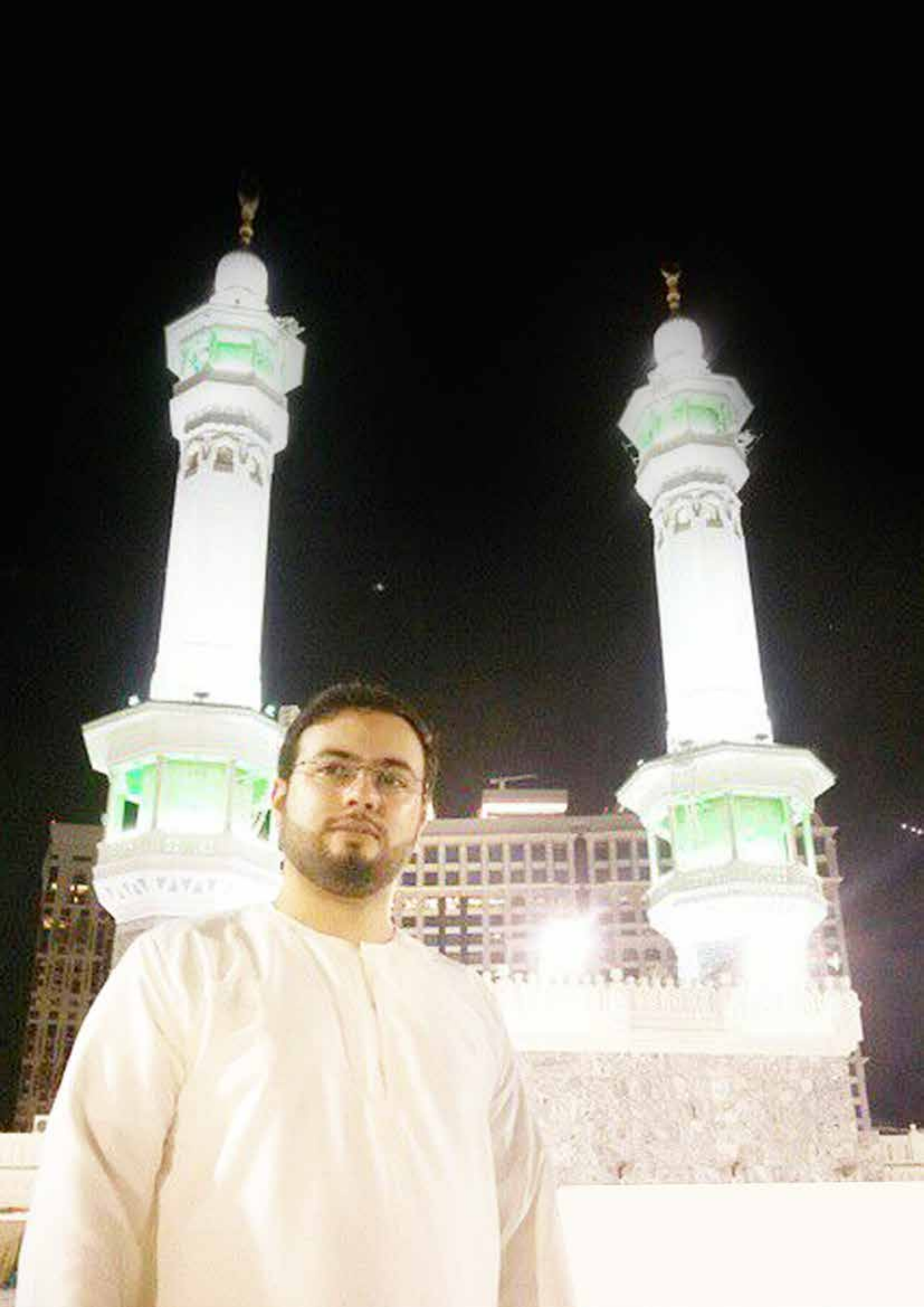
زنده یاد حسن دانش، در گفت‌وگویی با خبرنگار ایکننا در تبریز به تاریخ ۱۳ اسفند ۹۳ پس از کسب رتبه اول سی و هفتمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم سازمان اوقاف در زمینه کسب این رتبه و تأثیر آن بر ارتقای فعالیت‌های قرآنی در استان یزد، اظهار کرد: «قطعا تأثیر کسب این رتبه در ارتقای فعالیت‌های قرآنی در یزد اثرگذار خواهد بود؛ چرا که کمترین اثر آن می‌تواند



ایجاد انگیزه در بین جوانان برای کسب رتبه باشد. این رتبه خواهد توانست که سازمان‌ها و نهادهای قرآنی را به این سمت و سو بکشاند که اگر سرمایه‌گذاری در بخش قرآنی صورت بگیرد قطعاً نتایج بسیار خوبی را به همراه خواهد داشت.»

کسب نتایج خوب نشان از رشد فعالیت‌های قرآنی استان یزد دارد

این شرکت کننده در مسابقات سراسری قرآن با بیان اینکه سطح فعالیت‌های قرآنی در استان یزد در سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است، گفت: «این رشد را می‌توان در رتبه‌هایی



رضای خدا؛ دغدغه همیشگی اش

علاقه به چهره و صدای استاد شحات انور از ۳ سالگی

محسن حاجی حسنی کارگر، متولد ۱۳۶۷ در مشهد بود، سه سال بیشتر نداشت که به یک جلسه قرآن رفت و در آن جلسه سوره «کوثر» را که از قبل کار کرده بود اجرا کرد و استاد آن جلسه، نوار کاستی که پشت جلد آن عکس استاد شحات بود به این کودک هدیه کرد؛ «محسن» نیز به دلیل علاقه‌ای که به چهره استاد شحات و صدای این استاد قرآنی داشت به تلاوت قرآن مشتاق‌تر شد.

وی که از همان سه سالگی دوست داشت چهره و صدایش شبیه استاد شحات انور شود در همان سنین کم تلاوت‌های استاد شحات انور را در تلویزیون دنبال می‌کرد. به گفته مادرش حاج محسن زمانی که سه سال بیشتر نداشت به دلیل علاقه‌ای که به استاد شحات داشت لباسی مانند لباس قاریان مصری برای خود درست کرده بود و از همان سنین خردسالی به همراه برادر بزرگترش «مصطفی» در جلسات قرآن شرکت می‌کرد و در سه سالگی به قدری زیبا می‌خواند که برای من عجیب بود.

زنده‌یاد «محسن حاجی حسنی کارگر» قاری بین‌المللی قرآن که در فاجعه منا جان به جان آفرین تسلیم کرد و به دیدار معبود شتافت چند ماه قبل از اعزام به حج تمتع بود که در پنجاه و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی شرکت کرد و بعد از ۹ سال موفق شد با اقتدار، رتبه اول این مسابقات را از آن جمهوری اسلامی ایران کند و جایزه این افتخار آفرینی نیز اعزام به سرزمین وحی در قالب کاروان قرآنی بود.

محسن حاجی حسنی کارگر که برای نخستین بار در سال ۸۳ و در دوران نوجوانی خود در قالب کاروان قرآنی به حج تمتع اعزام شده بود امسال در دومین سفر خود به حج تمتع جزو اعضای کاروان قرآنی مدینه‌بعد بود و بنا بود بعد از انجام مناسک حج، از مکه به مدینه اعزام شود اما قسمت نبود که این قاری جوان به دیدار نبی اکرم (ص) در مدینه‌منوره برود و این قاری جوان بعد از زیارت خانه خدا از همانجا به دیدار معبود خود شتافت.

حاجی حسنی کارگر که باور عروج او برای جامعه قرآنی سخت و دشوار است نه تنها در ظاهر، بلکه در باطن نیز نماد یک جوان قرآنی متدین، باتقوا و بااخلاق بود و اخلاق و رفتار قرآنی او زبان‌زد اساتید و جامعه قرآنی بود.





رابطه برادری و استاد شاگردی

محسن حاجی حسنی کارگر، مهم‌ترین عامل و دلیل موفقیت خود را تشویق‌ها و راهنمایی‌های برادر بزرگتر خود می‌داند و همواره عنوان می‌کرد که برادرش مصطفی، هم برادر، هم استاد و هم مشاور او بود و برادر خود را تنها حامی و پشتیبان خود در فعالیت‌های قرآنی‌اش می‌دانست تا جایی که برای شرکت در مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی نیز به همراه برادر بزرگترش اعزام شد و به گفته خودش با راهنمایی‌های او بود که توانست رتبه اول این مسابقات را به دست آورد.

هرچند که محسن حاجی حسنی به مسابقات قرآن مالزی اعزام شد و موفق شد در آن مسابقات افتخارآفرینی برای نظام جمهوری اسلامی ایران داشته باشد اما همواره گله‌ای از مسئولان قرآنی کشور داشت و این گلایه را نیز اینطور مطرح می‌کرد که «وقتی یک قاری ایرانی بخواهد به مسابقات خارج از کشور برود تا عنوان بین‌المللی را کسب کند، باید اساتید ایرانی او را قبل از اعزام تأیید کنند و به او بین‌المللی بگویند، اما می‌گویند، بروید خارج از کشور تا آن داوران بیگانه، تلاوت شما را داورى کنند و عنوان رتبه بین‌المللی را به شما بدهند! در حالی که عنوان بین‌المللی باید قبل از اعزام قاریان به مسابقات قرآن دیگر کشورها و توسط اساتید قرآن کشورمان به قاریان ایرانی، اطلاق شود».

مقدمات اعزام به مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی

محسن در سال ۸۱ و در سن ۱۴ سالگی برای نخستین بار وارد مسابقات قرآن شد و در همان سال با شرکت در مرحله کشوری مسابقات قرآن شکوفه‌ها، رتبه اول رشته قرائت این مسابقات را به دست آورد و در همان سال به عنوان نماینده ایران در مسابقات قرآن عربستان شرکت کرد، اما بعد از آن سال، دیگر در هیچ مسابقه‌ای شرکت نکرد تا سال ۹۳ که در سی و ششمین دوره مسابقات کشوری قرآن اوقاف حاضر شد و رتبه دوم این مسابقات را از آن خود کرد که با کسب این رتبه به مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی اعزام شد.

وی مسابقات قرآن را با این عنوان که قاری‌پرور باشد و قاریان را رشد دهد، نمی‌دید و معتقد بود مسابقات قرآن جای اینکه قاری‌ساز و قاری‌پرور باشد قاری‌سوز است از این روی بود که علاقه‌ای به شرکت در مسابقات قرآن نداشت و به اصرار شاگردان و دوستان بود که سال ۹۳ در مسابقات سراسری قرآن شرکت کرد و رتبه دوم این مسابقات را به دست آورد.

هرچند که حاج محسن از سال ۸۱ تا سال ۹۳ در مسابقات قرآن شرکت نکرده بود، اما در طول این سال‌ها دست از فعالیت‌های قرآنی نکشید تا جایی که در سطح کشور تلاوت‌های مجلسی انجام می‌داد و حتی به کشورهای دیگر نیز جهت اجرای برنامه قرآنی اعزام می‌شد.

رضای خداوند

محسن که همواره عنوان می‌کرد هیچگاه برای مسابقات قرآن و کسب امتیاز تلاوت نکرده است، همیشه سعی می‌کرد تلاوتی مورد رضای خدا داشته باشد و تمام دغدغه‌اش این بود مردمی که پای تلاوتش می‌نشینند از تلاوت او لذت ببرند نه اینکه تلاوتی انجام دهد که مورد پسند داوران باشد.

حاج محسن که تحصیلات دانشگاهی خود را به پایان رسانده و در این ماهها مشغول خدمت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بود، دغدغه زیادی برای استفاده بیشتر از دوران خدمت سربازی خود در جهت خدمت به قرآن داشت و بارها عنوان کرده بود دوست دارد در دوران خدمت سربازی خود کلاس‌های آموزش قرآن برای سربازان برگزار کند و از توانایی‌های خود در این عرصه آنطور که شایسته‌تر است، استفاده کند.

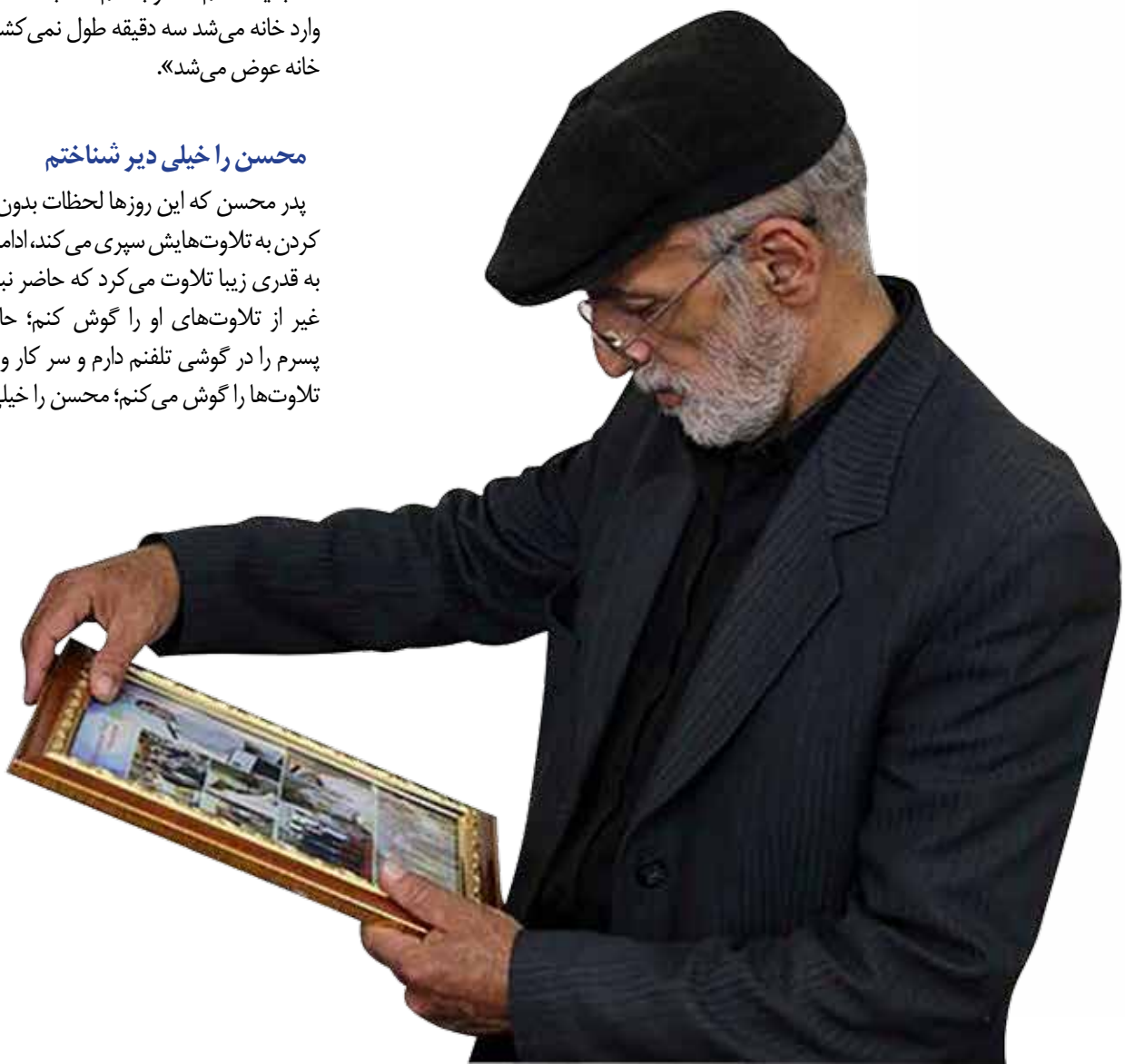
۵۴

وی که اخلاق خوش، تواضع و فروتنی از جمله ویژگی‌های بارز شخصیتی او بود و این ویژگی‌های شایسته در کنار توانمندی او در قرائت قرآن، سرمایه‌ای برای جامعه قرآنی و نظام جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌آمد و می‌توانست آینده درخشانی در حوزه فعالیت‌های قرآنی، قرائت قرآن و آموزش قرآن داشته باشد. انتظار معافیت از خدمت سربازی به دلیل کسب رتبه بین‌المللی مسابقات قرآن مالزی را نداشت، بلکه خواسته او این بود که بتواند در دوران سربازی از توانمندی‌های قرآنی خود استفاده کند و توانش را در جهت تربیت جوانان قرآنی قرار دهد.

پدر محسن که این روزها داغدار عروج پسرش است، مهم‌ترین ویژگی و خصوصیت محسن را اخلاق و رفتار قرآنی‌اش می‌داند و ادامه می‌دهد: «زمانی که محسن دیر به خانه می‌آمد، مادرش با عصبانیت از او می‌پرسید، کجا بودی؟ چرا دیر آمدی؟ و محسن هم همواره با لبخند بر روی لب، جواب مادرش را می‌داد و هیچگاه ندیدم که در مقابل عصبانیت، اخم کند و با اخم صحبت کند. زمانی که محسن وارد خانه می‌شد سه دقیقه طول نمی‌کشید که حال و هوای خانه عوض می‌شد.»

محسن را خیلی دیر شناختم

پدر محسن که این روزها لحظات بدون پسرش را با گوش کردن به تلاوت‌هایش سپری می‌کند، ادامه می‌دهد: «محسن به قدری زیبا تلاوت می‌کرد که حاضر نبودم چیز دیگری به غیر از تلاوت‌های او را گوش کنم؛ حالا هم تلاوت‌های پسرم را در گوشی تلفنم دارم و سر کار و در مسیر، فقط این تلاوت‌ها را گوش می‌کنم؛ محسن را خیلی دیر شناختم.»



اما مادر محسن حاجی حسنی کارگر که این روزها فقط از خدا طلب صبر می کند و می خواهد که مردم نیز برای او از خداوند طلب صبر داشته باشند، می گوید: «دو روز به عرفات مانده بود که رفتم خانه پسرم مصطفی و گفتم دلم برای محسن خیلی تنگ شده، می خواهم با محسن از طریق اینترنت صحبت کنم؛ با او تماس گرفتیم و نیم ساعت صحبت کردیم، به محسن گفتم، می خواهید بروید عرفات؟ گفت بله فردا عازم عرفات هستیم، محسن گفت: مادر، ای کاش زمانی که جرثقیل سقوط کرد من آنجا بودم و به شهادت می رسیدم، من گفتم پسر من طاقت ندارم این حرف را زن، ان شالله به سلامت برگردی».

هر چند که محسن حاجی حسنی کارگر با صدای دلنشین و قرائت های زیبایی که داشت امیدی برای آینده فعالیت های قرآنی کشور در جامعه قرآنی به حساب می آمد، اما تمام این امیدها با عروج این قاری جوان نقش بر آب شد و جامعه قرآنی که هنوز هم خیر شهادت این قاری جوان را باور نمی کنند در بهت از دست دادن یکی از اعضای جوان جامعه قرآنی و نخبه قرآنی کشور به سر می برد.

۵۵

پیکر زنده یاد محسن حاجی حسنی کارگر که در همان نخستین روزهای جست و جوی مفقودین حادثه منا شناسایی شد در اولین انتقال پیکرهای جانبختگان حادثه منا به کشور منتقل شد و در میان حزن و اندوه جامعه قرآنی و مردم قرآن دوست مشهد در جوار حرم امام رضا(ع)، در صحن جمهوری آرام گرفت.

مادر؛ صبوری کن

مادر محسن ادامه می دهد: «زمانی که برای بدرقه محسن به فرودگاه رفته بودم، محسن خداحافظی می کرد و دوباره برمی گشت و صحبت می کرد و این کار را چندین بار تکرار کرد و گفتم محسن جان، مادر برو! انگار خداوند گفت که از



زنده‌یاد محسن حاجی‌حسینی کارگر:

مسابقات قاری سوز است

تلاوت یک هنر است و نباید دست قاریان در نحوه تلاوت بسته باشد.»

«از سال ۸۱ که نخستین حضورم در مسابقات قرآن بود تا سال ۹۳ که در مسابقات کشوری اوقاف شرکت کردم در هیچ مسابقه قرآن شرکت نکردم، اما در طول این ۱۲ سال دست از کار نکشیدم و تلاوت‌های مجلسی در کشور انجام می‌دادم و حتی به کشورهای دیگر نیز جهت اجرای برنامه اعزام می‌شدم.»

به اصرار اساتید در مسابقات قرآن شرکت کردم

وی در ادامه عنوان می‌کند: «سال گذشته به اصرار خیلی از اساتید که معتقد بودند باید در مسابقات قرآن شرکت کنم در مسابقات قرآن اوقاف شرکت کرده و پس از طی مراحل شهرستانی و استانی به مرحله کشوری راه یافتیم؛ اساتید قرآن معتقد بودند باید در مسابقات قرآن شرکت کنم تا دیده شوم؛ چرا که هر چه قدر هم قاری خوبی باشم تا زمانی که در مسابقات قرآن شرکت نکنم دیده نمی‌شوم.»

زنده‌یاد محسن حاجی‌حسینی کارگر ۱۸ خرداد ۹۴ یک روز قبل از اعزام به مسابقات بین‌المللی مالزی در محل خبرگزاری ایکننا حضور یافت. در ادامه بخشی از صحبت‌های وی در این نشست خبری در جمع خبرنگاران را می‌خوانید:

حاجی‌حسینی کارگر که به شرکت در مسابقات اعتقادی ندارد، می‌گوید: «مسابقات قرآن را با این عنوان که قاری‌پرور باشد و قاریان را رشد دهد، نمی‌بینم و معتقدم مسابقات به جای اینکه قاری‌ساز و قاری‌پرور باشد، قاری‌سوز است.»

وی در ادامه می‌گوید: «یک سری از قاریان طی سال‌های گذشته وارد مسابقات قرآن شدند و به جای اینکه رشد کنند سال به سال پس‌رفت کردند و البته دلیل قاری‌سوزی در مسابقات قرآن، قوانین غلطی است که برای مسابقات قرآن وجود دارد و قاریان به اجبار باید در چارچوب خاصی تلاوت کنند، در حالی که





اطمینان داشتیم در مسابقات کشوری اوقاف اول می شوم

وی به چند ماه قبل برمی گردد و ضمن مروری بر سی و ششمین دوره مسابقات کشوری قرآن اوقاف و کسب رتبه دوم در این مسابقات عنوان می کند: «به هر حال در مرحله کشوری مسابقات قرآن اوقاف بهترین قاریان کشورمان حضور پیدا می کنند و این مسابقات معتبرترین مسابقات قرآن ایران است و به دلیل سطح بالای قاریان و اساتید قرآنی، فضای بسیار سنگینی دارد اما قبل از شرکت در آن مسابقات هم اطمینان قلبی داشتیم، می توانم رتبه خوبی به دست آورم».

رتبه دوم سی و ششمین دوره مسابقات قرآن اوقاف ادامه می دهد: «در مسابقات قرآن اوقاف حتی اطمینان داشتیم که رتبه اول را به دست می آورم اما به خاطر بعضی مسائل این اتفاق نیفتاد و چون سال اولی بود که در مسابقات قرآن شرکت می کردم شاید ذهنیت خوبی نداشتند که در اولین سال حضور در مسابقات قرآن، اول شوم».

حاجی حسنی کارگر با عنوان این مطلب که وقتی دوم شدم، می دانستم به مسابقات قرآن مالزی اعزام خواهم شد، می گوید: «با توجه به اینکه برای شرکت در هر مسابقه و رقابتی باید از قبل آمادگی داشت من نیز در این فاصله زمانی

«جای تأسف دارد که اگر کسی وارد مسابقات قرآن نشود و رتبه ای در این مسابقات کسب نکند به او اهمیت نمی دهند، حتی اگر تلاوت خوبی هم داشته باشد!» حاجی حسنی کارگر با گفتن این جملات ادامه می دهد: «بعد از سال ها که به تلاوت مجلسی در داخل و خارج از کشور می پرداختم، دیدم، مجبورم در مسابقات قرآن شرکت کنم تا دیده شوم و همین امر موجب شد تا در نخستین حضورم در مسابقات قرآن به مرحله کشوری این مسابقات راه پیدا کرده و رتبه دوم این مسابقات را نیز به دست آورم که همین مسئله موجب شگفتی خیلی ها شد؛ چرا که کمتر پیش می آید یک قاری برای نخستین بار به مرحله کشوری برسد و رتبه دوم را کسب کند».

مهم ترین عامل و دلیل موفقیت خود را تشویق ها و راهنمایی های برادر بزرگتر خود می داند و می گوید: «برادرم آقامصطفی هم برادر، هم استاد و هم مشاور من بود و در واقع برای من چندین نقش داشت؛ هر چند که به همراه برادرم سال های سال در جلسات قرآنی مشهود شرکت می کردیم اما حامی و پشتیبان اصلی من برادرم بود و با کمک های برادرم بود که در مسابقات کشوری اوقاف رتبه دوم را کسب کردم».

زیر نظر برادر تمریناتی داشتیم اما به هر حال بر هیچ کسی پوشیده نیست که در مسابقات قرآن مالزی بعد از ۵۶ دوره برگزاری، تاکنون فقط ۹ نفر از ایران اول شده‌اند و با توجه به اینکه قاریان ایرانی بعد از قاریان مصری جزو بهترین‌ها هستند این آمار جای تعجب دارد.»

قاریان ایرانی استحقاق اولی در مسابقات قرآن مالزی را دارند

وی یادآور می‌شود: «برخی از اساتید قرآن کشورمان نیز معتقد هستند که مسابقات قرآن مالزی سیاسی است و آنها به این دلیل که ذهنیت خوبی نسبت به ایران نداشته و برخی مسئولان آنها نیز دشمن تشیع هستند به قاریان ایرانی رتبه نمی‌دهند؛ به هر حال کسب رتبه در مسابقات قرآن مالزی اما و اگرهایی دارد و اگر قاریان ایرانی تلاوت خوبی هم داشته باشند معلوم نیست اول شوند. قاریان ایرانی در طول این سال‌ها باید هر سال اول می‌شدند؛ چرا که استحقاق اولی را دارند اما این اتفاق سال‌هاست رخ نمی‌دهد و مسئولان کشورمان باید فکری برای این موضوع کنند.»

نماینده ایران در مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی گلایه دیگری نیز از مسئولان دارد و این گلایه را اینطور مطرح می‌کند که «وقتی یک قاری ایرانی بخواهد به مسابقات خارج از کشور برود تا عنوان بین‌المللی را کسب کند باید اساتید ایرانی او را تأیید کنند اما می‌گویند بروید خارج از کشور تا آن داوران بیگانه که با ما دشمن هستند تلاوت شما را داوری کنند و عنوان رتبه بین‌المللی را به شما بدهند! در

حالی که عنوان بین‌المللی باید قبل از اعزام قاریان به مسابقات قرآن دیگر کشورها و توسط اساتید قرآن کشورمان به قاریان ایرانی اطلاق شود نه در یک کشور بیگانه!»

وی یادآور می‌شود: «در طول این سال‌ها رتبه‌های دوم مسابقات قرآن کشورمان به مالزی اعزام شده‌اند و به خاطر مشکلات و مسائل سیاسی رتبه نیاوردند و سوختند و از بین رفتند در حالی که استحقاق رتبه اولی را داشتند. مسئولان کشورمان باید به نفرات اول تا پنجم مسابقات کشوری قرآن عنوان قاری بین‌المللی را بدهند و آنها را از مزایای قاریان بین‌المللی بهره‌مند کنند.»

حاجی حسنی کارگر با بیان اینکه تاکنون برای مسابقات، تلاوت نکرده‌ام، می‌گوید: «همیشه سعی کرده‌ام تلاوت مورد رضای خدا باشد و مردمی که پای تلاوت من نشسته‌اند از تلاوت من لذت ببرند نه اینکه تلاوتی داشته باشم که داوران به آن نمره بدهند یا ندهند. در مسابقات قرآن مالزی نیز تلاوتی انجام می‌دهم که در درجه اول خدا راضی باشد و مردم هم لذت ببرند و تلاوت من به گونه‌ای باشد که همه بگویند استحقاق این را داشت رتبه اول را کسب کند.»

داوران مسابقات قرآن مالزی سبک تلاوت قاریان امروزی را قبول ندارند

وی با بیان اینکه سال‌هاست از داوران ایرانی برای داوری مسابقات قرآن مالزی

دعوت نمی‌شود، ادامه می‌دهد: «داورانی که به مسابقات قرآن مالزی دعوت می‌شوند اکثر سن بالا و پیرمرد هستند و نوع نگرش آنها خاص است و بیشتر تلاوت‌هایی را می‌پسندند که تقلیدی از قاریان قدیمی باشد و سبک تلاوت قاریان امروزی از جمله استاد شحات رانمی‌پسندند.»

نماینده ایران در مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی عنوان می‌کند: «سبک تلاوت تقلیدی از استاد شحات است و برخی از اساتید می‌گویند باید سبک را برای تلاوت در مسابقات قرآن مالزی عوض کنم و برخی دیگر از اساتید نیز می‌گویند کار خود را انجام بده؛ این دوگانگی‌ها در مسابقات قرآن مالزی قاری را در فضایی قرار می‌دهد که نتواند کار خود را انجام دهد هرچند که من هیچگاه در این فضاها قرار نمی‌گیرم و امیدوارم امسال بتوانم بعد از ۹ سال رتبه اول مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی را برای ایران کسب کنم و این آبرویی برای شیعه و ایران باشد.»

«صددرصد امید دارم که در مسابقات قرآن مالزی اول شوم» حاج حسنی کارگر در بخش پایانی سخنان خود این جمله را می‌گوید و ادامه می‌دهد: «این اواخر که استاد شاه‌میوه را چندین بار دیده‌ام هر دفعه گفته است من در این چند سال به کسی امید نداشتیم در مسابقات قرآن مالزی رتبه بیاورد، اما به شما خیلی امید دارم که در این مسابقات اول شوی و همین جملات خیلی به من انگیزه داد.»

سخنان نماینده ایران در مسابقات بین‌المللی قرآن مالزی اینگونه به پایان می‌رسد: «من هیچ‌جا مسابقه نمی‌دهم مگر اینکه مطمئن باشم رتبه اول را به دست می‌آورم؛ اما به هر حال مسابقات ترفندهایی دارد که با تجربه به دست می‌آید و اگر امسال در مسابقات کشوری اوقاف نیز شرکت کنم اطمینان دارم اول می‌شوم.»







حاج محمد سعید؛

خستگی ناپذیر تا موفقیت

قاصدکشان هستند و چه سخت است این انتظار و دوری... دیدن روی ماهت از وقتی که حاجی شده‌ای حاج «محمد سعید»، دیدنی‌تر شده است... کاش می‌دانستی که چقدر همسر و دو دخترت منتظر بازگشت پیکرت هستند و به در چشم دوخته‌اند تا شاید خبری از پیدا شدن پیکرت و بازگشتت شود... همسرت بارها و بارها با خود مرور می‌کند، شاید دست را هیچ‌گاه موقع بدرقه‌ات در فرودگاه رها نمی‌کرد تا به این سهولت از دستت بدهند، غم فراق و جدایی از تو برایشان زود بود... بی‌خود نبود تلاشت برای رساندن گروه تواشیح به رتبه نخست کشوری برای رفتن به دیدار حضرت حق... و چه دیداری شد...

سلام بر حسین (ع)، سلام بر آنهایی که در مسیر حرکت برای رمی جمره به مانند مقتدایشان، لب تشنه جان دادن، سلام بر حاجیان قربانی شده در روز عید قربان، جشن قبول... گویا حاجتش در میان دعاها و عارفانه‌اش دیدارش با معبود بود که اینگونه عارفانه به سویش عروج کرد. گویا این را در میان زمزمه‌های روز عرفه‌اش هنگامی که به حالت تضرع دستش تا غروب رو به آسمان بلند بود، از خدایش خواسته بود... چه زود حاجت‌روا شد! اما به حق سعادت‌مند شد، در بهترین حالت، بهترین اعمال و بهترین زمین...

اندک اندک قاصدک‌های عروج کرده برگشتند و با دستان شرمنده نسیم، راهی دشت‌های لاله‌گون‌شان شدند، اما در گوشه‌ای آن طرف‌تر، عده‌ای هنوز چشم به راه بازگشت



همراهش کنید و نهایتاً تصمیم گرفتید او را به عمره مفرده بفرستید اما حال...

دوستان، آشنایان و همشهریان از تلاش خستگی ناپذیرت، توکل و عشقت به اهل بیت(ع) می گویند، همه از تلاشت برای به اوج رسیدن گروه تواشیح باقرالعلوم(ع) در سطح شهرستان، استان و کشور می گویند. همه می گویند حتی برای اجرای برنامه هایتان اجرتی مشخص نمی کردی به ویژه اگر متوجه می شدی که جایی که دعوت شده ای استطاعت مالی خوبی ندارند باقیات الصالحات را بر مال دنیا، ترجیح می دادی و حتی برای رساندن ندای قرآن و اجراهایتان به روستاهای اطراف آبادان و یا روستاهای دیگر خوزستان می رفتی تا شاید مشوقی برای دیگر جوانان باشی...

همسرت هنوز بی تاب غم فراق و از دست دادنت است، رمقی برای حرف زدن نداشت، هنوز رفتنت را باور نکرده، گل های یاس خانه ات نیز شرایط را برایش سخت تر کرده اند، پدرت که معلم قرآن است افتخار می کند به تربیت صحیح اسلامی ات و می گوید: «تمام سعیم را کردم تا پسرم را براساس قرآن و آموزه های آن و سیره اهل بیت(ع) تربیت کنم».

زنده یاد محمدسعید سعیدی زاده که متولد سال ۱۳۵۸ در آبادان است، تمام تلاشش را برای ورود به گروه تواشیح کرده است، او که در دوران راهنمایی و دبیرستان تحت مربیگری

از پدرت شنیدم در هنگام بدرقه ات برای این سفر، تمام خویشاوندان بالاتفاق از حالت ویژه ات می گفتند، همسرت نیز بارها دستت را گرفته بود و از سختی دوری برایت گفته بود هنگامی که می خواستی از فرودگاه آبادان به تهران بیایی و از آنجا مشرف به سرزمین وحی شوی، ازت خواسته بود که مبادا بی خبرش بگذاری... حال با این وضع چه کند چه بگوید به مهیای چهارساله ات که هنوز نمی داند غم فراق پدر چیست؟ چگونه جواب های سؤال ریحانه ۹ ساله ات را بدهد که مدام بهانه دوری از پدرش را می گیرد؟ از چرایی پرکشیدنت می پرسد؟ می پرسد مادر، تو گفته بودی پدر به دیدار خانه خدا می رود و باز می گردد؟! نگفتی خودش نیز محو جلوه خدا می شود... می دانی که دختر پدری است...

حال و روز جامانده گروه تواشیح را از این سفر معنوی نگو، ششمین نفر با خود مرور می کند که کاش شما را در این سفر تنها نمی گذاشت... شنیده ام قبل از اعزام به حج با پنج نفری که عازم بودید تصمیم گرفته بودید که نفر ششم را با هزینه شخصیتان به عمره مفرده بفرستید که مبادا دلش شکسته باشد... یادم است که در گفت و گویت با ایکننا گفته بودی که هرچقدر به مسئولان مربوطه اصرار کردید که شما شش نفر باهم در این سفر باشید آنها گفته بودند «نه!» به هر دری زدید تا شاید بتوانید هزینه این سفر را جور کنید تا بتواند با شما همراه شود اما به دلیل بالا بودن هزینه سفر متأسفانه نتوانستید





که از حال رفت و بر زمین افتاد توسط موج جمعیت له شود و تاکنون گمنام باقی بماند...

می‌گویند صدای خوبی هنگام قرائت قرآن داشته‌ای و در دوران تحصیل در مقاطع مختلف نیز در مسابقات با علاقه شرکت می‌کردی، حتی اگر رتبه هم نمی‌آوردی و یا ناحقی در حقت می‌شد، ناراحت نمی‌شدی بلکه همت مضاعف می‌کردی تا شاید بار دیگر، رتبه بهتری کسب کنی و موفق‌تر از گذشته خانواده‌ات را سربلند کنی. برخلاف پدرت که سکوت و انزوا را ترجیح می‌دهد اما فردی چند بُعدی بودی که یک جا بند نمی‌شدی و با هیجان به کارهایت می‌پرداختی تا به نحو احسن آنها را به سرانجام برسانی.

پدرت می‌افزاید: «حاج سعید دارای مدرک کارشناسی ارشد از رشته زبان عربی بود و با علاقه این رشته را دنبال کرد تا بتواند شعرهای پرمفهومی را برای اجرای بهترشان ارائه کند. حتی به صورت مستقل به آموزش گروه‌های تواشیح می‌پرداخت و آنها را در همان مسجدی (مسجد امام محمدباقر (ع) آبادان) که گروه تواشیح‌اش تشکیل شد، آموزش می‌داد.»

پدرش در مدرسه، نکات اصولی قرائت قرآن را فرا می‌گیرد و در کنار آن به همراه پدرش به جلسات قرآن می‌رفته است، به اتفاق پدرش به یکی از گروه‌های تواشیح درجه سوم آبادان مراجعه می‌کند اما پس از تستی که ازش گرفته می‌شود، دست رد بر سینه و علاقه‌اش زده می‌شود و با جمله‌ای که «او استعداد ندارد و مستعد نیست» روبرو می‌شود. این زنده یاد هنگامی که ناراحتی پدرش را می‌بیند به پدرش قول می‌دهد که رتبه اول کشوری را در این زمینه کسب کند. چه پشتکاری که تحسین همه را برانگیخت و بالاخره نه تنها با کسب رتبه‌های برتر در سطح شهرستان و استان در سطح کشور نیز سال گذشته رتبه نخست را کسب کرد.

پدرت از اشاره‌های کودکانه‌ات برای روشن کردن ضبط و پخش روضه خوانی امام حسین (ع) می‌گوید: «هنگامی که حاج محمدسعید در کودکی بی‌تابی و گریه می‌کرد برایش روضه امام حسین (ع) پخش می‌کردم، ساکت می‌شد». شاید همین علاقه‌اش موجب شد که او نیز مانند سالار شهیدان حشش نیمه کاره بماند، لب تشنه شهید شود و به گفته رابیان تا آخرین لحظه ازدحام جمعیت در منا «لبیک یا حسین» می‌گفت و بعد

سربازی‌اش را در بیت رهبری خدمت کرده است و عشق به رهبری از دوران سربازی در دلش بوده است.

پدرش به رابطه به دوستانه‌اش با پسرش و رابطه فراتر از پدر و پسری‌شان اشاره می‌کند و به بیان خاطره‌ای از دو روز پیش از سفرش به مکه مکرمه می‌گوید: «دو روز قبل از اینکه به سفر مکه بروم به منزلش رفته بودم به من گفت من به خیلی از آرزوهایم که می‌خواستم رسیدم هم در بُعد زندگی مشترک، هم دارای خانواده و پدری خوبم و هم دارای تحصیلات خوب اما آنچه از خدا می‌خواهم شهادت در راه خدا است که به من عنایت کند» او با اشاره به اینکه قبل از عزیمتش به مکه مکرمه او را حاج سعید صدا می‌کردم، ادامه می‌دهد: «به او گفتم حاج سعید این را برای من آرزو کن که ۶۲ سال دارم تو که جوانی اما او اصرار داشت که اما مدتیست که این آرزو را دارم».

او از علاقه‌ات به ورزش نیز می‌گوید و اظهار می‌کند: «نه تنها در عرصه مذهبی و قرآنی پیشرو بود بلکه با صدای زیباییش به تلاوت قرآن به سبک تقلیدی از قراء مصری به ویژه شحات انور می‌پرداخت، حتی به زبان عربی و فارسی در مراسم عزاداری به ویژه ایام محرم الحرام به مداحی می‌پرداخت و در رشته رزمی تکواندو نیز کار می‌کرد و حتی در بدنسازی و پرورش اندام نیز به صورت تفننی فعالیت می‌کرد. حتی تصمیم داشت که پس از بازگشت از حج در مقطع دکترا به تحصیل بپردازد که...».

پدرت بارها در میان کلامش یادآوری می‌کند براساس قولی که به تو داده است چیزی جز حق و حقیقت بر زبان نمی‌آورد و تمام وقایع را همان که بوده و هست بیان می‌کند. از او درباره نحوه ازدواج زنده‌یاد سعیدی‌زاده می‌پرسم؟ می‌گوید: «یادم است در ازدواجش، من و مادرش با تأمل همسرش را انتخاب کردیم. در سفری که عازم به کشور سوریه بودیم با خانواده‌ای هم کاروان بودیم که تشخیص دادیم دختر آنها شایسته همسری سعید ماست. او فرزند یکی از شهیدان آبادان بود که طی ۱۴ روز همسفری از نظر مذهبی، دیانت و تقوا فردی مطلوب بود. سرانجام در سال ۸۴ ازدواج کرد و ثمر ازدواجش نیز ریحانه ۹ ساله و مهیای چهارساله است».

زنده‌یاد حاج «محمدسعید سعیدی‌زاده» کارمند نهاد مقام معظم رهبری دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر بوده است و در کنار آن نیز به حد اعلا و پرورش گروه تواسیح‌اش می‌پرداخت هرچند در کنار آن نیز کارهای فرهنگی دیگری چون همکاری با صدا و سیما آبادان به عنوان مترجم بوده است. او همچنین عضو فعال بسیج از ابتدای دانش‌آموزی‌اش تا کنون بوده است. هرچند او در محل‌های گوناگونی نیز مشغول به فعالیت بوده است چون در بخش ایمنی پالایشگاه آبادان، دادگستری آبادان بخش دادگاه خانواده و به عنوان مربی پرورشی در آموزش و پرورش آبادان نیز بوده است. اما می‌گویند هیچکدام از اینها راضی‌ات نمی‌کرده است و به دنبال فعالیت‌های فرهنگی بوده‌ای تا اینکه زمینه آن نیز در این دانشگاه علوم و فنون خرمشهر فراهم شد. او چند ماه دوره



او با ابراز ناراحتی از فقدان پیکر پسرش و عدم بازگشت پیکر او ادامه می‌دهد: «درست است که پسرش در راه خدا شهید شده است اما آرزوی من و سایر خانواده‌اش این است که پیکر پاکش به وطن بازگردد تا موجبات تسلی خاطر ما را فراهم کند تا بتوانیم در کنار مزارش با او نجوا کنیم و از مسئولان استدعا دارم تا با پیگیری‌های مستمرشان و پس از این همه مدت اضطراب، استرس، نگرانی و بی‌خوابی ما بالاخره که منتظر بازگشت مسافرمان بودیم حالا که زنده برنگشته، کمترین کار برگشت پیکرش به وطنش است».

در ادامه علی سعیدی زاده که حدوداً ۳۰ بهار از زندگی‌اش می‌گذرد، برادر زنده‌یاد حاج «محمدسعید» با اشاره به اینکه من و احمد برادر کوچک‌ترم که ۹ سال از حاج «سعید» کوچک‌تر بوده است، هر سه عضو گروه تواشیح بودیم، ادامه می‌دهد: «این گروه زیر مجموعه‌هایی چون گروه‌های تواشیحی چون اثنی‌عشر و سه گروه دیگر بود و علاوه بر آن گروه ذخیره‌ای داشت که در صورتی که هر کدام از اعضا به دلیلی نمی‌توانستند در اجراها شرکت کنند، فرد دیگری جایگزین می‌شد».

وی با اشاره به پشتکار بسیار قوی حاج سعید در فعالیت‌هایش، می‌گوید: «این گروه حدود ۲۱ سال پیش راه‌اندازی شده و در آغاز کار مخالفان زیادی در شهرستان بود و قابلیت‌های پذیرش این گروه در شهرستان خیلی کم بود. حتی اعضای اولیه گروه نیز تغییر کرده است و هنگامی که زنده‌یاد «امین باوی» به گروه پیوست من از گروه به دلایل کاری و انتقال به یزد خارج شدم و اعضای گروه زنده‌یاد حاج محمدسعید سعیدی زاده، زنده‌یاد حاج فؤاد مشعلی، سیدمعین موسوی، محمدعلی ناصری و رضا معلای حدود هشت سال است که باهم مادام در حال اجرا هستند و زنده‌یاد حاج امین باوی که مداح و مبتهل خوان بوده است با تدبیر حاج «سعید» حدود پنج الی شش سال است که به گروه پیوسته بود».

وی با وجود اینکه وضع روحی مناسبی نداشت، تأکید می‌کند: «زنده‌یاد فؤاد مشعلی از اقوام دور پدرم بود که در گذشته دایی‌اش «احمد مشعلی» عضو گروه بود که پس از جدا شدنش از گروه او را به گروه معرفی کرد. او متولد سال ۶۷ بود و تک پسر خانواده است. همچنین اجراهای گروه در سطح مسابقات شش نفره بوده است اما در سایر محافل و مراسم اجراهای ما از سه نفر تا ۱۲ نفر متغیر بود».

حاج «محمدسعید» فرزند نخست خانواده بوده و سه برادر و چهار خواهر داشته است. پدرش با رزق حلال و حقوق کم و زیاد فرهنگی‌اش، خانواده‌اش را اداره می‌کرده است. پدرت از اخلاق خوب و تسلیم اراده خدا و حق و حقیقت می‌گوید و می‌افزاید: «هنگامی که در رتبه‌های پایین‌تر در مسابقات قبول می‌شد با توجه به اینکه باید اول می‌شد اما همان را قبول می‌کند و از همان شکست‌ها، پیروزی‌های بالایی برای خودش درست می‌کرد. این را می‌توان از گروه‌های تواشیح رقیبش در مسابقات مختلف بی‌رسید! همیشه مسئله تقوا را رعایت می‌کرد و واقعاً یک جوان متقی و باخدا بوده است و در برخورد با خانواده، همکارانش، آشنایان متواضع و فروتن بود که همین مسئله موجب شده است با وجود گذشتن ۲۰ روز از این حادثه عظیم هنوز همکارانش برای عرض ادب و احترام به خانه ما رفت و آمد دارند».

حتی زنده‌یاد «سعیدی زاده» گروه‌های ذخیره برای گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) در نظر گرفته بوده که در صورت رفتن یکی از اعضای کارآموده گروه، فرد دیگری را که ذخیره گروه است، جایگزین کند، پدرش به خصلت خوب دیگرش اشاره می‌کند و می‌گوید: «هر فردی را که دوست داشت عضو گروه تواشیح‌شان شود ناامیدش نمی‌کرد و از او استقبال می‌کرد و این هم دلیلی نداشت جز آن احساس بدی و سردی که اولین بار از سوی گروه درجه سوم آبادان با آن روبرو شده بود».

وی با تأکید بر تأثیر لقمه حلال در زندگی به جوانان توصیه کرد: «اگر جوانان نجابت، تقوا و چشم‌پاکی را رعایت کنند و مشغول کسب و کار حلال شوند و لقمه حرامی را وارد زندگیشان نکنند، خداوند هم به آنها عنایت می‌کند و همسران خوبی نصیبشان می‌کند، چنانکه که من با کسب حلال و روزی که از آموزش و پرورش بدست می‌آوردم و فرزندم را براساس آموزه‌های قرآنی و بهره‌گیری از سیره اهل بیت (ع) و معصومان تربیت کردم».

ابوی زنده‌یاد «سعیدی زاده» با اشاره به بیان اخیر عزیزالله شهبازی، فرماندار ویژه آبادان طی دیداری که به منزل او آمده بود، می‌گوید: «او حرف زیبایی به من زد اینکه «تا چند روز پیش حاج محمدسعید، پسر تو بوده است و الان پسر کل ایران و کل جهان شیعه است و الان مختص تو نیست. او فرزند کشور ایران شده است، لذا من به وجودش افتخار می‌کنم».



آرزویی که در منا محقق شد

اما امین باوی که دوستانش وی را حنجره طلایی گروه صدا می‌زدند، به صورتی کاملاً اتفاقی به گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) اضافه شد، مدیر گروه (مهاجر الی الله محمد سعید سعیدی زاده) که تمام زندگی خود را وقف گروه تواشیح شهر آبادان کرده بود، برای کشف استعداد های تواشیح آبادان به همه جا سر می‌زد تا گروهشان حرکت روبه جلو خود را حفظ کند.

یک روز در حسینیه‌ای که امین باوی در آن مداحی می‌کند، حضور می‌یابد و صدای او را کشف می‌کند، از او برای عضویت در گروه دعوت به عمل می‌آورد تا از همانجا تکخوان جدید گروه مشخص شود، به این صورت امین باوی به عضویت گروه در می‌آید.

عروج امین باوی با آن صدای شورانگیز خود که یک تنه گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) را به اوج تواشیح ایران رساند، چهل روزه شد.

تکخوان گروه بود، خطیبی توانا که در تمامی آبادان چهره‌ای شناخته شده بود، اگر نگوئیم خوش صداترین به حتم یکی از خوش صداترین تکخوان‌های گروه‌های تواشیح در کشور بود، بسیاری از کارشناسان اعتقاد داشته و دارند که بخش زیادی از کسب رتبه اول مسابقات قرآن تواشیح در سال ۱۳۹۳ که اتفاقاً در آبادان برگزار شد، مدیون صدای زیبای امین باوی دانست.



بود، همین آوازه بود که پای «زنده یاد سعیدی زاده» مدیر گروه تواشیح را به هیئت او باز می‌کند تا گروه تواشیح باقرالعلوم(ع) تک‌خوان خود را پیدا کند.

هر شخصی در زندگی خود دارای یک راز است و امین نیز برای خود چندین راز داشت، راز اول طلب شهادت بود، امین باوی بعد از نماز، دعای خاصی را زمزمه می‌کرد که تکرار این دعا باعث شده بود تا همه پی به راز آن ببرند، این دعا چیزی جز دعا برای دست یافتن به مقام شهادت نبود و به قول برادر بزرگتر امین «چه خوب مزد مداحی‌های شورانگیز خودش را گرفت».

راز دیگر امین چه بود؟ شاید بسیاری اوج فعالیت دینی و مذهبی امین باوی را حضور در گروه تواشیح و یا مداحی در هیئت بدانند، کما اینکه بسیاری هنوز هم اینگونه فکر می‌کنند، اما اوج هنر امین باوی نه صدای خوش او بود در گروه تواشیح و نه هیچ چیز دیگر، اوج هنر امین باوی راه‌اندازی مؤسسه‌ای خیریه به همراه چند نفر از همکارانش بود. فعالیتی که برای او یک راز بود و هیچ‌کس از آن اطلاعی نداشت.

مؤسسه‌ای که هیچ اسم و رسمی نداشت و هیچ‌کس هم از آن خبری نداشت مگر بعد از عروج امین باوی، حتی خانواده‌اش نیز از این فعالیت وی خبر نداشتند و بعد از شهادتش از این موضوع مطلع شدند. تا زمان شهادت امین حتی خانواده‌اش اطلاع نداشتند که امین باوی در بین محرومان آبادان به «ابوالمساکین» شهرت داشته است.



زنده یاد، امین باوی، سه برادر و سه خواهر داشت و از وی دو فرزند پسر به یادگار مانده است. وی در قسمت حراست لوله و گاز شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران کار می‌کرد.

مهدی دغاغله، داور بین‌المللی و یکی از اساتید علم قرائت قرآن کشور در مورد این گروه و صدای امین باوی گفته بود که بعید می‌دانم تا ۱۰ یا ۲۰ سال آینده چنین صدایی هم از نظر فنی و هم از نظر معنویت ظهور کند.

امین باوی در سال ۶۴ و در اهواز متولد و در آبادان بزرگ شد. کوچکترین فرزند خانواده بود. از زمان کودکی عشق به تواشیح و ابتهال در وجودش شعله می‌کشید و از هر فرصتی برای اجرا و تمرین متنی برای ابتهال در خانه استفاده می‌کرد. این عشق به ابتهال و تواشیح را باید در عشق و علاقه او به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) جستجو کرد. علاقه‌ای که شعله آن تنها با تواشیح آرام می‌گرفت و مهار می‌شد.

تا قبل از حضور در گروه تواشیح باقرالعلوم(ع) در هیئتی که خود بانی آن بود، در رثای اهل بیت(ع) مرثیه‌سرایی می‌کرد و با جلسه گردانی منحصر به فردش نامی برای خود در آبادان دست و پا کرده

راز سوم امین چه بود؟ بدون شک راز سوم امین باوی چیزی جز صدای منحصر به فردش نبود. چه رازی در این صدا بود که تا به گوش مستمع می‌رسید یارای بلند شدن را نداشت، شاید اگر خود امین بود بهتر و بیشتر در مورد این راز می‌توانست بگوید اما ...

حالا امین باوی و دو نفر دیگر از هم‌گروهی‌هایش در گروه تواشیح باقرالعلوم(ع) اگر چه در بین ما نیستند اما صداها و نواها و نعمات این عزیزان از دست رفته ضبط شده و در اختیار جامعه قرآنی است، همین، آنها را تا ابد جاودانه خواهد کرد و یادشان را در جامعه قرآنی نگه می‌دارد. هرچند که خودشان نیستند اما نوای گرمشان و همخوانی‌های که از قرآن داشتند همیشه در یادها می‌ماند.

امین باوی علاوه بر صدای ماندگاری که به یادگار گذاشت دو پسر به نام‌های «حیدر» و «عمار» که سه و یک‌ونیم ساله هستند نیز به یادگار گذاشته است.

این تمام داستان «امین باوی» بود، داستانی که هیچ‌کس فکرش را نمی‌کرد قهرمان آن در منا، جامه عمل بر آرزوی دیرینه صاحب آن بپوشاند. شاید غم‌انگیزترین فراز داستان عروج امین باوی زمانی باشد که برادر، یک روز قبل از فاجعه منا با او تماس می‌گیرد و در مورد سرنوشت هیئت می‌پرسد و زمان بازگشت امین و پاسخی که هنوز هم در گوش برادر زنگ می‌زند؛ «فعلاً» برای مداحی به کسی ننگید، چون خودم هستم و برمی‌گردم، اگر نرسیدم زنگ می‌زنم» و حالا این کلمات روزی چند بار در گوش برادر زنگ می‌زند، اما اثری از تماس امین نیست...







جوان ترین قاری مهاجر الی الله

و نذری که زمان ادایش نزدیک است

پدر فؤاد مشعلی، در مورد فرزندش می گوید: «از مقطع دبستان گرایش به قرآن کریم و تواشیح پیدا کرد و با دسته های عزاداری همراه می شد در محرم هم با بچه های مسجد امام محمدباقر (ع) هیئت را اداره می کردند. در مدرسه نیز صبح ها قرآن می خواند و در دوره راهنمایی عضو فعال بسیج مدرسه بود.»

فؤاد مشعلی نصاب پرده بوده است، اما به دلیل کسادی بازار عملاً سفارشی نداشته است و برخی وقت ها کارهای نقاشی ساختمان نیز انجام می داده است. غیر از این پرداختن به گروه تواشیح بیشترین وقت او را پر می کرد.

همه افرادی که با فؤاد مشعلی حشر و نشری داشته اند؛ اخلاق بسیار خوب و آرامش ظاهری وی را مهم ترین ویژگی این مهاجر الی الله می دانند. احترام به بزرگترها و ویژگی دیگری بود که بسیاری از دوستان و اقوام دور و نزدیک به آن اذعان دارند.

شروع فعالیت های قرآنی از ۱۳ سالگی

پدر فؤاد مشعلی در این زمینه می گوید: «این ۲۵ سال که از سن پسر من سپری شد جز خوبی چیزی ندیدم و این خوب بودن را نتیجه حضور در عرصه قرآن می دانم. فؤاد از ۱۳ سالگی وارد فعالیت های قرآنی شد و همراه دایی اش که قاری قرآن است، به مجالس قرآنی می رفت، البته مادرش هم

فؤاد مشعلی جوان ترین عضو کاروان قاریان اعزامی به سفر حج بود که در حادثه منا عروجی شهادت گونه داشت، وی از چند سال گذشته در روز اربعین نذری داشت که حالا نوبت ادای آن است، اما بدون حضور خودش.

جوان ترین عضو کاروان قرآنی اعزامی به سرزمین وحی، فؤاد مشعلی بود، یکی از اعضای گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) آبادان که دو سال قبل، رتبه اول مسابقات ابتهال و مدیحه سرایی کشور را به دست آوردند و به دنبال آن و البته با یک سال تأخیر به عنوان گروه تواشیح کاروان قاریان اعزامی به حج، برای این مأموریت قرآنی انتخاب شدند.

تولد در اصفهان بزرگ شدن در آبادان

فؤاد مشعلی ۱۶ مهرماه امسال و درست دو هفته بعد از فاجعه منا ۲۵ سالگی خود را پشت سر گذاشت، در اصفهان به دنیا آمد تا چهارسالگی در این شهر بود و در ادامه به آبادان آمد تا به نوعی بزرگ شده آبادان باشد. تنها یک خواهر دارد و تحصیلات خود را در مقطع دیپلم کامپیوتر به پایان برده بود.

آخرین تماس

مادر فؤاد مشعلی نیز در مورد آخرین ارتباطاتش با فؤاد در مکه می گوید: «بامداد چهارشنبه یک روز قبل از حادثه بود که تلفنی با هم حرف زدیم، گفت قصد رفتن برای انجام دادن مناسک را دارد و تلفن همراه با خودش نمی برد، از ما خواست که نگران نباشیم، از آن روز دیگر صدای فؤاد را نشنیده ایم و البته توکل به خدا دارم که یکبار دیگر صدای فؤاد را بشنوم، الان هم با عکسش صحبت می کنم. ناراضی نیستم؛ چرا که خدا خودش داده است و خودش هم روزی خواهد برد».

با وی کار می کرد تا اینکه کم کم راه افتاد، به طوری که قرآن و زمزمه های دینی، ملکه ذهن این پسر شده بود که در خانه هم که می نشست و در مواقع کار و بیکاری قرآن زمزمه می کرد».

نذری که بدون حضور فؤاد ادا می شود

فؤاد مشعلی، چند سالی بود که نذر کرده بود تا در اربعین حسینی در خیل عزاداران امام حسین (ع) و در سرزمین کربلا حضور داشته باشد، اما تقدیر برای وی این گونه رقم زد تا اربعین سال ۹۴ جسماً فرصت حضور در کربلا را نداشته باشد اما قطعاً فؤاد آنجاست.

پدرش در مورد ادای نذر حضور در عزاداری اربعین حسینی در کربلا می گوید: «امسال این نذر را ادا خواهیم کرد، اگر ما این کار را نکنیم، پرچم فؤاد بر زمین خواهد ماند و تا زمانی که زنده هستیم اجازه پایین ماندن پرچم این نذر را نخواهیم داشت، مطمئناً هر سال ادا خواهیم کرد».

مادر فؤاد مشعلی در مورد زمانی که گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) رتبه اول کشوری را به دست آورد نیز می گوید: «قبل از شروع مسابقات، تمرینات بسیار سخت و فشرده ای داشتند، اعضای گروه به مدت چهارماه فشرده تا ساعت یک بامداد، تمرین می کردند به حدی این تمرینات فشرده بود که کسب رتبه ای غیر از اول شدن انتظار نمی رفت، لحظه ای که به عنوان گروه اول معرفی شدند، هیچ گاه فراموش نمی کنم، صحنه بسیار عجیبی بود که دیدنش برای همه ما زیبا بود».

دغدغه های یک مهاجرالی الله

اما فؤاد مشعلی غیر از دغدغه هایی که در مورد آینده گروه تواشیح داشت، دغدغه هایی هم در زندگی داشت که اولین آنها پیدا کردن کسب و کار بود و بعد هم ازدواج که این دو برای فؤاد همچون زنجیری به هم متصل بودند.

«یکی دو روز قبل از اعزام، لباس احرام را پوشید، یک لحظه به من نگاه کرد و گفت؛ انگار الان کفن پوشیده ام، داشتیم نگاه می کردم و در حال قالب تهی کردن بودم، بهش گفتم پیش من حاجی هستی، قبل از رفتن بهش می گفتم حاجی، خدا را شکر کردم که پسر من را با این لباس دیدم، لحظه شماری برای رفتن می کرد»، اینها را پدر فؤاد مشعلی در مورد روزهای قبل از اعزام به سفر حج و حال و هوای فرزندش در آن روزها می گوید و در ادامه در مورد رابطه اش با سایر اعضای گروه نیز می افزاید: «با سعیدی زاده، با توجه به اینکه از یک طایفه هستیم، بسیار گرم بود و همیشه سعیدی زاده، فؤاد را مانند فرزند خودش می دانست».



بزرگداشت جان باختگان فاجعه منا با حضور رهبر معظم انقلاب

در این مراسم حجت الاسلام والمسلمین صدیقی در سخنانی با بیان اینکه فاجعه‌ی منا وجدان‌ها را آرزده و دل‌ها را جریحه‌دار کرد، گفت: آل سعود در خون پاک‌ترین انسان‌ها مقصر است. همچنین به‌طور هم‌زمان، مراسم بزرگداشت و یادبود جان‌باختگان مظلوم فاجعه‌ی منا در شبستان امام خمینی رحمه‌الله حرم حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها در قم و سایر مراکز استان‌های سراسر کشور از سوی رهبر معظم انقلاب برگزار شد.

از حاشیه‌های این مراسم، پخش تلاوت دو قاری مهاجر الی الله حسن دانش و محسن حاجی حسنی کارگر بود.

مراسم بزرگداشت و یادبود جان‌باختگان مظلوم فاجعه‌ی منا از سوی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر یکشنبه ۱۲ مهرماه در حسینیه حضرت امام خمینی (ره) برگزار شد.

در این مراسم که با حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی، تعدادی از خانواده‌های جان‌باختگان فاجعه‌ی منا، رؤسای قواء، علما و روحانیون، شخصیت‌ها و مسئولان کشوری و لشکری و اقشار مختلف مردم برگزار شد، قاریان قرآن کریم آیاتی از کلام‌الله مجید را تلاوت کردند و سپس مداحان اهل بیت علیهم‌السلام در رثای حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام و در سوگ جان‌باختگان مظلوم فاجعه‌ی منا به مرثیه‌سرایی پرداختند.



حاشیه‌نگاری از بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله:

همه قرآنی‌ها آمده بودند

بعد از اقامه نماز مغرب و عشاء مراسم به طور رسمی آغاز شد، در ورودی مسجد پدر محمدسعید سعیدی زاده و فواد مشعلی و نیز برادر امین باوی ایستاده بودند تا پذیرای تسلی دادن‌های جامعه قرآنی باشند، مصطفی حاجی حسنی کارگر، برادر محسن حاجی حسنی کارگر نیز در اواسط این مراسم به جمع خانواده‌های داغدیده اضافه شد.

پدر فواد مشعلی، عکس فرزندش را به همراه داشت و جلوی سینه خود گرفته بود و هر چند لحظه یکبار بوسه‌ای نثار لبخند خشکیده شده فواد بر روی کاغذ می‌کرد، داغ فقدان فواد مشعلی زمانی بیشتر می‌شود که تک پسر خانواده مشعلی بود و قرار بوده است تا بعد از بازگشت از حج به خواستگاری بروند.

مراسم با تلاوت مسعود سیاح‌گر جی، قاری بین‌المللی کشورمان آغاز شد، وی که یکی از اعضای کاروان قرآنیان

مراسم بزرگداشت قاریان مهاجر الی الله در مسجد امام صادق(ع) تهران برگزار شد، مراسمی که اساتید قرآنی با حضور پرشکوه خود سنگ تمام گذاشتند و در پایان نیز اشک‌های خود را بدرقه راه خانواده‌های داغدار کردند.

مسجد امام صادق(ع) میدان فلسطین، شاهد حضور جمع کثیری از قرآنی‌ها کشور بود، قرآنی‌ها همه آمده بودند تا در فراق پنج ستاره پر فروغ فعالیت‌های قرآنی کشور عزاداری کنند و خود را در این غم عظمی با خانواده‌های معزاشریک بدانند.

شاید تا مدت‌ها مسجد امام صادق(ع) که همچون نگینی در ضلع جنوب غربی میدان فلسطین می‌درخشد، این همه چهره قرآنی را به خود نبیند. از نکات مهم حضور قرآنی‌ها در این مراسم، پوشیدن رخت سیاه بود تا نشان دهد در این ماتم عظمی نه تنها خانواده‌های پنج قاری مهاجر الی الله که همه جامعه قرآنی داغدار هستند.

در این مراسم تلاوت‌هایی از زنده یاد حسن دانش، محسن حاجی حسنی کارگر و اجرای گروه تواشیح باقرالعلوم (ع) پخش شد که باعث منقلب شدن حاضران در مراسم شد تا برای لحظاتی صدای آه و ناله اساتید قرآنی کشورمان به آسمان بلند شود، این انقلاب روحی در زمان پخش تلاوت محسنی حاجی حسنی کارگر بیشتر بود.

در زمان ورود حجت الاسلام ابوترابی فرد، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی به این مراسم بر مصائب صورت گرفته بر این خانواده گریست. همچنین در زمان سخنرانی وی چندین بار شاهد حلقه زدن اشک در چشمانش بودیم.

اعزامی به سفر حج بود در ابتدای تلاوت خود با حالتی گریان و با بغضی سخت در گلو نجات خودش از آن فاجعه را معجزه دانست و گفت هنوز هم مبهوت است که چگونه توانسته است زنده بماند.

در این مراسم نه تنها حضور اساتید و پیشکسوتان قرآنی کشورمان پرشکوه بود، بلکه قاریان جوان و حتی خردسال کشورمان نیز با حضور در این مراسم خود را در این غم بزرگ سهیم دانستند، از جمله فعالان قرآنی خردسال حاضر در این مراسم «حنانه خلفی»، حافظ کل قرآن کشور بود.



جامعه قرآنی طی بیانیه‌ای خواستار شدند؛

امور حرمین شریفین به نمایندگان همه مسلمانان سپرده شود

۷۵

جامعه قرآنی کشورمان در مراسم بزرگداشت شهدای قرآنی فاجعه منا «قاریان مهاجر الی الله» طی بیانیه‌ای خواستار واگذاری امور حرمین شریفین به نمایندگان همه مسلمانان شدند.

مراسم بزرگداشت شهدای قرآنی فاجعه منا ۱۴ مهرماه در مسجد امام صادق(ع) میدان فلسطین تهران و با حضور پرشکوه جامعه قرآنی و اعضای خانواده جان باختگان کاروان قرآنی برگزار شد.

در این مراسم بیانیه جامعه قرآنی در محکومیت سوء تدبیر و بی کفایتی آل سعود در فاجعه منا توسط علی اکبر حنیفی، پیشکسوت قرآنی قرائت شد که متن این بیانیه به شرح زیر است؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا»

حادثه سهمگین و جانگداز منا که در آن هزاران نفر از مهمانان خدا و رسول(ص) از سراسر جهان اسلام و صدها نفر از حاجیان



ساخته است چنین مصیبت‌های بزرگ را با همه تلخی‌های آن با صبر جمیل به ابزاری برای دریافت بشارت‌های بزرگ از خدای متعال مبدل می‌کند.

بشارت جوشش رحمت الهی و بارش الطاف و تحسین‌های او.

گفتمان «اَنَا اللهُ و اَنَا الیه راجعون» است که بشریت در حال دور شدن از رب‌العالمین و غفلت از خود و ناتوان از مشاهده منافع و بالنتیجه تراج آن توسط شیاطین‌الجن و الانس را به خود می‌آورد و حج ابراهیمی که پایه‌های نظام سلطه که فرهنگ و اقتصاد و سیاست جهان و ملت‌ها را تحت سیطره خود درآورده است و قربانیان منا پرچم برافراشته اسلام خواهند بود تا حمد و نعمت و ملک را که بازگوکننده فرهنگ و اقتصاد و سیاست الهی است، بر جهان حاکم سازند و سلطه‌گران را به چالش بکشند که «ان‌الحمد و النعمه لک و الملک لا شریک لک لبیک» و حاجیان امسال توانستند با جان خود شیطان را رمی کنند و ضربات چنان مرگباری بر او وارد کنند که از برق آن بشارت‌های بزرگ برای امت اسلامی مشهود است.

گرچه شیطان دست انتقام خود از حجاج بی‌گناه را از آستین بی‌کفایتی و اغراض فاسد و سنگدلی‌های آل سعود خارج کرد ولی آتشی که از این فاجعه بر پیکره امت اسلامی افتاد، خیلی زود دامن آتش‌افروزان را خواهد سوزانید.

اگر دشمنان اسلام سرمایه‌های سنگینی برای دور کردن مردم از خدا و معنویت و توحید و اسلام ناب هزینه کرده‌اند، حادثه منا این سرمایه‌ها را بر باد داد و دل‌های جهانیان را متوجه پیامی کرد که حاجیان چنان شکوه‌مند برای ابلاغ آن جان دادند.

هم‌میهن، با لباس احرام به آسمان پر کشیدند و با دلخراش‌ترین شکل و با لب تشنه جان سپردند، جهان اسلام را به سوگ نشاند و زخمی التیام‌ناپذیر را بر پیکره امت اسلامی وارد ساخت.

کسانی که به دعوت خدا لبیک اجابت گفته و در حرم امن او حتی اعراب جاهلی و مشرکان محروم از نورانیت، حرمت و امنیت آن را پاس می‌داشتند و سقایة‌الحاج و پذیرائی از مهمانان رب‌البیت را برای خود افتخار می‌دانستند، مظلومانه کشته شدند، نشان از عمق فاجعه جانسوزی دارد که قصورها و تقصیرها و عنادها و عداوت‌ها و خودکامگی‌های جنایت‌پیشگان سنگدل و وحشی آن را رقم زد و حریم امن الهی قربانگاه مظلومانی شد که ده‌ها هزار چشم انتظار در خاندان آن‌ها لحظه‌شمار زیارت آن‌ها و کسب نورانیت از سعی مشکور آن‌ها بودند و اینک ملت‌ها به عزای آن عزیزان خود نشست‌اند.

«ولم‌تلثم فلتذر، الدمع و لیصرخ الصارخون و یضح الضاجون ...»

الحق چنین مصیبت بزرگی چنان سنگین و جانکاه است که قلم‌ها از وصف آن عاجز است و دل‌های داغدار را جز دست انتقام الهی و رب‌البیت‌الحرام و رب‌المشعر‌الحرام، آرام نخواهد کرد.

البته مصیبت‌ها هرچند بزرگ، وقتی با صبر برآمده از عرفان ملتی بزرگ مواجه شود، مولد بشارت‌های بزرگ خواهد بود. هم برای افراد و هم برای جوامع و هم برای امت اسلامی.

ملتی که صبر او متکی بر معرفت اَنَا اللهُ است و گفتمانی را که برگرفته «اَنَا الیه راجعون» بر فضای زندگی خود حاکم



می خوانند که «اتَمَّا أَمَرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ - وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ» و بر ما می آموزند که «قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ» چرا که «سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ؛ فَتَعْرِفُونَهَا» و خداوند هرگز از آنچه که اینها کردند و می کنند، غافل نیست.

جامعه قرآنی کشور که این مجلس با شکوه را برای تکریم از این ستارگان فروزان قرآنی و عرض تسلیت به پیشگاه مقدس حضرت بقیه الله عجل الله فرجه و نائب برحقش حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای (مدظله العالی) و خانواده های مکرم و معظم این عزیزان و همه ملت ایران و همه اهل قرآن در سراسر جهان برگزار کرده است، با تجدید پیمان با رهبر عظیم خود و اعلام آمادگی برای اجرای فرامین معظم له و با حمایت از مواضع حکیمانه در قبال جنایت پیشگان اعلام می دارد؛ امریکا و اسرائیل و نوکران منطقه ای او با این گونه فاجعه آفرینی ها روز به روز ملت ایران را از خود متنفرتر کرده و برای روز انتقام آماده تر می سازند. درس ها و عبرت ها و پندهای این مجامع برای ملتی هوشیار و با بصیرت و اهل استقامت بسیار سازنده است. مصیبت هر چه عمیق تر، نفرتی را هم سنگ خود در دل های این ملت ایجاد می کند. این مصیبت فراموش نشدنی نفرتی پایان ناپذیر و فزاینده ای را از استکبار و عمال او در دل ها پدید آورد که ان شاء الله سرمایه بزرگ برای نواختن سیلی انتقام بر گونه دشمنان خدا و رسول خدا (ص) و ملت عزیز ایران خواهد بود.

از خداوند کریم و رحیم خواهانیم که توهین آل سعود به مهمانان خود را با تکریم متناسب با کرم خود به شایستگی جبران فرماید و به خانواده های داغدار آن ها صبر و سکینه و بشارت نازل فرماید و دل امت اسلامی را با انتقامی سخت از سلطه گران و سقوط آل سعود شاد فرماید.

اگر دشمنان اسلام با تمام قدرت به میدان ایجاد تفرقه بین مسلمانان وارد شدند و آرزوی آن ها به جان هم انداختن مسلمانان و بر پا کردن جنگ های فرقه ای بود. قربانیان منا که از همه ملت ها و کشورها با رنگ، زبان و مذهب مختلف برادروار و به طور جمعی جان نثار کردند، وحدت و یکپارچگی و درهم تنیدگی انضمام ناپذیر آن ها را به نمایش گذاشتند.

اگر رژیم دست نشانده و نوکر صفت سعودی تلاش می کرد از خود خادم الحرمین در افکار مسلمانان بسازد، فاجعه منا او را رسوا کرد و همه مسلمانان او را به عنوان رژیمی مهمان کش شناختند که حتی در حد اعراب جاهلی نیز کفایت ندارد و باید امور حرمین شریفین که متعلق به جهان اسلام است، به نمایندگان همه مسلمانان جهان سپرده شود.

مجامع مدعی حقوق بشر در جهان که به بهانه های جزئی جنجال ها و شیون ها بر پا می کنند، با سکوت و رفتار ناشایست در قبال چنین حادثه دلخراش و عظیمی خود را رسواتر از همیشه ساختند و جهانیان فهمیدند که این ها آلت دست قدرت های ستمگرند. این هنوز آغاز کار است که «وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ».

جامعه قرآنی کشور که علاوه بر داغ داری نسبت به همه عزیزان به عزایی مضاعف در غم فراق ۵ ستاره پرفروغ از کاروان نور ۲۰ نفره خود دارد، ستارگان درخشانی همچون «حسن دانش» و «محسن حاجی حسنی کارگر» که امسال قله های قرائت جهانی در ایران و مالزی را در اختیار داشتند و نام هایی آشنا برای همه قرآنی های جهان که امروز داغدار مصیبت آنها شدند، بودند و نیز عزیزانی چون «محمد سعید سعیدی زاده»، «امین باوی» و «فواد مشعلی» که با ابتهالات روح بخش خود جان ها را جلا بخشیدند و امروز فی «مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ» اند و بر ما



پیام تسلیت افراد و نهادهای قرآنی



«و من یخرج من بیته مهاجرا الی الله و رسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله»

فاجعه تلخ و سراسر غم و اندوه منا در مکه مکرمه متأسفانه موجب جان باختن جمع کثیری از حجاج بیت الله الحرام و زائران حرم امن الهی در روز عید سعید قربان شد. در این فاجعه سهمگین و دردناک، متأسفانه چهره‌های ارزشمند و عزیزی از جامعه قرآنی کشورمان نیز جان به جان آفرین تسلیم کرده و در این سفر نورانی به دیار معبود شتافتند. عصر امروز در آستانه عید سعید غدیر خم مطلع شدیم با پایان یافتن عملیات جستجوی مفقودین، علاوه بر حاج محسن حاجی حسنی کارگر، قاری بین‌المللی و حاج امین باوی عضو گروه تواشیح باقرالعلوم(ع)، سه تن دیگر از عزیزان کاروان قرآنی حج آقایان حاج حسن دانش، حاج فواد مشعلی و حاج محمدسعید سعیدی‌زاده در جمع قربانیان سرزمین منا جان خود را در طبق اخلاص نهاده و اسماعیل وار به لقای معشوق و دیار معبود شتافته‌اند.

اینجانب عروج عارفانه اعضای کاروان قرآنی را در این سفر نورانی به مقام معظم رهبری، جامعه قرآنی، خانواده‌های گرامی آن عزیزان سفر کرده و همه دلسوختگان تسلیت و تعزیت عرض می‌نمایم، برای روح بلند آن عزیزان به حق پیوسته رحمت واسعه الهی و برای خانواده‌های معزا و تمامی بازماندگان و وابستگان صبر جمیل و اجر جزیل را از پیشگاه حق تعالی مسألت می‌نمایم.

علی محمدی

نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه

۱۰ مهر ۹۴

«انا لله و انا الیه راجعون»

ضایعه تأسف بار عروج ملکوتی استاد و مفسر قرآن کریم آیت‌الله مؤیدی ریاست محترم مجمع مفسرین را خدمت حوزه‌های علمیّه بویژه مراجع عظام تقلید و حوزه علمیه قم تسلیت عرض می‌کنیم. ایشان با سابقه طولانی در تدریس تفسیر، ریاست مجمع مفسرین را به عهده گرفت که حدود ۳۰۰ نفر از اساتید درس تفسیر در آن عضویت دارند. عروج ملکوتی این استاد شریف به همراه قاریان و حافظان قرآن اعزامی به حج، قلب مردم ایران بویژه جامعه قرآنی را جریحه‌دار کرد. از خداوند کریم اجر جزیل و صبر جمیل برای بازماندگان آرزو می‌کنم.

محمد رضا حشمتی

معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۱۱ مهر ۹۴





۷۹

اینجانب ضمن تسلیت عروج مظلومانه تمامی جانباختگان فاجعه منا به حضرت ولی عصر (عج) و نایب بر حق ایشان آیت الله العظمی خامنه‌ای برای درگذشتگان این مصیبت عظیم علو درجات و برای بازماندگان آنها نیز صبر و شکیبایی از درگاه خداوند خواستارم.

مهدی قره‌شیخلو

رئیس سازمان دارالقرآن الکریم - ۱۱ مهر ۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم
الذین إذا أصابتهم مْصیبةٌ قالوا انا لله و انا الیه راجعون
دست بی کفایت آل سعود مصیبت جان باختن مظلومانه بیش از ۴ هزار نفر از مسلمانان را به جهان اسلام تحمیل کرد تا سندی باشد بر اینکه رژیم برادرکش و خونریز آل سعود که دستش تا مرفق بر خون مردم مظلوم یمن، سوریه و بحرین آلوده است لیاقت عنوان «خادم حرمین شریفین» را ندارد و جهان اسلام هرچه سریع‌تر باید این دست گنه‌کار را از حرم امن الهی کوتاه کند.

رحلت مظلومانه ۴۶۴ هموطن ایرانی که خانواده‌های آنها در این ایام مہیای استقبال از عزیزانشان بودند داغی مضاعف بر دل ما نهاد و پنج عزیزی که در این حادثه از پیکر جامعه قرآنی کشور جدا شدند قلب‌های دوستداران قرآن و عترت را مالا مال از غم و اندوه کرد.

در این بین مرحوم محسن حاجی حسنی و مرحوم حسن دانش به مانند دو پرنده همسفری شدند که به همراه یکدیگر اوج گرفته و بر رفیع‌ترین قله‌های قرآنی جهان نشستند و با هم نیز از بین ما پر کشیدند تا تنها حسرتی از روزهای غرور و افتخار آفرینی خود بر دل دوستدارانشان باقی گذارند.

بی‌شک این دو عزیز و آقایان امین باوی، فواد مشعلی و محمدسعید سعیدی‌زاده اعضای فقید گروه تواسیح باقرالعلوم (ع) خوزستان خدمات شایانی در ساحت قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام داشتند که ذخیره روز حساب آنها خواهد بود.

بسم الله الرحمن الرحيم
«الذین یُبَلِّغُونَ رِسالَاتِ اللَّهِ وَ یَخْشَوْنَهُ وَ لَا یَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَ كَفَى بِاللَّهِ حَسِیبًا» (احزاب/۳۹)
عروج ملکوتی و شهادت‌گونه پنج نفر از قاریان و موشحان ممتاز جمهوری اسلامی ایران به دیار باقی در حادثه تأسف بار منا؛ آقایان حسن دانش، محسن حاجی حسنی کارگر، محمد سعید سعیدی‌زاده، امین باوی و فواد مشعلی قلب جامعه قرآنی را آکنده از غم و اندوه نمود. شورای عالی قرآن با تسلیت این ضایعه جانگداز به محضر بقیة الله الأعظم امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، بزرگ پرچمدار قرآن جهان اسلام رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، خانواده‌های محترم این عزیزان و جامعه قرآنی کشور، علو درجات را برای ایشان و صبر جمیل برای بازماندگان از درگاه خداوند متعال مسألت می‌نماید.

بدون تردید در قاموس رحمت و اسعه پروردگار عالم، اجر این قرآنیان فقید که با رسالت تبلیغی و مأموریت اجرای برنامه‌های قرآنی و انجام مناسک حج به سرزمین وحی مشرف

شده بودند، رضوان الهی است که گوارای وجودشان باد: «وَمَنْ یَخْرُجْ مِنْ بَیْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَ رَسُولِهِ ثُمَّ یُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَ كَانِ اللَّهُ غَفُورًا رَحِیمًا» (نساء/۱۰۰)

ان شاء الله جامعه قرآنی جمهوری اسلامی ایران با تشییع باشکوه پیکر این عزیزان و برگزاری مراسم بزرگداشت، مراتب حق شناسی خود را به نمایش خواهد گذاشت.

شورای عالی قرآن - ۱۱ مهر ۹۴





راديو قرآن این مصیبت را به ولی الله الاعظم (عج)، مقام معظم رهبری، عموم قرآن دوستان و همه اصحاب جامعه قرآنی به خصوص خانواده‌های محترم‌شان تسلیت عرض می‌کند و برای آن قاریان قرآن از درگاه حضرت پروردگار آموزش و رحمت و برای بازماندگان محترم شکیبایی و تندرستی و پاداش نیکو مسألت می‌نماید.

راديو قرآن - ۴ مهرماه ۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 «وَمَنْ يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا؛ و هر که در راه خدا هجرت کند، در زمین اقامتگاه‌های فراوان و گشایش‌ها خواهد یافت و هر کس [به قصد] مهاجرت در راه خدا و پیامبر او از خانه‌اش به درآید، سپس مرگش در رسد پاداش او قطعاً بر خداست و خدا آمرزنده مهربان است.» (نساء/ ۱۰۰)

درگذشت قاریان جوان، خوش‌خون، با اخلاق و عضو گروه اعزامی به حج تمتع که بدون تردید با کسب رتبه‌های نخست در مسابقات داخلی و خارجی و اجرای برنامه‌های متعدد قرآنی در کشور، نقش تبلیغی و آموزشی مهمی داشتند، برای جامعه قرآنی دردآور بود.



شورای عالی انقلاب فرهنگی
 شورای توسعه فرهنگ قرآنی

«وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ»
 (سوره نسا / ۱۰۰)

سانحه سخت و ضایعه صعب سرزمین وحی که موجب انکسار قلوب مومنین و انزجار احرار عالم شده است به محضر حضرت بقیة‌الله ارواح من سواه فداء، مقام معظم رهبری مدظله الوارف، عموم ملت سوگوار و خصوص خانواده‌های داغدار تسلیتعرض نموده و غفران حضرت سبحان را برای راحلان ضیوف الرحمان مسألت می‌نماید. همان حاجیان مهاجر دارالسلام که در عید الاضحی جان قربان کردند و «لِيُذْخِلَهُمْ مُدْخَلَ رِزْوَانِهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ» (سوره حج ۵۹۷) ان‌شاءالله.

ریشه تکفیر و زنجیری که اکنون گریبانگیر جوامع اسلامی شده است نتیجه تولیت خائنان اعمی و مغلول‌الید بر بیت شریفی است که دیروز معمار و خادم «اولی الأیدی و الأبصار» آن ابراهیم(ع) بود و امروز آل منحوس هواپرستی که به جهل و جنون مفتون است. «وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ»

دبیرخانه شورای توسعه فرهنگ قرآنی همراه با عموم قرائیان و ایمانیان عروج مظلومانه و شهادت گونه عزیزان قرآنی خویش را با مژگانی خون پالا به داغ و دریغ سوگ می‌نشیند و امید که خداوند سبحان اجر صبر بر این مصیبت را بیداری مسلمانان و اقامه فرهنگ قرآن در جوامع اسلامی قرار دهد و امنیت از دست رفته مهبط وحی با هدم و طرد آل سعود بازگردد. «وَلِيُذْخِلَهُمْ مِّنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا»

دبیرخانه شورای توسعه فرهنگ قرآنی - ۷ مهر ۹۴

پیام تسلیت استاد عباس سلیمی

در پی عروج پنج عضو کاروان قرآنی اعزامی به حج در فاجعه منا، عباس سلیمی، استاد و پیشکسوت قرآنی پیام تسلیتی صادر کرد. متن پیام بدین شرح است؛

خاندان والامقام قرآنیان سرافراز و مهاجر الی الله، سلام علیکم بما صبرتم؛ اگرچه سراسر ایران اسلامی در پی وقوع فاجعه غمبار منا که از رهگذر سوءمدیریت سیاه و شوم آل سعود رخ داد به سوگ نشسته و در این مصیبت جانکاه، جمعی از قهرمانان قرآنی و مهاجرین الی الله نیز در جوار بیت الله الحرام به دیدار صاحب البیت نائل گشتند، لکن به موازات آرزوی رفعت درجات آن عزیزان سفر کرده و عرض تسلیت و تعزیت به محضر مبارک شما خانواده‌های صبور و مقاوم، مستحضر باشید که بنابر فرمایش پیامبر خاتم (ص)، کیفیت رحلت و برانگیخته شدن و عبور از صراط، توسط حاملان قرآن و عزیزان شما به مانند انبیاء الهی بوده

و آنان در یوم‌الجزاء، سربلند و سرافراز از شفاعت قرآن، از عرش الهی ندای اقرأ و ارتق دریافت نموده و در والاترین درجات و مراتب فردوس برین استقرار خواهند یافت و این در حالیست که دشمنان قرآن و آل سعود به سبب جنایات عدیده و ستمگری‌های فراوان، مُهْطِعِينَ مُنْعِي رُءُوسِهِمْ! گرفتار عذاب الهی خواهند بود.

سلام و درود فراوان بر عزیزان قرآنی شما، آن روز که دیده به جهان گشودند و آن لحظه‌ای که به دیدار معبود شتافتند و هنگامی که در روز قیامت، برانگیخته می‌شوند.

یاد و خاطره آن قرآن‌باوران قرآن‌یاور، هرگز از صفحه تاریخ این کشور و این ملت محو نخواهد شد.

خادم القرآن / عباس سلیمی



پیام تسلیت شخصیت‌های قرآنی جهان اسلام

دریافت شده توسط خبرگزاری ایکننا



دکتر احمد احمد نعینع، قاری برجسته جهان اسلام با صدور پیامی درگذشت جمعی از قاریان و مبتهلان کشور را به ملت ایران و جامعه قرآنی کشور تسلیت گفت.

در پیام دکتر نعینع آمده است:

انالله و انا الیه راجعون

سوگند به خداوند بزرگ که این مصیبت عظمی بر ما بسیار گران و سنگین است. مطمئناً این شهدای بزرگوار اکنون در محضر الهی و در جوار ملکوتی پیامبر اکرم (ص) رزق و روزی دریافت می‌کنند. این شهدا از فضلی که خداوند به آنها عطا نموده مغتنم و شادمان هستند.

برای این شهدای عزیز، فردوس برین و برای خانواده مکرم آنها صبر و برای ملت بزرگ ایران اسلامی و دوستان عزیزمان در جامعه قرآنی کشور جمهوری اسلامی ایران از صمیم قلب تسلیت و تعزیت عرض می‌نمایم.

همچنین محمد طه عبدالوهاب، از فعالان قرآنی برجسته کشور مصر نیز در پیامی این ضایعه را تسلیت گفته است، در پیام وی آمده است؛

بسم الله الرحمن الرحيم

انالله و انا الیه راجعون

ملت قرآنی جمهوری اسلامی ایران

سلام و تسلیت و تعزیت بنده را پذیرا باشید.

بارالها تو را از باب فضل و منت به درگاهت تضرع می‌کنم نه از روی امر و دستور.

ای خداوند کریم؛ باران رحمت و واسعه خودت را بر همه اموات مسلمین به ویژه دوستان قرآنی ما در جمهوری اسلامی ایران و در مقدمه آنها قاری جوان و برجسته جهان اسلام مرحوم محسن حاجی حسن کارگر و مبتهل عزیز امین باوی و دیگر یارانشان، نازل فرما و آنها را در جوار انبیاء، صالحین و صدیقین و شهدا محشور گردان و به خانواده ایشان صبر و شکیبایی ارزانی دار.





استاد یحیی الصحاف، داور بین المللی قرآن کریم در پیام خود آورده است؛

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون و لاحول و لا قوه الا بالله العلي العظيم
با دلی آکنده از حزن و اندوه که درد این فاجعه نبضش را همراهی می کند، خیر شهادت نخبگان آسمان قرائت جمهوری اسلامی ایران و جهان اسلام را دریافت نمودم. اسم های درخشان این جمع خوش صدا و خادم واقعی کتاب الله بر تارک تاریخ نقش جاویدانی خواهد داشت. میدعان فن تلاوت، بارها و بارها گوش نواز مستمعین مجالس و محافل قرآنی و انشادی و ابتهالی خود بودند. ایمان راسخ این بندگان الهی، موجب گلچین شدنشان شد. ما آرزوی استماع تلاوت های بیشتری از این جوانان بسیار خلاق داشتیم. لکن دست تقدیر با این فاجعه خونین و دلخراش نعمت بهره مندی از دریای معارف آنان را از ما سلب نمود.

از درگاه احدیت رحمت واسعه و خاصش را برای این جمع قرآنی، صبر و طول عمر با عزت را برای خانواده آنان مسئلت می نمایم.



حجت الاسلام والمسلمین عدنان الصالحی، داور بین المللی قرآن کریم و رئیس دارالقرآن استان بصره عراق، طی پیامی، شهادت جمعی از قرآنیان جمهوری اسلامی ایران را به ساحت مقدس امام زمان (عج)، مقام معظم رهبری، مراجع عظام تقلید و به ملت و جامعه قرآنی کشور تسلیت گفت.

متن پیام به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون و لاحول و لا قوه الا بالله العلي العظيم
از درگاه احدیت رحمت واسعه الهی را برای شهدای عزیزمان مسئلت نمودم برای خانواده ایشان صبر و سلوان الهی خواستارم. این مصیبت عظیم را به مولایمان حضرت حجت بن الحسن العسکری (ع)، مقام معظم رهبری، مراجع عظام تقلید و ملت بزرگ ایران به ویژه جامعه قرآنی این کشور اسلامی تسلیت عرض می نمایم.

لعنت خداوند بر وهابیون ظالم که با بی تدبیری موجب بروز این واقعه دلخراش و دردناک شدند.

از درگاه خداوند متعال قبولی حج این مظلومان و شکر سعی آنان را مسئلت نمودم.



«فرج الله الشاذلی»، قاری معروف مصری و استاد سرشناس قرآن کریم در گفت و گویی شهادت «محسن حاجی حسنی کارگر» از قاریان بین المللی کشورمان را تسلیت گفت و از خداوند متعال برای قربانیان این حادثه رحمت الهی را مسئلت کرد.

وی در ادامه با ابراز تاسف نسبت به این حادثه دردناک، گفت: از خداوند متعال مسئلت می کنم که قربانیان این حادثه را قرین رحمت الهی قرار دهد و حج تمامی زائران مجروح را مورد قبول درگاه الهی قرار دهد.

فرج الله شاذلی در ادامه این گفت و گو با ابراز حزن و اندوه شدید نسبت به شهادت تعدادی از زائران ایرانی در این حادثه، قبولی شهادت همه آنان و دیگر قربانیان مسلمان را از خداوند مسئلت کرد.

این قاری برجسته مصری تصریح کرد: شهادت گوارای وجود این عزیزان باد، زیرا قربانیان این حادثه در حال اجرای مناسک حج الهی و اطاعت از دستورات خداوند به دیدار حق تعالی شتافتند، پس به حق می توان شهادت را گوارای وجودشان دانست.

فرج الله شاذلی در ادامه اظهار داشت: جهان اسلام و مسلمانان به هیچ وجه راضی به وقوع چنین اتفاقاتی برای همتایان مسلمان خود نیستند و از اینکه این اتفاق افتاده است ناراحت و عزادار هستند.

وی با شنیدن خبر شهادت «محسن حاج حسنی کارگر» و این که وی همان نفر نخست رشته قرائت پنجاه و هفتمین دوره مسابقات بین المللی قرآن مالزی است، بسیار متأثر شد و گفت: از خداوند مسئلت دارم تا وی را در رحمت وسیع خویش بپذیرد و این قاری ارزشمند را به عنوان شهید راه حق بپذیرد و با صالحین محشور بگرداند.

پیام «طاروطی» در پی عروج «حاجی حسنی کارگر»

«با اندوهی تام و حزنی تمام و ایمانی کامل به مشیت و قضاء الهی، تسلیت خود را به عموم مسلمانان، قرآنیان، قاریان مصری، جامعه قرآنی جمهوری اسلامی و سایر کشورهای اسلامی به جهت رحیل قاری قرآن دوست داشتنی و عزیزم محسن حاجی حسنی تقدیم نموده و آرزوی رحمتی قرآنی برای آن مغفور له دارم.

خون از قلبم جاری شد در حالی که بنده نیز از موسم حج ابراهیمی به سوی خانه ام بازمی گردم مطلع شدم که محسن حاجی حسنی دعوت حق را لبیک گفته است و این در حالی بود که فاصله ام با مکان آن حادثه خونین کمتر از ۳۰۰ متر بود و نمی دانستم که محسن عزیز نیز میان شهداء است. پس به برکت



قرآن او را باید به سوی بهشت رهسپار دانست.

ای خانواده شهداء؛ من نباید شما را عزادار بیابم بلکه کسب فضل و کرم الهی حقیقتی است که می بایست به شما بدلیل قرب الهی تبریک گفت.

چرا که شهدای قرآنیان ندای الهی را لبیک گفته و خداوند نیز آنان را در حال احرام برای شهادت اختیار نمود.

پس گوارایشان باد شهید شیرین شهادت که ما در منا برایشان رحمت را مسألت نموده و نماز اقامه کردیم؛ باشد که مورد قبول درگاه احدیت واقع شود».









Photo: MASOUD MIRZALI





رَجَب

ویژه نامه مهاجرین الی الله

۹۱





ساجده

ويژه نامه مهاجرين الى الله

۹۳









